РОЗГАЛАС АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

25 ЛЮТАГА 2010 г. ЧАЦВЕР № 35 (26643)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

ТАБЕ, АБІТУРЫЕНТ!

ДВА ТЫДНІ ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАГА МАРАФОНУ

Як паведамілі журналісту «Звязды» ў Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў, пастановай Міністэрства адукацыі зацверджаны графік правядзення цэнтралізаванага тэсціравання ў 2010 годзе.

Традыцыйна першымі ў пункты правядзення ЦТ (14 чэрвеня) прыйдуць абітурыенты, якія плануюць здаваць тэст-экзамен па беларускай мове. На наступны дзень (15 чэрвеня) запланавана правядзенне цэнтралізаванага тэсціравання па рускай мове. Гісторыю Беларусі абітурыенты будуць здаваць 17 чэрвеня, геаграфію — 18 чэрвеня, матэматыку — 20 чэрвеня, грамадазнаўства — 22 чэрвеня, Сусветную гісторыю найноўшага часу — 24 чэрвеня, фізіку — 25 чэрвеня, біялогію — 27 чэрвеня, замежныя мовы — 29 чэрвеня і хімію — 30 чэрвеня. Для абітурыентаў, якія не змогуць узяць удзел у ЦТ у асноўны дзень па ўважлівай прычыне, прадугледжаны рэзервовы дзень — 5 ліпеня. Але здаць у рэзервовы дзень можна будзе толькі адну вучэбную дысцыпліну. Пачатак тэставых іспытаў застаўся ранейшы — 11 гадзін раніцы.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ПУШКА НА ПРЫСЯДЗІБНЫМ УЧАСТКУ

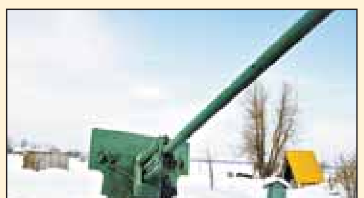

Добраахвотная выдача жыхаром Віцебскай вобласці артылерыйскай пушкі калібру 76 мм савецкай вытворчасці стала вынікам рэалізацыі Камітэтам дзяржаўнай бяспекі мераў па барацьбе з незаконным абаротам сродкаў паражэння.

Пушку згаданы жыхар знайшоў пяць гадоў таму на закінутым палігоне паблізу вёскі Чашкаўшчына. Тут жа, у лясным масіве, ім быў знойдзены і корпус разукамплектаванай баявой машыны пяхоты. Пушку мужчына перанёс на прысядзібны ўчастак і збіраўся паступова арганізаваць музей на базе мясцовага лясніцтва. Па меркаванні мясцовых жыхароў, знаходкі належалі савецкім вайсковым фарміраванням, якія бралі ўдзел у баявых дзеяннях на тэрыторыі Афганістана, а пасля вываду войскаў прымяняліся ў якасці мішэняў на палігонах, якія цяпер ужо не выкарыстоўваюцца. Зараз эксперты ўстанаўліваюць баяздольнасць артылерыйскай пушкі. Калі яна — не баявая, яе перададуць у адзін з айчынных музеяў.

Святлана БАРЫСЕНКА.

ГРАНАТЫ Ў МУЗЕЯХ

Яшчэ летась у музеі баявой славы брэсцкай сярэдняй школы № 16 быў заўважаны асаблівы экспанат — баявая граната, якую ў часы вайны называлі «лімонка».

Усё б нічога, але граната часоў Другой сусветнай вайны была ў поўнай спраўнасці і баявой гатоўнасці! Тады гэты інцыдэнт разглядалі як надзвычайнае здарэнне. І на ўсялякі выпадак раённым аддзелам міліцыі і КДБ паступіла дырэктыва праверыць мясцовыя школьныя музеі. Падобных экспанатаў знайшлося няшмала. На музейнай паліцы сярэдняй школы вёскі Псышчава Іванаўскага раёна ляжала дакладна такая ж граната, у Парасляньскай школе Пружанскага раёна знайшлася мінамётная міна, у адным са школьных музеяў Пінска захоўвалася гранатамёт. Ну а баявых патронаў знайшлі ў школах і сярэдніх навучальных установах процьму. Як сказаў карэспандэнту «Звязды» намеснік начальніка ўпраўлення ахову правапарадку і прафілактыкі Брэсцкага абласнога УУС Генадзь ВАЙТОВІЧ, небяспечныя экспанаты са школьных куткоў баявой славы пазабіралі...

Яна СВЕТАВА.

ЗА ВЫКРАДЗЕНЫХ БЕЛАРУСАЎ ПАТРАБАВАЛІ ВЫКУП

У дачыненні да трох супрацоўнікаў 21-га аддзела Маскоўскага крымінальнага вышуку заведзена крымінальная справа па факце выкрадання двух нашых суайчыннікаў.

Яшчэ 20 лютага падазроныя разам з неўстаноўленымі асобамі ў горадзе Троіцку Маскоўскай вобласці выкралі прадпрымальніка з Беларусі і яго сына і вывезлі іх у Падольскі раён. Пасля зламыснікі звязаліся са сваякамі пацярпелых, патрабуючы ў апошніх выкуп — 6 мільёнаў расійскіх рублёў, між іншым, у далейшым памер выкупу знізіўся да 2 мільёнаў. Злачынцы былі затрыманы ў момант передачы выкупу ў памеры 1 мільёна 400 тысяч расійскіх рублёў.

Ігар ГРЫШЫН.

МІСІЯ ДЛЯ СЯДЗІБЫ

КРАЙ раскрытых душ і дзвярэй

КОНКУРС «ЛЕПШАЯ СЯДЗІБА ГОДА»

БІЗНЭС — ДРУГАСНАЕ, НА ПЕРШЫМ ПЛАНЕ — ДУША

Што нам дае вясковы турызм? Сем гадоў таму, калі ўсё толькі пачыналася, «Звязда» разам з першапраходцамі аграэкатурызму шукала адказы на гэтае пытанне. Але і сёння, аб'язджаючы разам з экспертамі сядзібы-намінанты Рэспубліканскага конкурсу «Лепшая сядзіба года», важна было трымаць іх у галаве.

ЗАХАВАЦЬ ВЁСКУ

Ведаеце, чым знакамітая вёска Дакудава ў Лідскім раёне? Не тым, што ля яе ў 1392 годзе вялікі князь Вітаўт разбіў войскі непакорнага князя Карыбута Альгердавіча. І не тым, што адзін з лепшых прадстаўнікоў роду Юры Радзівіл у 1533 годзе пабудаваў тут касцёл. І не тым, што ў 1669 годзе вёска атрымала статус мястэчка. І не тым, што падчас вайны 1812 года мястэчкам гэтым валодаў Дамінік Радзівіл, які нікому не паспеў расказаць, дзе схаваны нясвіжскі скарб. І не тым, што тут захавалася царква XIX стагоддзя, якая ў часы ганення на рэлігію з боку савецкай улады была... адраматавана! І не тым, што паблізу ад Дакудава нарадзіўся Казімір Нарбут, а ў Дакудаве — мастак Браніслаў Ямант. І ў дзяцінстве тут жыў польскі пісьменнік Ежы Путрамант. І не тым, нават, што тут знаходзіцца пункт геадэзічнай дугі Струве, які ўнесены ў спіс сусветнай спадчыны ЮНЕСКА.

Вёска Дакудава на Лідчыне знакамітая сёння тым, што ў ёй зарэгістравана ажно 6 аграсядзібаў! І яшчэ двое ў наваколлі — у гэтым жа сельсавеце. Таму ўсе вызначальныя гістарычныя факты і падзеі аказаліся затартанаванымі. Як і доты часоў Першай сусветнай вайны, і чатыры паселішчы IX—XII стагоддзяў, і баравыя пляцоўкі, і журавінавы заказнік, і лес з рыжыкамі, і школьны музей, і мясцовая крамка, і аўтобусны маршрут у Ліду...

Патрэбным усё гэта зрабіў у вёсцы турызм.

СТАР. 6

— Людзі бралі крэдыты і бачна, што скарысталі яны іх з розумам, — упэўнены адзін з экспертаў, <u>доктар архітэктуры, прафесар Сяргей СЕРГАЧОЎ.</u> — У іх ёсць ідэі і яны ўдала іх рэалізоўваюць. Крэдыты пайшлі не на драбязу, а на стварэнне матэрыяльнага асяродка, які гарантуе новых наведвальнікаў. Лёгка збіраць манеты ці кнігі і змяшчаць іх пасля ў адным пакоі. Але стварыць нешта свае ўрачыста — гэта іншая размова. Радуе тэматычная разнастайнасць таго асяродка, які прапаноўваецца для адпачынку. У кожным месцы павінна быць штосьці асаблівае, штосьці сваё. Якраз гэта і трэба падкрэсліць і выдзеліць.

«Фішка» ў рамёствах

Сядзіба «Трабуцішкі» ў Пастаўскім раёне агратурыстаў прымае ўжо каля пяці гадоў. Комплекс сядзібы — гэта драўляная хата, лазня і кузня. Хата — даваенная пабудова з трох пакояў, ёсць тут печ з лежанкай, бульба ў чыгунках, жоўты абажур, патэфон і драўляныя, з 20-х гадоў мінулага стагоддзя, шафы.

«Фішка» сядзібы — кавальства, таму падтрымка народных рамёстваў — адзін з крытэрыяў у намінацыі «*Захаванне беларускіх традыцый*», тут праца не ўсе сто. Элементы фальклору ў **Фурсаў** — таксама на ўсёй сядзібе.

Адзінае, што мяне крыху збянтэжыла, гэта адсутнасць у Фурсавай сядзібе свойскіх жывёл. Нават ката няма. Вясковая хатка ў маім уяўленні павінна заставацца найперш вясковай — жывой. Але Фурсы не сумуюць, частымі гасцямі да іх прыбягаюць суседскія сабакі бабы Стасі, у якой сям'я бярэ малако. Суседка хоць і адна, але гаспадарку трымае: двае каровы, больш за 20 гусей, 7 сабак, пяць катоў... Можа, якраз такім бабам Стасям варта было б у першых шэрагах уздымаць аграсядзібы? Хто, як не чалавек, які пражыў у вёсцы — калысцы беларускай культуры — усё жыццё, ведае да нюансаў тамтэйшую культуру, побыт і традыцыі? Толькі крэдыт у банку ў свае 73 гады баба Стася наўрад ці адважыцца браць...

Канкурэнт «Трабуцішкам» — сядзіба «Схаваны рай» у Жыткавіцкім раёне. Сядзіба сапраўды аказалася схаванай, наш мікраўтобус шукаў яе амаль гадзіну.

Гаспадар сядзібы Аляксандр Масла — разьбяр, таму «фішка» прыбраная на вырабы з дрэва. Але не толькі. Яшчэ ў Маслаў вельмі займальныя экспанаты кавальства, таксама выраблення гаспадаром — вялізныя цмокі, пеўні ў чалавечы рост, тыгры...

У калекцыі Маслаў старадаўнія чорныя куфры, якім больш за сто гадоў і шмат экспанатаў тыпу каляроту, прасніцы ці маслабойкі. Імя Аляксандра Маслы вядомае — менавіта ён аздабляў рэзідэнцыю Дзеда Мароза ў Белавежскай пушчы.

— Адчуваецца, што ва ўсёй Беларусі пачынае вылучацца агульная сядзібная абраднасць, — дзеліцца думкамі наш эксперт **фальклярыст Алесь Лозка.** — Нейкія агульныя характэрныя рысы — у аздабленні пакояў усярэдзіне хатаў, вырабы з галінак, караняў, дошак з кароы. Я баюся толькі, каб развіццё сядзібаў не нашкодзіла. Трэба працаваць у кірунку папулярызацыі беларускіх сядзібаў, каб замежныя турысты таксама хацелі сюды прыехаць. У Беларусі ёсць што паказаць — балоты, лясы, пушчы, нашых звяроў, наш уклад жыцця... І, безумоўна, наш беларускі фальклор.

На Гомельшчыне ўказальнікі сядзібаў ёсць, вось толькі пісьменнасць часам кульгае.

Добра яшчэ было б, каб на гэты фальклор паказальнікі ўсталёўвалі. Бо спецыяльна ўсталяваныя паказальнікі пабачылі толькі на Гомельшчыне.

Увогуле Гомельская вобласць — асаблівы рэгіён. Некалькі гадзін наш дэсант кругамі ездзіў па вёсках Людзяневічы, Чалюшчавічы і Кашчэвічы, ніяк не могучы выехаць. Як трапна зазначыў **Сяргей Сергачоў,** «калі людзі так назвалі свае вёскі — значыць нездарма». Не ведаю, як знаходзяць **сядзібу «Хутарок» у Петрыкаўскім раёне** турысты-замежнікі, але нам на гэта спатрэбілася чатыры гадзіны. **Сядзібу «Петухоўшчына»**, якая вылучалася на тую ж намінацыю **ў Браслаўскім раёне** — шукаць трохі прасцей. Сядзібы хоць і адпавядаюць крытэрыям *«Здаровы лад жыцця»*, адрознае ўсё ж ёсць. «Хутарок» — сапраўдны хутар: некалькі хатаў наводшыбе вёскі Дземенка амаль злітыя з прыродай. Лазня каля ракі. У «Петухоўшчыне» сітуацыя падобная, толькі лазня двухпавярховая. І калі ў канкурэнта з Гомельшчыны да асноўных відаў паслуг дададзена і стральба па мішэнях з вінтоўкі, то «петухоўцы» робяць акцэнт на музыку: фартэпіяна і гармонік.

СТАР. 6

Сядзіба «Над Нёманам» прэтэндуе на перамогу ў намінацыі «Захаванне беларускіх традыцый». Варта было б прыдумаць для гэтай сядзібы іншую намінацыю: «Стварэнне асаблівага сусвету».

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Тваё правы

ЦІ МОЖА БЫЦЬ ВОДПУСК З... ТРОХ ЧАСТАК?

Сяргей ГРЫБ

Адна з асаблівасцяў сталіцы і Мінскага раёна — вялікая колькасць прадпрыемстваў рознай формы ўласнасці. Таму менавіта гэты рэгіён заўсёды лічыўся найбольш прывабным з пункту гледжання пошукаў добрай зарплаты для жыхароў іншых рэгіёнаў Беларусі. Аднак перад тым, як прыняць рашэнне аб уладкаванні, значная частка іншагародніх грамадзян сутыкаецца з пытаннем наконт... мінскай рэгістрацыі. Ці патрэбная сталічная «прапіска» сёння?

Зрэшты, адказ тут адназначны: абмежаванняў для іншагародніх грамадзян ужо няма. Наймальнікі Мінска і Мінскага раёна не павінны браць дазволы гар- або райвыканкама, нікому не трэба інфармаваць службы занятасці, прычым якуюнебудзь адказнасць за прыём работніка з рэгістрацыяй у Полацку, Магілёве і Брэсце ці ўвогуле без рэгістрацыі тыя ж наймальнікі несці не будуць. Іншая рэч, што паклапаціцца аб пастаяннай або часовай, без уліку «лішніх метраў», «прапісцы» павінны самі работнікі. У адваротным выпадку пражыванне ў найбуйнейшым горадзе краіны і яго наваколлі можа закончыцца адміністрацыйным папярэджаннем або штрафам.

Між тым, якую частку працоўнага водпуску можна замяніць грашовай кампенсацыяй, ці павінны аплаціць бальнічны пасля звальнення і наколькі стасуецца з заканадаўствам варыянт уладкавання жанчыны-«дэкрэтніцы» паводле дагавора падраду? Усё гэта стала тэмамі гутаркі падчас «выязной прыёмнай» дэпартамента дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, якая была наладжана для жыхароў Мінскага раёна.

«СВАЯ» — НЕ ВАРЫЯНТ

Яшчэ адна спецыфіка Мінскага раёна — хуткае павелічэнне колькасці насельніцтва. Прычым не толькі за кошт міграцыі, у рэгіёне расце нараджальнасць. А адсюль і пытанне: ці можа маці, якая знаходзіцца ў водпуску па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў, заключыць... дагавор падраду?

— Ніякіх перашкод для заключэння дагавора падраду падчас водпуску па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў няма, і больш за тое, у такім выпадку жанчына працягне атрымліваць дзіцячую дапамогу ў поўным памеры, — зазначае **намеснік дырэктара дэпартамента дзяржінспекцыі працы Ірына ШЫЛЯЕВА.** — Аднак тут трэба зрабіць істотную агаворку: падобны варыянт падпрацоўкі немагчымы ў «сваёй» арганізацыі. Падпісаць грамадзянска-прававы дагавор на выкананне пэўных работ ці аказанне паслуг можна толькі з арганізацый, з якой маці не пайшла ў «дэкрэтны».

Не менш цікавая сітуацыя. Жанчыне прапануюць датэрмінова спыніць водпуск па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў і пры гэтым — выйсці на новую пасаду. Ці магчыма ў такім разе падпісанне кантракта і якім павінен быць яго тэрмін?

— Пры ўзаемнай згодзе наймальніка і работніка падпісанне кантракта магчымае, прычым з абавязковым стымуляваннем — павышэннем акладу да 50 працэнтаў і прадастаўленнем да 5 дадатковых дзён водпуску, — працягвае Ірына Шыляева. — Што ж да працягласці кантракта, то максімальны тэрмін можа складаць 5 гадоў. А тэрмін мінімальны абмяжоўваецца часам, калі дзіця работніцы дасягае 5-гадовага ўзросту.

ГРАФІК ЗМЯНЯЮЦЬ СА ЗГОДЫ

Графік працоўных водпускаў складаецца да 5 студзеня. Аднак зразумела: наперадзе амаль цэлы год і існуе вялікая верагоднасць, што з'явяцца якія-небудзь непрадбачаныя акалічнасці. Ці магчыма ў сувязі з імі змена графіку?

— Калі па той або іншай прычыне работнік не можа выкарыстаць працоўны водпуск у вызначаны час, можна напісаць заяву і, паводле дамоўленасці з наймальнікам, перанесці адпачынак на іншы тэрмін, — тлумачыць Ірына Шыляева. — Калі ж уважлівыя прычыны з'яўляюцца ў наймальніка, то перанос водпуску можа адбыцца пры падобнай умове — згодзе работніка. Прыняць рашэнне аб змяненні графіку самастойна наймальнік права не мае.

Як, дарэчы, не мае права наймальнік і адмовіць у прадастаўленні водпуску ўвогуле са спасылкай на «вытворчую неабходнасць». Такая адмова можа пацягнуць за сабой штраф у памеры ад 4 да 20 базавых велічыняў.

— Нельга таксама забывацца, што замена ўсяго водпуску грашовай кампенсацыяй — зноў жа парушэнне заканадаўства, — падкрэслівае Ірына Шыляева. — Як мінімум 21 каляндарны дзень работнік павінен выкарыстаць менавіта на адпачынак, і толькі за рэшту можна «ўзяць» грошы — вядома, калі на кошт гэтага існуе ўзаемная дамоўленасць.

Нарэшце, пікантны момант — падзел водпуску на часткі. Нібыта цяпер такіх частак можа быць толькі дзве. І ўсё ж, ці магчымыя выключэнні з агульнага правіла?

— Выключэнне ў агульным правіле магчыма, варыянт падзелу водпуску на тры або чатыры часткі можна «замацаваць» у калектыўным дагаворы або ў іншым лакальным нарматыўным акце арганізацыі, — кажа Ірына Шыляева. — Аднак варта памятаць: пры любой раскладцы адна з частак водпуску не павінна быць меншай за 14 каляндарных дзён.

ЗВАЛЬНЕННЕ — НЕ ПРЫЧЫНА

Даярка сельгаспрадпрыемства павінна звольніцца 31 снежня. Але літаральна ў перадапошні дзень працы адбываецца «надзвычайнае здарэнне»: жанчына атрымлівае на працоўным месцы чэрапна-мазгавую траўму і выходзіць на «бальнічны». Як павінны яго аплаціць?

СТАР. 2

«Ахвяры» піва

У беларускай сталіцы ў першы дзень дзеяння забароны на ўжыванне слабаалкагольных напояў ці піва ў грамадскім месцы было складзена 80 адміністрацыйных пратаколаў.

Прычым, адзначаюць у аддзяленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, гэта не адлюстроўвае рэальнай карціны, таму што ў першы дзень новаўвядзення супрацоўнікі міліцыі рабілі скідку на свята — Дзень абаронцаў Айчыны — і абмежаваліся ў асноўным прафілактычнай гутаркай. А вось пратаколы складаліся толькі на тых людзей, якія акрамя таго, што распівалі піва, да таго ж яшчэ і знаходзіліся ў стане моцнага алкагольнага ап'янення. Аднак, папярэджваюць у ГУУС, прафілактычная праца скончылася, і цяпер правапарушальнікам спадзявацца на беспакаранасць няма падстаў: за ўжыванне піва ці слабаалкагольных напояў у грамадскім месцы давядзецца адказаць рублём.

Нагадаем, што цяпер прадугледжаная адміністрацыйная адказнасць за ўжыванне згаданых напояў у грамадскім месцы — на вуліцы, стадыёне, скверы, парку, грамадскім транспарце альбо іншых грамадскіх месцах, за выключэннем месцаў, якія прызначаныя для ўжывання алкагольных, слабаалкагольных напояў ці піва. Аматарам апошніх у міліцыі папярэджваюць, што максімальны памер за гэтае правапарушэнне складае 15 базавых велічыняў, гэта значыць больш як 500 тысяч рублёў.

Ігар ГРЫШЫН.

АСУДЖАНЫЯ ВЫКРАДАЛЬНІКІ З БАНКАМАТА

У сакавіку мінулага года зладзеі распілавалі банкамат у клубе Брэсцкага завода бытавой хіміі і вынеслі адтуль 337 мільёнаў рублёў. Неўзабаве па падазрэнні былі затрыманы два брастаўчаніны і адзін жыхар Мінска. І вось суд Ленінскага раёна Брэста разгледзеў справу. Суд вызначыў пакаранне: двум — па шэсць гадоў, аднаму — пяць гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці. Усім тром па 24 гады, раней да крымінальнай адказнасці не прыцягваліся, нідзе не працавалі.

Яна СВЕТАВА.

КІТАЙ УВОДЗІЦЬ НОВЫЯ ПРАВІЛЫ КАРЫСТАННЯ ІНТЭРНЭТАМ

Цяпер усе, хто хоча стварыць уласны вэб-сайт у гэтай краіне, павінны атрымаць дазвол ад рэгулятара і прад'явіць дакументы, якія сведчаць асобу, паведамляюць інфармагенцтвы.

Распрацавала правілы Міністэрства прамысловасці і інфармацыйных тэхналогій КНР. Забяспечыць іх выкананне павінны мясцовыя ўлады.

Такім чынам, уведзеная ў снежні мінулага года забарона на рэгістрацыю прыватнымі асобамі вэб-сайтаў з доменным імем .cn адменены. Цяпер ахвотным стварыць старонку ў Інтэрнэце неабходна сустрэцца з інспектарамі, падаць фатаграфіі і дакументы, якія сведчаць асобу, каб іх доменнае імя было зарэгістравана. У заяве міністэрства гаворыцца, што новыя правілы накіраваныя на барацьбу з парнаграфіяй у сетцы інтэрнэт.

БЕЛТА.

ПРОИЗВОДСТВЕННО-НАУЧНОЕ РЕСПУБЛИКАНСКОЕ УНИТАРНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ «МИНПЛАСТ»,

расположенное по адресу: 220114, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Ф. Скорины, 15,

РЕОРГАНИЗОВАНО ПУТЕМ ПРЕОБРАЗОВАНИЯ В ПРОЦЕССЕ ПРИВАТИЗАЦИИ В ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «МИНПЛАСТ» с 25 января 2010 г.

Размер уставного фонда: 283 157 600 (двести восемьдесят три миллиона сто пятьдесят семь тысяч шестьсот) белорусских рублей.

Уставный фонд разделен на 64 354 (шестьдесят четыре тысячи триста пятьдесят четыре) акции номинальной стоимостью 4 400 (четыре тысячи четыреста) белорусских рублей.

Пенсионеры, вышедшие на пенсию с ПНРУП «Минпласт», а также бывшие работники ПНРУП «Минпласт», имеющие стаж работы на ПНРУП «Минпласт» не менее 10 лет для мужчин и не менее 7 лет для женщин, намеренные после регистрации акций ОАО «Минпласт» приобрести акции данного эмитента за чеки «Имущество» либо за деньги на льготных условиях (на 20 % ниже номинальной стоимости), могут обращаться в бухгалтерию к ведущему экономисту ОАО «Минпласт» с 8.30 до 17.00 по тел. (8017) 2 63 66 85 для получения дополнительной информации и порядке заключения договоров купли-продажи акций за деньги и в обмен на ИПЧ «Имущество».

Заявление на приобретение акций ОАО «Минпласт» оформляется в бухгалтерии предприятия по адресу: г. Минск, ул. Ф. Скорины, 15.

Срок проведения продажи акций на льготных условиях и обмен на ИПЧ «Имущество» — в течение 5 месяцев с момента государственной регистрации акций. УНН 100173124.

БЕЛАРУСКІ НАРОДНЫ БАНК
BELARUSKY NARODNY BANK

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ ОАО «БЕЛОРУССКИЙ НАРОДНЫЙ БАНК»

26 марта 2010 года в 10.00 состоится годовое общее собрание акционеров Открытого акционерного общества «Белорусский народный банк».

ПОВЕСТКА ДНЯ ОБЩЕГО СОБРАНИЯ:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Банка за 2009 год и основных направлениях деятельности Банка за 2009 год.
2. Об утверждении заключения Ревизионной комиссии по результатам проверки деятельности Банка за 2009 год.
3. Об утверждении годового баланса и отчета о прибыли и убытках за 2009 год.
4. О распределении прибыли за 2009 год.
5. Об избрании Совета директоров Банка.
6. Об избрании Ревизионной комиссии Банка.
7. Об определении размера вознаграждения членам Совета директоров и Ревизионной комиссии за исполнение ими своих обязанностей.
8. О внесении изменений и дополнений в Устав Банка.
9. Об оказании спонсорской помощи.

Годовое общее собрание акционеров состоится в конференц-зале гостиницы Crowne Plaza по адресу: г. Минск, ул. Кирова, 13.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию на 10 марта 2010 г.

С информацией, относящейся к вопросам, включенным в повестку дня, а также проектами решений можно ознакомиться по адресу: г. Минск, пр-т Независимости, 87а, с 15 марта 2010 г. в рабочие дни (с 09.00 до 17.00) (перерыв с 12.45 до 13.30).

Регистрация акционеров по месту проведения собрания с 09.00 до 10.00 по документу, удостоверяющему личность, а представителей акционеров – юридических лиц – по доверенности. УНП 100513485.

Республиканское унитарное производственное предприятие «ЗАВОД ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ ИЗДЕЛИЙ» г. Молодечно,

расположенное по адресу: 222310, Республика Беларусь, Минская область, г. Молодечно, ул. Элеваторная, 1,

реорганизовано путем преобразования в процессе разгосударствления и приватизации в открытое акционерное общество «МОЛОДЕЧНЕНСКИЙ ЗАВОД ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ ИЗДЕЛИЙ» с 28 января 2010 г.

Размер уставного фонда: 9 832 886 800 (девять миллиардов восемьсот тридцать два миллиона восемьсот восемьдесят шесть тысяч восемьсот) белорусских рублей.

Уставный фонд разделен на 2 234 747 (два миллиона двести тридцать четыре тысячи семьсот сорок семь) акций номинальной стоимостью 4 400 (четыре тысячи четыреста) белорусских рублей.

Пенсионеры, вышедшие на пенсию с РУПП «Завод железобетонных изделий» г. Молодечно, а также бывшие работники РУПП «Завод железобетонных изделий» г. Молодечно, имеющие стаж работы на РУПП «Завод железобетонных изделий» г. Молодечно не менее 10 лет для мужчин, 7 лет для женщин, намеренные после регистрации акций ОАО «Молодечненский ЗЖБИ» приобрести акции данного эмитента за чеки «Имущество» либо за деньги на льготных условиях (на 20 % ниже номинальной стоимости), могут обращаться в бюро снабжения к юрисконсульту ОАО «Молодечненский ЗЖБИ» с 8.15 до 16.45 по тел. (8 0176) 77 16 52 для получения дополнительной информации об условиях и порядке заключения договоров купли-продажи акций за деньги и в обмен на ИПЧ «Имущество».

Заявление на приобретение акций ОАО «Молодечненский ЗЖБИ» оформляется в приемной предприятия по адресу: г. Молодечно, ул. Элеваторная, 1.

Срок проведения продажи акций на льготных условиях и обмен на ИПЧ «Имущество» — в течение 5 месяцев с момента государственной регистрации акций. УНП 600136965.

З КІЛО... ТАПАЗАЎ!

На пасту «Варшаўскі мост» брэсцкія мытнікі пры аглядзе рэйсавага аўтобуса, які рухаўся з Германіі ў Расію, знайшлі паўкаштоўныя камяні колькасцю 17 тыс. штук.

Мытнікі звярнулі ўвагу на каробку. Зазірнуўшы ў яе, знайшлі там тры кілаграмы тапазаў, аметыстаў, гранатаў... з ювелірнай апрацоўкай. Камяні спрабавалі правезці пад выглядам араматызаванай солі для ваннаў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 25.02.2010 г. (для б/н разлікаў)	
▲ 1 долар ЗША	2 926,00
▼ 1 еўра	3 962,39
1 латвійскі лат	5 579,71
1 літоўскі літ	1 145,81
1 чэшская крона	153,19
1 польскі злоты	988,80
▲ 1 расійскі рубель	97,43
1 украінская грыўня	366,55

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў Цэнтрабанк РФ	
USD	30,0309
10 UAH	37,6209
1000 BYR	10,2810
EUR	40,6498

ISSN 1990 - 763X

Справа пахне... Фармалінам!

«- Ай-я-яй, мне ўжо казалі. Такое гора!»

Практычна гэтай цытатай са знакамітага твора Жванецкага «Як жартуюць у Адэсе» гомельскія прадпрымальнікі ў сферы пахавальнага бізнэсу віталі сваякоў памерлых людзей. Часта тыя яшчэ і не ведалі, што страцілі блізкага чалавека. Адразу ж ішла канкрэтная прапанова ашаломленым бядой — з пералікам усіх паслуг па апошнім развітанні з нябожчыкам.

«Назавіце сваю цану, пагаворым як культурныя людзі»

Галоўныя героі крымінальнай справы, у якой расстаўлены ўсе кропкі над «і» — былы кіраўнік Гомельскага абласнога клінічнага паталагаанатамічнага бюро і былы загадчык арганізацыйна-кансультатыўнага аддзялення ўстановы — відаць, кнігу «12 крэслаў» трымалі за настольную, а твор Жванецкага ведалі на памяць.

Героі другога плана знакамітага рамана Ільфа і Пятрова «трунных спраў майстар Безянчук» і тры «німфы», між іншым, у гэтай гісторыі таксама ёсць. Іх сутнасць, па класіках, тая ж, што і мэты: першымі авалодаць інфармацыяй. І змагацца за гэтае права, бо яго рэалізацыя забяспечвае пэўную, і відаць, няндрэнную лусту хлеба з маслам — у гэтым жыцці.

«Ці не памерла Клаўдзія Іванаўна?», — цікавяцца трунары яшчэ пры жыцці цешчы Вараб'янінава. Адказам на гэтае пытанне заклапочаны і сучасныя майстры трунных спраў. Як вы разумееце, галоўнае ведаць, КАМУ своечасова задаць такое пытанне. А тут зноў па класіках — ужо эканамічных тэорый: прапанова фарміруе попыт. Попыт на нябожчыкаў.

Я не памылілася. Паспрабую быць калі не такой цынічнай, як асобы, якія гандлявалі інфармацыяй аб смерці, але ж хоць бы часткова абстрагавацца ад маральнага боку справы — бо гэта прэрагатыва Суда Вышэйшага, таго, што прыгатаваны для кожнага напаследак. З улікам усёй далікатнасці справы, дзейных асобаў усё ж вызначым выпадковымі лацінскімі літарамі.

Далей буду карыстацца сухімі матэрыяламі справы, прыгавор па якой вынес суддзя Чыгуначнага раёна горада Гомеля Уладзімір Лабунец.

— Кіраўнік Гомельскага абласнога клінічнага паталагаанатамічнага бюро L. заключыў у верасні 2008 года дагавор аб супрацоўніцтве з прыватным прадпрыемствам «P», прадстаўленым асобай K. Апошні быў зацікаўлены ў заключэнні дагавора і быў гатовы выплачваць узнагароджанне, таму што ён бы атрымліваў інфармацыю аб памерлых з усіх моргаў горада, што садзейнічала б павелічэнню колькасці заказаў і росту даходаў.

СТАР. 5

9 771990 763008 10035

Адносіны Беларусі і Эстоніі павінны атрымаць новы імпульс для далейшага развіцця

Кіраўнік беларускай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Прэзідэнта Эстонскай Рэспублікі Тоомаса Хендрыка Ільвеса і народ гэтай краіны з нацыянальным святам — Днём Незалежнасці. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што Беларусь і Эстонія маюць значны патэнцыял для паспяховага пашырэння сувязяў ва ўсіх сферах супрацоўніцтва. «Спадзяюся, што ў бліжэйшай перспектыве адносіны паміж нашымі краінамі, заснаваныя на павазе і ўзаемаразуменні, атрымаюць новы імпульс для развіцця на карысць беларускага і эстонскага народаў», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі.

ЦІ МОЖА БЫЦЬ ВОДПУСК З... ТРОХ ЧАСТАК?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Арганізацыя, з якой звольнілася жанчына, аплаціць лісток часовай непрацаздольнасці абавязкова, і прычым — аплаціць не адзін дзень, а ўсю працягласць «бальнічнага», — адзначае Ірына Шыляева. — Калі ж гэтага не адбылося, можна звярнуцца па дапамогу — скажам, у дзяржінспекцыю працы.

ДЗІЦЯ-ІНВАЛІД ДАЕ ПЕРАВАГІ

Скарачэнне — рэч непрыемная, і патрапіць пад яго можа ці не кожны. І ўсё ж наколькі стасуецца з заканадаўствам звальненне жанчыны, якая мае няпоўнагадовага дзіця-інваліда?

— Скарачэнне падпадае вельмі спрэчным, прынамсі, артыкул 268 Працоўнага кодэкса вызначае: скасаванне працоўнага дагавора па ініцыятыве наймальніка з жанчынамі, якія маюць дзіця-інваліда ва ўзросце да 18 гадоў, магчыма толькі ў выпадку ліквідацыі арганізацыі, спынення дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка або нейкіх «вінаватых» учынкаў самой работніцы, — падкрэслівае **намеснік начальніка ўпраўлення прававога забеспячэння дэпартамента дзяржінспекцыі працы Вадзім БРАТАШ**. — Словам, падобная сітуацыя — падстава для звароту ў суд. Аднак трэба мець на ўвазе: звярнуцца ў суд неабходна не пазней чым праз месяц пасля звальнення.

СТАЖ НЕ ЛІЧАЦЬ ДВОЙЧЫ

Традыцыйна складаная тэма — пенсіі. Як вядома, значная частка школьнікаў у вольны ад навучання час працуе ў сельгаспадпрыемствах. Наколькі магчыма залічыць такую працу ў стаж?

— Залічэнне перыядаў працы школьнікаў у стаж магчыма, аднак паколькі ў члены калгаса, як правіла, прымаліся толькі асобы з 16-гадовага ўзросту, такі залік робіцца па фактычнай працягласці — па формуле «дзень за дзень», — заўважае **галоўны спецыяліст упраўлення пенсійнага забеспячэння і сацыяльнага страхавання Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Наталля АРНАЎТ**. — Аднак у гэтай сітуацыі перш-наперш неабходна пацвердзіць саму работу, а гэта атрымліваецца не заўсёды. Скажам, залік не будзе зроблены ў выпадку, калі ў гаспадарцы захаваліся ўсе неабходныя дакументы, але ў дакументах адсутнічаюць звесткі аб падлетках — хутчэй за ўсё, перыяды іх працоўнай дзейнасці ў вольны ад навучання час проста «запісваліся» на маці або бацьку і пайшлі ў іх стаж.

КАЛІ НЕЛЬГА, АЛЕ ТРЭБА

Маці і сын-інвалід І групы жывуць разам, яе працоўная пенсія складае 585 тысяч, яго пенсія па інваліднасці — 217 тысяч рублёў. З улікам усіх выдаткаў агульны даход атрымліваецца, мякка кажучы, невялікім. І тым не менш ён перавышае «планку», што дае права на штомесячную або аднаразовую адрасную сацыяльную дапамогу. Ці ёсць тут выйсце?

— Калі сям'я апынулася ў па-сапраўднаму няпростым становішчы, але яе даходы не дазваляюць атрымліваць адрасную сацыяльную дапамогу, у якасці аднаго з варыянтаў можна параіць звярнуцца па дапамогу са сродкаў Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва — такая дапамога можа аказвацца адзін раз на працягу года, — зазначае **начальнік упраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага райвыканкама Таісія БАРОЎСКАЯ**. — Плюс да таго, ёсць яшчэ адзін шлях — зварот па матэрыяльную дапамогу ў райвыканкам, праўда нялішне заўважыць: аказанне такой падтрымкі будзе залежаць ад магчымасцяў кожнага канкрэтнага рэгіёна.

ОАО «БЕЛТОРГСТРОЙ»

сообщает, что 30 марта 2010 года в 14.00 состоится общее собрание акционеров по адресу: г. Минск, ул. В. Хоружей, 31. Регистрация — с 13.00. При себе иметь паспорт.

Повестка дня:

- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2009 год и основных направлениях развития на 2010 год.
- Отчет о работе Наблюдательного совета.
- Отчет Ревизионной комиссии.
- Утверждение годового отчета и бухгалтерского баланса за 2009 год.
- О распределении чистой прибыли и выплате дивидендов за 2009 год.
- Направления использования чистой прибыли на 2010 год.
- Выборы членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
- Утверждение условий материального вознаграждения членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
- О передаче полномочий общего собрания по вопросам подпунктов 27.13—27.17 пункта 28 главы 6 Устава в компетенцию Наблюдательного совета сроком на один год.
- О требованиях к регламенту работы акционерного общества с реестром владельцев ценных бумаг.

УНП 100633428

ОАО «МОЛОДЕЧНОЛЕС»

сообщает, что 25.03.2010 года в 11.00 по адресу: г. Вилейка, ул. 1-ого Мая, 106 состоится общее годовое собрание акционеров ОАО «Молодечнолес»

Повестка дня:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2009 году и определение основных направлений деятельности Общества в 2010 году.
2. О результатах налоговой проверки ОАО «Молодечнолес».
3. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2009 год.
4. Распределение прибыли (покрытие убытков) Общества за 2009 год. О выплате дивидендов за 2009 год.
5. О направлениях использования прибыли Общества в 2010 году.
6. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
7. О вознаграждении членов Наблюдательного совета ОАО «Молодечнолес» и Ревизионной комиссии за исполнение ими своих обязанностей.
8. Об открытии филиала на базе Ивенецкого лесопункта.
9. Об увеличении уставного фонда за счет выпуска доп. акций.
10. О внесении изменений в устав Общества.
11. Утверждение регламента работы с реестром владельцев ценных бумаг.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Вилейка, ул. 1-го Мая, 106 с 20 по 25 марта (с 9.00 до 16.30) либо 25 марта с 9.30 до 10.00.

Начало работы собрания — 25 марта 2010 года в 11.00.

Регистрация участников с 9.00 до 11.00 по предъявлению документа, подтверждающего личность, а представителю акционера и доверенность.

Список акционеров Общества составлен по данным реестра акционеров на 1 марта 2010 года.

Тел. для справок 8 (01771) 3 52 32.

УНП 600066488 Наблюдательный совет ОАО «Молодечнолес».

Рэгіён

ПРА СУПЕРКАМП'ЮТАР, «ЗАПРОШАНАГА ПРАФЕСАРА» І СТУДЭНЦКІЯ ІНТЭРНАТЫ

карэспандэнту «Звязды» расказаў рэктар Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы Яўген РОЎБА

70-гадовы юбілей найбуйнейшай рэгіянальнай ВНУ краіны яго 26-тысячны калектыў адзначае не толькі навуковымі канферэнцыямі, але і фестывалем студэнцкіх відэапраектаў, Купалаўскімі чытаннямі, выставай жывапісу ў сваёй галерэі «Універсум», вечарам джазавай музыкі, «Юбілейнай бітвай» паміж камандамі КВЗ з Гродна і сталіцы і іншымі імпрэзамі.

— У чым жа спецыфіка і задачы менавіта рэгіянальнай ВНУ? — цікаўлюся ў рэктара.

— Звярніце ўвагу на такія лічбы. Сёння ў рэгіёнах працуе 80 працэнтаў эканамічна актыўнага насельніцтва і ствараецца 75 працэнтаў ад усяго аб'ёму прамысловай прадукцыі. А разам з тым, у рэгіёнах працуюць толькі 24 працэнты навуковых работнікаў. Зразумела, што ВНУ павінны быць і пунктамі інавацыйнай інфраструктуры. Асабліва рэгіянальныя, паколькі гродзенскаму прадпрыемству значна лягчэй узаемадзейнічаць з універсітэтам, які побач.

Універсітэт імкнецца быць у адной «звязцы» і ў нейкай меры пасрэднікам паміж прадпрыемствамі нашага рэгіёна і Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі. Акадэмія нам у гэтым плане вельмі дапамагла, прыняўшы рашэнне паставіць у ГрДУ адзін з двух суперкамп'ютараў. Цяпер у нас ёсць значны патэнцыял, які дазволіць на сучаснай аснове супрацоўнічаць з прадпрыемствамі і ўстановамі Гродзеншчыны.

— Сын маіх сваякоў заканчвае «бюджэтную» вучобу ў адной са сталічных ВНУ і летась па яго спецыяльнасці там... не было дзяржаўнага размеркавання. А вось знаёмы з Германіі расказваў іншае. Калі перад ягоным сынам пасля атрымання сярэдняй адукацыі паўстала пытанне аб далейшай вучобе, то маладога чалавека папярэдзілі, што выбраная ім спецыяльнасць праз пэўны час можа быць незапатрабаванай на рынку працы... Як ацэньваеце гэту праблему? Ці прасочваеце, як складваецца працоўны шлях выпускнікоў універсітэта?

— Сёння мы стараемся аператыўна рэагаваць на патрэбы эканомікі перш за ўсё рэгіёна. Адсюль і новыя спецыяльнасці апошняга часу, напрыклад, у сферы будаўніцтва, турызму і сэрвісу, дызайну. Сёлета і ў найбліжэйшай перспектыве плануем адкрыць падрыхтоўку спецыялістаў па арганізацыі грамадскага харчавання і транспартных перавозак, па камп'ютарнай бяспецы, інфармацыі і камунікацыях, экспертызе і кіраванні нерухомасцю і іншых. Тэндэнцыя цяпер такая, што набор на юрыдычныя, эканамічныя і некаторыя педагагічныя спецыяльнасці скарачаецца, а вось на тэхнічныя — павялічваецца.

Згодна з сённяшнім заканадаўствам, выпускнікі-«бюджэтнікі» абавязаныя адпрацаваць па размеркаванні два гады. Пры гэтым наша электронная база «Выпускнік» утрымлівае ўсе неабходныя звесткі для сувязі з выпускнікамі і наймальнікамі. Атрымліваем поўную інфармацыю аб перамяшчэнні маладога спецыяліста па службе, аб пераводзе да іншага наймальніка, звальненні. Дарэчы, памяняць месца працы ён можа толькі пасля пераразмеркавання ва ўніверсітэце.

Такім чынам, у ВНУ ёсць усе магчымасці для таго, каб прасачыць далейшы працоўны шлях сваіх выхаванцаў. І мы павінны не толькі атрымліваць гэту інфармацыю, але і рабіць больш высноў для сябе, для арганізацыі навучальнага працэсу.

— Якія новыя адукацыйныя тэхналогіі цяпер прымяняюцца?

— Вядучым кірункам, безумоўна, з'яўляецца інфарматызацыя. Стварылі электронную бібліятэку, практыкуем электронныя прэзентацыі пры чытанні лекцый. Толькі летась набылі каля 400 камп'ютараў і мультымедыйных праектараў. А для студэнтаў-завочнікаў прымяняем тэхналогіі дыстанцыйнага навучання. Напрыклад, з кафедры тэарэтычнай фізікі кожны студэнт замест традыцыйных кантрольных працаў атрымлівае праз інтэрнэт заданне па навучальнай дысцыпліне разам з методыкай, сістэмай кантролю правільнасці яго выканання і тэарэтычным матэрыялам.

Фота Яраслава ВАНЮКЕВІЧА.

Дарэчы, студэнты завочнай формы навучання таксама праз інтэрнэт могуць кантактаваць з выкладчыкамі. Але нават у сучасных умовах, пры ўсёй значнасці інфармацыйных тэхналогій нішто не заменіць сустрэчаў, як кажуць, вочы ў вочы. Пры гэтым з мінулага года ва ўніверсітэце рэалізуецца праграма «Запрошаны прафесар», калі чытаюць лекцыі і праводзяць «круглыя сталы» вядомыя навукоўцы як нашай краіны, так і замежжа.

Практыкуем і навучанне нашых студэнтаў на працягу семестра ў... іншых беларускіх і замежных ВНУ. Цяпер, напрыклад, два студэнты факультэта матэматыкі і інфарматыкі назапашваюць веды ў Белдзяржуніверсітэце, а два студэнты факультэта турызму і сэрвісу — у Польшчы.

Найбольш актыўна мы супрацоўнічаем з універсітэтамі Польшчы, Расіі, Літвы, Украіны, Германіі. У ГрДУ дзейнічаюць цэнтры кітайскай і нямецкай мовы і культуры, а ў найбліжэйшы час з дапамогай Парка высокіх тэхналогій будзе створаны беларуска-індыйскі цэнтр дыстанцыйнага навучання.

— Як студэнты-«купалаўцы» забяспечаны месцамі ў інтэрнатах?

— Сёння — на 76 працэнтаў. Але за кошт чаго? «Ушчыльнілі» пакоі, і там, дзе жылі тры чалавекі, — цяпер чатыры. Калі б гэтага не адбылося, то забяспечанасць месцамі ў інтэрнатах была б ніжэйшай за 50 працэнтаў. Таму трэба будаваць інтэрнаты, мяркую, варта распрацаваць адпаведную абласную праграму для шэрагу навучальных устаноў. Гэта вельмі важна не толькі для беларускіх студэнтаў, але і для павелічэння экспарту адукацыйных паслуг, які сёння тармозіцца менавіта з- за гэтай праблемы.

— Яўген Аляксеевіч, якія задачы ставіце перад сабой на найбліжэйшы перыяд?

— Першая задача: мы павінны вельмі моцна развіваць кадравы патэнцыял, узмацняць падрыхтоўку маладых выкладчыкаў праз аспірантуру сваю, вядучых ВНУ як Беларусі, так і Расіі. Гэта самае галоўнае, што вызначае якасць навучальнага працэсу.

І другое. Так здарылася, што для ГрДУ за яго 70-гадовую гісторыю не было пабудавана ніводнага будынка. Хоць за апошнія гады і ўведзена восем карпусоў, вучэбныя плошчы падвоеныя, але заўсёды нешта перабудоўвалі. А ўніверсітэту патрэбны сапраўдны галоўны корпус — новы, сучасны. Зямельны ўчастак для будаўніцтва вучэбнага корпуса, а таксама іншых будынкаў для бібліятэкі, інтэрната, спартыўнага комплексу нам ужо выдзелены. Гэта задача ўнесена ў рэспубліканскі праект развіцця вышэйшай школы.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Гродзенскаму дзяржуніверсітэту імя Янкі Купалы прысуджаны Ганаровы дзяржаўны сцяг Беларусі

За асаблівыя дасягненні ў сацыяльна-культурным развіцці, падрыхтоўку высокакваліфікаваных кадраў і ў сувязі з 70-годдзем з дня заснавання Гродзенскаму дзяржаўнаму ўніверсітэту імя Янкі Купалы прысуджаны Ганаровы дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь. Адпаведны ўказ Прэзідэнт Беларусі падпісаў 24 лютага.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У ЕЎРАСАЮЗЕ ЗАКЛІКАЮЦЬ СЕРБІЮ ЗМІРЫЦЦА СА СТРАТАЙ КОСАВА

Сербіі варта змірыцца са стратай Косава, лічаць у Еўрасаюзе. Такі пункт гледжання паслы дзвюх найбуйнейшых краін ЕС — Францыі і Германіі — выказалі ў інтэрв'ю бялградскім газетам.

Дыпламаты, у прыватнасці, адзначылі, што населенае пераважна албанцамі Косава ніколі не вернецца ў сферу ўплыву Сербіі. Таму Бялграду варта ўсталяваць добрасуседскія адносіны з Прышцінай, перадае Deutsche Welle. Гэта з'яўляецца адной з галоўных умоў для наступнага збліжэння паміж Сербіяй і Еўрасаюзам, падкрэслілі паслы.

Як адзначае агенцтва dpa, раней улады Белграда зыходзілі з таго, што іх краіна можа стаць членам ЕС, але і пасля гэтага імкнуцца да вяртання Косава ў склад Сербіі. У прыватнасці, у Міжнародны суд быў пададзены іск з патрабаваннем асудзіць прызнанне незалежнасці Косава большасцю краін ЕС, а таксама ЗША, Японіяй і іншымі дзяржавамі.

Такім чынам Белград спрабуе давесці, што прызнанне з'яўляецца парушэннем нормаў міжнароднага права. У рамках ААН Сербія мае намер дамагчыся аднаўлення перамоваў паміж Белградам і Прышцінай аб статуце Косава.

ПУЦІН ВЫРАШЫЎ БУДАВАЦЬ АЭС У КАЛІНІНГРАДСКАЙ ВОБЛАСЦІ

Прэм'ер-міністр Расіі Уладзімір Пуцін падпісаў распараджэнне аб будаўніцтве ў Калінінградскай вобласці Балтыйскай атамнай станцыі, якая можа стаць першым у краіне праектам АЭС з удзелам прыватнага, у тым ліку замежнага, капіталу.

У сераду сайт урада паведаміў, што Балтыйская АЭС размесціцца ў Нёманскім раёне Калінінградскай вобласці. Прапанова «Расатама» аб яе будаўніцтве ўзгоднена з Мінпрыроды і іншымі зацікаўленымі ведамствамі, гаворыцца ў дакуменце, размешчаным на сайце ўрада.

АБ КАТАВАННЯХ У ЦРУ ВЕДАЛІ 68 ЧЛЕНАЎ КАНГРЭСА

Прынамсі 68 федэральных заканадаўцаў ЗША ў перыяд з 2001 па 2007 год атрымалі справаздачы аб «катавальнай» праграме ЦРУ. Як перадае агенцтва Reuters, інфармацыя аб гэтым утрымліваецца ў рассакрэчаных па патрабаванні праваабаронцаў матэрыялах ведамства. У 2009-м, пасля змены ў ЗША прэзідэнцкай адміністрацыі, жорсткія метады працы разведкі сталі прадметам палітычных спрэчак.

Як раней стала вядома, з санкцыі ўрадавых юрыстаў ЦРУ выкарыстоўвала да падазроных у тэрарызме комплекс метадаў інтэнсіўнага допыту: у прыватнасці, актыўна выкарыстоўвалася так званае «частковае ўтапленне» або катаванне вадой. Звесткі аб гэтым паслужылі падставай для крытыкі дэмакратаў у адрас рэспубліканскай адміністрацыі Джорджа Буша-малодшага, але затым высветлілася, што аб жорсткіх допытах ведалі і палітыкі-дэмакраты, у тым ліку цяперашні спікер Палаты прадстаўнікоў, былы парламенцкі арганізатар дэмакратаў Нэнсі Пілозі.

АЎСТРАЛІЯ ЎВЯДЗЕ БІЯМЕТРЫЧНЫЯ ВІЗЫ ДЛЯ ГРАМАДЗЯН «РЫЗЫКОЎНЫХ» КРАІН

Урад Аўстраліі зробіць больш жорсткімі правілы выдачы візаў для грамадзян дзесяці дзяржаў, якія лічацца «рызыкоўнымі» з пункту гледжання распаўсюджвання тэрарызму і экстрэмізму, паведамляе The New Zealand Herald.

Аб хуткіх уводзінах у дзеянне новага парадку паведаміў прэм'ер-міністр краіны Кевін Рад. Пры гэтым, якія краіны патрапілі ў «чорны спіс», ён не ўдакладніў. Для атрымання візы грамадзянам гэтых дзяржаў у абавязковым парадку давядзецца падаць адбіткі пальцаў і біяметрычныя звесткі аб пабудове твару.

Раней аўстралійскія ўлады ўжо зрабілі больш жорсткай іміграцыйную палітыку. У прыватнасці, радыкальна быў перагледжаны і скарочаны спіс спецыяльнасцяў, у якіх эканоміка Аўстраліі мае патрэбу.

Спробы націску на Беларусь па сітуацыі з Саюзам палякаў контрпрадукцыйныя

Любыя спробы звонку аказаць уплыў на сітуацыю з Саюзам палякаў у Беларусі або спробы прымусіць беларускія ўлады падтрымаць які-небудзь з бакоў не толькі не прымальныя, але і контрпрадукцыйныя. Аб гэтым гаворыцца ў адкрытым пісьме да еўрапейскіх СМІ <u>пасла Беларусі пры еўрапейскіх структурах у Бруселі Уладзіміра СЯНЬКО.</u>

«Адсутнасць тэрытарыяльных, рэлігійных і этнічных канфліктаў — адно з галоўных дасягненняў беларускай незалежнай дзяржавы. Захаванне правоў і свабодаў усіх этнічных груп, усебаковая падтрымка іх грамадскай дзейнасці застаецца ключавым элементам унутранай палітыкі дзяржавы, на які выдзяляюцца істотныя бюджэтныя сродкі», — адзначаецца ў заяве.

Уладзімір Сянько падкрэслівае, што ўласнасць польскіх грамадскіх арганізацый застанецца ў руках беларускіх грамадзян з польскімі каранямі. «Мы былі здзіўлены, калі даведаліся, што польскія прадстаўнікі накіравалі гэта пытанне на разгляд у Брусель. Рэакцыя чыноўнікаў еўраструктур яўна несуразмерная сутнасці праблемы. У асобных заявах разам з абвінавачаннямі ў адрас Беларусі гучалі таксама пагрозы ўвядзення палітычных і эканамічных санкцый», — гаворыцца ў адкрытым пісьме.

Дыпламат выказаў сур'ёзную заклапочанасць «прадузятай рэакцыяй польскіх СМІ і асобных афіцыйных структур меўшай месца скажонай інтэрпрэтацыі рэальнага становішча польскай нацыянальнай меншасці». Паводле яго слоў, яны не ўлічваюць меркаванне абсалютнай большасці грамадскіх арганізацый. Пасол падкрэсліў, што пазіцыя беларускіх уладаў застаецца нязменнай: праблемы з СПБ могуць быць вырашаны толькі ўнутры самой арганізацыі і ў адпаведнасці з беларускімі законамі.

БЕЛТА.

АДПОМСЦІЎ ПРАЗ ІНТЭРНЭТ

37-гадовы мінчанін размясціў у «павуціне» несапраўдную інфармацыю пра жанчыну, якая адмовілася ад сустрэчы з ім.

Паводле звестак **прэс-афіцэра Кастрычніцкага РУУС Сяргея ЧАБАТАРОВА,** па дапамогу да праваахоўнікаў прыйшла 27-гадовая жанчына, чый гонар абразіў невядомы, які выклаў на сайт для знаёмстваў, што выкарыстоўваецца для інтымных знаёмстваў за грошы з дзяўчатамі лёгкіх паводзінаў, кантактны тэлефон пацярпелай. Знайшліся «заклапочаныя», якія пачалі турбаваць жанчыну, якая, між іншым, замужам і знаходзіцца ў водпуску па доглядзе дзіцяці. У Кастрычніцкім РАУС завялі крымінальную справу па частцы 2 артыкула 188 КК — «паклёп». Несапраўдныя звесткі ў інтэрнэце размясціў 37-гадовы мінчанін, з якім заяўніца мела стасункі праз сетку. У ходзе перапіскі незнаёмка настолькі зацікавіла зламысніка, што ён прызначыў ёй сустрэчу, на якую, аднак, тая не адгукнулася. Тады пакрыўджаны мужчына напісаў ёй, што «за такія жарты цябе хто-небудзь правучыць і будзеш плакаць». Толькі апошняе наканавана было менавіта яму: падобныя «жарты» караюцца — да 6 месяцаў арышту. Разам з тым, у ходзе разбору пацярпелая і яе крыўдзіцель знайшлі кампраміс: мужчына кампенсаваў маральную шкоду, а жанчына пагадзілася забраць заяву. Крымінальная справа па прымірэнні бакоў закрытая.

Ігар ГРЫШЫН.

ВАРТАЎНІК І ЗЛОДЗЕЙ У АДНОЙ АСОБЕ

Вартаўнік аднаго з СВК Мсціслаўскага раёна скраў амаль тону камбікорму. Жыхар вёскі Несцерава, якому 28 гадоў, заўважыў, што ў варотах на складзе ёсць добрая шчыліна. Таму збіваць замок не давялося: дзве вартаўнічыя змены праз шчыліну ён спакойна выносіў камбікорм і грузіў на санкі. Сума скрадзенага перавысіла 600 тысяч рублёў.

Алена КАЗЛОВА.

СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМИ СТРАХОВЫЕ ПОЛИСЫ
ЗАО «СК БЕЛРОССТРАХ»

- добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу (2РН, 2РП) серия БИ № 0757455, 0762222, 0788919, 0788924—0788925, 0788929, 0789895, 0823921—0823923, 0823925—0823928, 0830703—0830705, 0832715, 0848036, 0877290, 0877298—0877299.

Наблюдательный совет ОАО «БЕЛЭНЕРГОАВТОМАТИКА» сообщает о проведении 31 марта 2010 года в 14.00 общего собрания акционеров по итогам работы за 2009 год по адресу: г. Минск, ул. Омельянюка, 20, второй этаж, зал заседаний

Повестка дня:

1. Отчет о работе Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии в 2009 году.
2. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2009 году и основных направлениях деятельности Общества в 2010 году.
3. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков и распределение прибыли за 2009 год, с учетом заключения Ревизионной комиссии.
4. О направлении использования чистой прибыли Общества в 2010 году и первом квартале 2011 года.
5. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
6. О вознаграждении членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

С материалами можно ознакомиться по месту нахождения Общества в рабочие дни **с 22 по 30 марта 2010 года с 8.00 до 16.00.**

Регистрация участников собрания **с 13.00 до 14.00** по месту проведения собрания.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра **на 11 марта 2010 г.**

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.

УНП 100064414

ЗДАБЫЧА РАБАЎНІКОЎ — 10 ТЫСЯЧ І БУТЭЛЬКА КАНЬЯКУ

У вёсцы Цяхцін Бялыніцкага раёна 25-гадовы мужчына, які нідзе не працуе, надвячоркам 22 лютага адабраў у 21-гадовага аднавяскоўца грошы. Рабаўніцтва было адкрытым і з ужываннем гвалту, а здабыча склала 10 тысяч рублёў.

У Глуску познім вечарам таго ж дня на вуліцы Савецкай 25-гадовы жыхар вёскі Хвастовічы адабраў у 37-гадовага жыхара райцэнтра бутэльку каньяку. Нягледзячы на мізэрнасць здабычы у першым і другім выпадках, рабаўнікі затрыманы і ў дачыненні да іх расследуюцца крымінальныя справы.

Алена КАЗЛОВА.

Филиал «Центр «Белтехинвентаризация»

- ❖ **Оценка оборудования и транспортных средств**
- ❖ **Оценка недвижимости и сетей всех форм собственности**

Извещает о проведении аукциона по продаже недвижимости ОАО НТК «Алеся» 30 марта 2010 г.

№ лота	Наименование объекта	Адрес объекта	Краткая характеристика объекта	Начальная цена продажи, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
1	Изолированное помещение (помещение магазина)	г. Гомель, проспект Ленина, 31	Площадь изолированного помещения – 198,6 м^2 Помещение находится в кирпичном жилом доме. В стоимость лота входит также сигнализация, тротуарная дорожка. Площадь земельного участка – 0,1676 га	706 303 000	7 000 000
Срок подачи заявления			**До 17.00 29 марта 2010 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Красноармейская, 34/а		
Дата, время, место проведения аукциона			**30 марта 2010 г. в 11.00** по адресу: г. Гомель, ул. Красноармейская, 34/а, Гомельское областное управление Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» НПРУП «Жилкоммунтехника»		
Номер р/с для перечисления залога			Р/с 3012035310012 в филиале ОАО «БПС-БАНК» по Минской области, код 331, УНП 102353509		
Условие продажи			Без условий. Цены указаны с НДС. Шаг аукционных торгов –10 %, вознаграждение – 4 %		
Условие пользования			Объекты продаются в собственность		

Дополнительная информация по тел. (0232) 77 37 27, 77 52 87 (факс).

Абзац

◢ **У мінулым годзе ў Беларусі на 100 нованароджаных дзяўчынак прыходзілася 107 немаўлят мужчынскага полу. Аналагічная сітуацыя захоўваецца ў краіне на працягу многіх гадоў. Як сцвярджаюць статыстыкі, такая і сусветная дэмаграфічная тэндэнцыя — хлопчыкаў нараджаецца больш, чым дзяўчынак.**

◢ Каля 40 жыхароў Беларусі ўтапіліся летась у ваннах. Па звестках таварыства выратавання на вадзе, летась у Беларусі 627 чалавек патанулі ў натуральных вадаёмах, больш за 340 — пры купанні. Падчас рыбнай лоўлі загінулі 119 чалавек. Пры прыняцці ванны патанулі каля 40 чалавек, пры катанні на плаўсродках — 20, пры пераходах і гульнях на лёдзе — 25 чалавек. 14 чалавек ажыццявілі суіцыды на вадзе.

◢ **У Брэсце глыбай лёду, што звалілася з даху, сур'ёзна траўмаваная 10-месячная дзяўчынка. Яна знаходзіцца ў рэанімацыі дзіцячай абласной бальніцы. У яе закрытая чэрапна-мазгавая траўма, страсенне галаўнога мозга, пералом лобнай косткі, траўмы пляча і перадплечча. Праводзіцца разбор.**

◢ Урач у Салігорскім раёне выдаваў фіктыўныя бальнічныя за грошы і спіртное. Педыятр дзіцячай кансультацыі Старобінскай паліклінікі прызнаны вінаватым у сістэматычным атрыманні хабару ў выглядзе грошай, спіртовых напояў і прадуктаў харчавання за выдачу фіктыўных лістоў па доглядзе хворых дзяцей асобам, якія не мелі на гэта права. Сумы хабару складалі ад Br50 тыс. да Br200 тыс. Урач асуджаны на 4 гады пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці і адбываннем пакарання ў папраўчай калоніі ўзмоцненага рэжыму.

◢ **У Гомелі затрымалі групу з чатырох чалавек, якія спецыялізаваліся на крадзяжы літых дыскаў з аўтамабіляў у дварах жылых мікрараёнаў. Маладыя людзі ва ўзросце 20—24 гадоў дзейнічалі ў «супрацоўніцтве» з некалькімі гарадскімі таксістамі. Ім збывалася крадзенае. Іншы раз крадзяжы ажыццяўляліся пад заказ, калі пакупнікі дакладна вызначалі канфігурацыю дыска. Падазроныя затрыманыя, вядзецца следства.**

◢ У амерыканскім штаце Арызона глядачка загінула падчас гонак аўтамабіляў з вялікімі коламі. У аднаго з аўтамабіляў, які загарэўся, адарвалася кола і ўпала на жанчыну, якая сядзела на трыбуне. Пацярпелую адразу ж даставілі ў бальніцу, аднак урачы не змаглі выратаваць яе жыццё. Вядзецца расследаванне.

Поўны абзац

◢ **Пяцігадовы хлопчык з Румыніі пабіў сусветны рэкорд па адцісканні на руках. Джуліяна Строэ з самага ранняга ўзросту трэніруе яго бацька, які і сам раней займаўся гімнастыкай. Хлопчыку ўдалося адціснуцца 20 разоў толькі на руках — яго ногі не датыкаліся да зямлі. Папярэдні рэкорд — 12 адцісканняў.**

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

Наблюдательный совет ОАО «Світанак» г. Жодино сообщает, что 25 марта 2010 г. в 15.00 в актовом зале административно-бытового корпуса, расположенного по адресу: ул. 8 Марта, 1, состоится общее очередное собрание акционеров

Повестка дня:

1. О финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2009 году и основных направлениях деятельности Общества на 2010 год.
2. О результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2009 год.
3. Утверждение годового бухгалтерского баланса и отчета о прибылях и убытках Общества.
4. О распределении прибыли, остающейся в распоряжении предприятия, и выплате дивидендов за 2009 год.
5. Утверждение направлений использования прибыли, остающейся в распоряжении предприятия на 2009 год.
6. Отчет о работе Наблюдательного совета в 2009 году.
7. Об избрании членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
8. Утверждение размера вознаграждений членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. Утверждение «Регламента работы ОАО «Світанак» г. Жодино с реестром владельцев ценных бумаг».
10. Внесение изменений в Устав Общества и изложение Устава в новой редакции.
11. Предоставление безвозмездной (спонсорской помощи) на 2010 год.

Регистрация участников собрания будет производиться с 13.00 до 14.50 в день и по месту проведения собрания по предъявлению документа, удостоверяющего личность, а представителей акционеров — по доверенности. Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра на 1 марта 2010 года.

Справки по телефону: 3 72 78. УНП 600038919

Уважаемые акционеры ОАО «РЕСТОРАН «БЕЛАРУС»!

26.03.2010 года СОСТОИТСЯ ОБЩЕЕ ГОДОВОЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО «РЕСТОРАН «БЕЛАРУС», расположенного по адресу: г. Минск, ул. Сторожевская, 15 а.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет Наблюдательного совета о работе в 2009 г.
2. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2009 г. и перспективах развития Общества на период 2010 г.
3. Отчет Ревизионной комиссии о результатах проведенной ревизии и заключении по бухгалтерскому балансу, отчету прибылей и убытков и годовому отчету Общества. Ознакомление Общества с заключением аудитора.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса и отчета о прибылях и убытках за 2009 г.
5. О распределении прибыли за 2009 г. и выплате дивидендов за 2009 г.
6. О направлениях использования чистой прибыли в 2010 г. и в 1 квартале 2011 года.
7. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.
8. О размерах и условиях вознаграждения членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. О предоставлении безвозмездной (спонсорской) помощи.

С материалами к собранию можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Сторожевская, 15 а, с 19 марта по 25 марта 2010 года (время работы с 9.00 до 17.00) либо 26 марта 2010 года по месту проведения собрания. Тел. 293 17 17.

Регистрация участников собрания с 13.00 до 15.00 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания – 26 марта 2010 года, 15.00.

Список лиц, имеющих права на участие в собрании акционеров, будет составлен на основании реестра акционеров, сформированного на 26 февраля 2009 года.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНП 100055804.

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ ОАО «БЕЛОМО-СТРОЙ»

31 марта 2010 года состоится общее собрание акционеров **ОАО «БелОМО-Строй»** (далее — Общество), расположенного по адресу: г. Минск, ул. Некрасова, д. 114, пом. 712.

Собрание пройдет по адресу: г. Минск, ул. Некрасова, д. 114, пом. 712.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. Отчет управляющей организации об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2009 г. Утверждение основных целевых прогнозных показателей социально-экономического развития Общества на 2010 г.
2. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2009 г.
3. О результатах аудиторской проверки и проверки Ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2009 г.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2009 г.
5. Об утверждении распределения и использования чистой прибыли и расходов на потребление, а также выплате дивидендов за 2009 год.
6. Об утверждении направлений использования чистой прибыли и расходов на потребление на 2010 год.
7. Об избрании членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.
8. Об утверждении размера вознаграждения членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. Об утверждении регламента работы акционерного общества с реестром владельцев ценных бумаг.
10. О заключении договора передачи полномочий единоличного исполнительного органа Общества.
11. О внесении изменений в Устав Общества.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Некрасова, д. 114, пом. 712 **<u>25–26, 29–30 марта 2010 года</u>** (время работы с 9.00 до 18.00) либо **31 марта 2010 года** по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания **с 13.45 до 14.00** по месту проведения собрания.

Начало работы собрания — 31 марта 2010 года, 14.00.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра на 26 марта 2010 г.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.

УНП 100626320

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

25 лютага 2010 г.
№ 8 (202)

АДКРЫТЫ ФОРУМ

І АДЗІН У ПОЛІ ВОІН, КАЛІ ЁН — ДЭПУТАТ

Падыходзіць да завяршэння тэрмін работы дэпутатаў 25-га склікання. Што было зроблена за 4 гады? Як спрацавалі народныя абраннікі?

Сяргей КАЗЛЕНЯ, старшыня Даманаўскага сельскага Савета дэпутатаў Івацэвіцкага раёна, член Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі:

— У нас было абрана 11 дэпутатаў. З іх чацвёра ва ўзросце ад 30 да 40 гадоў, яшчэ столькі ж — ад 40 да 50 і тры чалавекі старэйшыя за 50 гадоў. Чацвёра дэпутатаў маюць вышэйшую адукацыю, астатнія — сярэднюю спецыяльную. Усе дэпутаты пражываюць у сваіх выбарчых акругах, чацвёра з'яўляюцца кіраўнікамі арганізацый, размешчаных на тэрыторыі сельсавета.

На аднаго дэпутата ў нас дзесьці 115 выбаршчыкаў. Пытанні, з якімі звяртаюцца людзі да дэпутатаў, датычацца ў асноўным добраўпарадкавання, стану вуліц сельскіх населеных пунктаў, вулічнага асвятлення. Бывае, нехта з мясцовых вып'е і не так сябе паводзіць. Зноў жа звяртаюцца да дэпутата. Дэпутат сельскага Савета знаходзіцца ў непасрэднай блізкасці да людзей і ў яго, як і ў таго ж старэйшыны, усё навідавоку. Усе праблемы, што ўзнікаюць, мы ў Савеце вырашаем сумесна — прымаем адпаведнае рашэнне, выходзім на арганізацыі. І, зразумела, імкнёмся ўсё вырашаць станоўча для нашага чалавека. Дзякуючы актыўнай пазіцыі нашых дэпутатаў, больш аператыўна вырашаюцца пытанні з вулічным асвятленнем, была праведзена падсыпка завулка Моладзевы ў Даманава. Па падказцы дэпутата пітушчага чалавека з мясцовых накіравалі на лячэнне ад алкагалізму ў ЛПП, спадзяёмся, так для яго будзе лепш. Працуем і ў гэтым кірунку.

Тое, што ў нас чацвёра дэпутатаў — кіраўнікі арганізацый, значна палягчае нам задачу. Вы ж разумееце, радавому грамадзяніну цяжэй вырашыць нейкія пытанні жыццядзейнасці насельніцтва: трэба ісці і некага прасіць. А самому кіраўніку, маючы магчымасці (тэхніку, спецыялістаў), прасцей аказваць дапамогу нашым людзям. У сельскі Савет даволі складана набраць ТАКІХ дэпутатаў — арганізацый на тэрыторыі сельсавета не так і шмат, але мы імкнёмся падбіраць людзей з актыўнай пазіцыяй.

У нас была праблема лазневага абслугоўвання. Мы гэтае пытанне «закрылі» з дапамогай раёна. Была праблема з калектывам індывідуальных забудоўшчыкаў па падвядзенні газу (пры пракладцы газаправода ўзнікла пытанне «праколу» пад чыгункай). Гэтыя расходы хацелі ўскласці на нашых людзей, але, дзякуючы актыўным намаганням старэйшыны і дэпутатаў, сітуацыя была перагледжана і людзям кампенсавалі ўсе затраты. Было пытанне з асфальтаваннем вуліц населеных пунктаў. Сёння яны перададзены на баланс спецыялізаваных дарожных арганізацый, канкрэтна ДРБУ-178. Але стан вуліцы Партызанскай (нашай цэнтральнай вуліцы) мы ўсё ж трымаем на кантролі. Яе абавязкова трэба падправіць.

Сельсавет наш нядрэнны — ёсць і прадпрыемствы, і арганізацыі, з дапамогай якіх можна вырашыць мясцовыя пытанні. Невырашальных праблем наша насельніцтва не ўзнімае. Дзесьці ўзнікае пытанне з тэхнікай, дзесьці — з медыцынскім абслугоўваннем, дзесьці — па сістэме гандлю. Усё гэта мы вырашаем на месцы.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ТЭРЫТОРЫЯ СНЕГУ

ВЫРАТАВАЛЬНІКІ ГАТОВЫЯ СУСТРАКАЦЬ ВЯСНУ

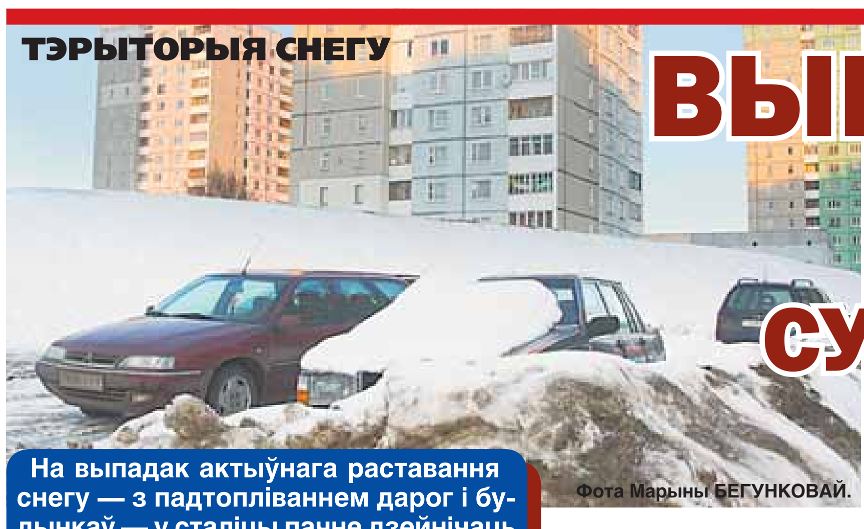

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

На выпадак актыўнага раставання снегу — з падтапліваннем дарог і будынкаў — у сталіцы пачне дзейнічаць адпаведна план пераадолення негатыўных наступстваў.

Такі план распрацаваны, вядома, не сёлета, аднак менавіта пасля гэтай зімы можа быць запатрабаваным. Дастаткова сказаць, што адведзеныя пад вываз снегу спецыяльныя палігоны за горадам, — перапоўненыя. А ў многіх дварах паабапал праезнай часткі ўзвышаюцца вялізныя брудна-белыя гурбы. Раставанне лёду на вадасховішчах Свіслач, Цны і Драздоў не абяцае шырокіх разліваў, аднак гульні дзяцей на аслабленым лёдзе могуць запатрабаваць намаганняў выратавальнікаў. Апошнія цалкам гатовыя да любых неспадзяванак «на вадзе і ў вадзе», паведамляюць у прэс-службе Мінскага гарадскога ўпраўлення Міністэрства па надзвычайных сітуацыях.

Дарэчы, апошні, ліпеньскі, патоп, выкліканы ў Мінску моцнымі даждамі, прадэманстраваў дзве важныя рэчы ў пераадоленні разгулу вады. Па-першае, выявіліся «слабыя месцы» ў горадзе. А, па-другое, выратавальнікі прадэманстравалі сваю здольнасць не спасаваць перад гэтай воднай стыхіяй. Мяркуецца, праўда, што зімовая вада не будзе такой «вялікай».

Наогул у Мінску — звыш васьмідзесяці месцаў найбольш верагоднага падтаплення. Уся патрэбная для выезду на месцы затаплення тэхніка знаходзіцца ў працоўным стане. У першую чаргу работнікі МНС будуць аказваць дапамогу сацыяльна значным аб'ектам — школам, садкам, бальніцам. Гатовыя «да бою» і манеўрана-пошукавыя групы. Менавіта ў іх склад уваходзяць плаўцы, якія з дапамогай спецыяльных дошак здольныя выцягнуць тапельца з вады і перадаць медыкам для аказання належнай дапамогі.

Наогул мінімізацыяй снежных наступстваў, як і ў прынцыпе ўпарадкаваннем навакольных тэрыторый, павінны займацца адпаведныя гарадскія службы. Ліўневыя каналізацыі павінны ачышчацца ад пяску, дахі — ад наледзі. Калі ж гэта не выконваецца належным чынам у належныя тэрміны, маюць месца нешчаслівыя здарэнні, у тым ліку і гібель людзей. Як паведамлялася раней, 19 лютага ў Мінску на сталую жанчыну зваліўся кавалак наледзі. Жанчына памерла да прыезду хуткай дапамогі. У выніку звольнены дырэктар ЖЭСа № 46, яго намеснік, работнікі ЖРЭА Партызанскага раёна, адказныя за ўтрыманне жылых дамоў. Кіраўнік Адміністрацыі Партызанскага раёна атрымаў вымову, яго намеснік — папярэджанне аб няпоўнай службовай адпаведнасці, гендырэктар Мінскай гарадской жыллёвай гаспадаркі папярэджаны аб недастатковай патрабавальнасці да падначаленых.

Да 1 сакавіка Мінская гарадская жыллёвая гаспадарка павінна падаць у Мінгарвыканкам і адміністрацыі раёнаў прапановы па ўдасканаленні кіравання сістэмай ЖКГ, павышэнні працоўнай і выканаўчай дысцыпліны. Мінскае гарадское ўпраўленне МНС павінна падаць у гарвыканкам прапановы па ўдасканаленні ўзаемадзеяння з падраздзяленнямі горада па папярэджанні патэнцыйна небяспечных сітуацый прыроднага і тэхнагеннага характару, прыцягнуць да дысцыплінарнай адказнасці службовых асобаў, якія не забяспечваюць выяўленне і ліквідаванне небяспечных з'яў, што прывялі да цяжкіх наступстваў. Кіраўнікам адміністрацый раёнаў сталіцы неабходна звярнуць увагу на адсутнасць належнага кантролю і запытання з падначаленых па своечасовым і якасным выкананні даручэнняў кіраўніцтва выканкама, прыцягнуць да дысцыплінарнай адказнасці службовых асобаў, якія не ў поўнай меры арганізавалі работы па ўтрыманні тэрыторый раёна і аб'ектаў у адпаведнасці з правіламі добраўпарадкавання і ўтрымання тэрыторый, населеных пунктаў.

Святлана БАРЫСЕНКА.

«НАДЗЕЯ» НАШАГА ДВАРА

Зламаная лаўка перад пад'ездам, сапсаваная агароджа, адсутнасць дзіцячай пляцоўкі ў двары... Гэтыя праблемы знаёмыя ці не кожнаму, і зноў жа ці не кожны ведае, што ў такіх сітуацыях можна паспрабаваць звярнуцца ў ЖЭС, выканкам, рай- або гарсавет. Вось толькі вынік падобных зваротаў часта вядомы загадзя: лішніх грошай ніколі нідзе няма, а таму весці «папяровыя войны» і хадзіць па інстанцыях можна гадамі. Праўда, альтэрнатыва ўсё ж ёсць. І яна — у тэрытарыяльным грамадскім самакіраванні.

Вакол «балючых пунктаў»

Ключы ад новай кватэры — падзея заўсёды прыемная, але раз-пораз радасць ад улазінаў разбіваецца ўшчэнт аб нядобраўпарадкаванасць навакольля. У гэтым плане новабудоўлі ў раёне вуліцы Паркавая ў Баранавічах — прыклад даволі тыповы. З аднаго боку жыхары шматпавярховак на Паркавай нібыта здолелі вырашыць ці не самае балючае «кватэрнае пытанне», але з іншага — сутыкнуліся з праблемамі малапраходных дарог, кепскага асвятлення, недахопу інфраструктуры адпачынку ў дварах.

— У такой сітуацыі перш-наперш напрошваўся цалкам лагічны варыянт — трэба скардзіцца, — распавядае **дэпутат Баранавіцкага гарсавета Анатоль БАНКЕВІЧ**. — І скаргі насамрэч «пайшлі». Аднак хутка высветлілася, што сродкаў на ўсё не хапае, вырашэнне праблем можа зацягнуцца на няпэўны час. І тады з'явілася задума: правесці агульны сход, вызначыць «балючыя пункты» і паспрабаваць аплаціць частку добраўпарадкавання пляцовак вакол сваіх дамоў з уласнай кішэні. Так у 2003 годзе ў мікрараёне ўзнік камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання «Надзея».

Сёння ніхто не хавае, што ідэю «Надзеі» падтрымалі далёка не ўсе. Прыкладна трэць жыхароў новабудоўляў ставяцца да збору грошай далёка не адназначна, і гэта — іх поўнае права, ніякага прымусу ў такой далікатнай справе быць проста не можа. І ўсё ж большасць не супраць рабіць своеасаблівыя «ўзносы». Бо назваць іх сумы «завоблачнымі» нельга. А сам па сабе праект стаў прыносіць двайную карысць.

— Адыграў сваю ролю і яшчэ адзін момант — па сутнасці, сродкі людзей забяспечваюць фінансаванне канкрэтных задач па добраўпарадкаванні толькі на чвэрць, — працягвае Анатоль Банкевіч. — Калі ўлады горада пабачылі ініцыятыву знізу, яны адразу пайшлі насустрач і выказалі згоду часткова «заахвоціць» разумныя ініцыятывы бюджэтнымі сродкамі. А плюс да таго «Надзеі» патрапіла адшукаць спонсарскую дапамогу — балазе, фондаў, што садзейнічаюць развіццю мясцовага самакіравання, у той жа Еўропе шмат.

Прыцягнуць апошнюю крыніцу аказалася складана — спатрэбілася зарэгістравацца ў якасці юрыдычнай асобы, падабраць офіс, адкрыць разліковы рахунак. Але галоўнае, што праект працуе, а колькасць шматпавярховікаў, якія аб'ядноўваюцца ў «Надзеі», пакрысе ўзрастае. Сёння у камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання ўжо уваходзяць 17 дамоў — у іх пражываюць каля 4 тысяч чалавек.

Рух у сустрэчным напрамку

Варта заўважыць, што прыклад «Надзеі» не ўнікальны. Але разам з тым казаць, што камітэты тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання (ТГС) сталі распаўсюджанай з'явай, таксама нельга. Пакуль у Беларусі іх... адзінкі.

— З пункту гледжання цяперашняга заканадаўства асаблівых бар'ераў для стварэння і работы органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання няма, працэдура рэгістрацыі тут даволі простая, дастаткова выканаць усяго некалькі пунктаў, — зазначае **начальнік упраўлення па ўзаемадзеянні з органамі мясцовага самакіравання сакратарыята Савета Рэспублікі Аляксей СЦЕПАНЕНКА**. — Аднак галоўная перашкода — недахоп ініцыятывы з боку нашых людзей.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ВЫБАРЫ-2010

Народнае вылучэнне

Амаль 17 тысяч ініцыятыўных груп будуць збіраць подпісы ў падтрымку патэнцыйных кандыдатаў

Да сярэдзіны сакавіка мы застаёмся на хвалі вылучэння. Увесь гэты час працоўныя калектывы, партыі і грамадзяне «прапануюць» сваіх прэтэндэнтаў для ўдзелу ў перадвыбарнай гонцы.

— Вылучэнне ад працоўных калектываў праходзіць па прынцыпе адно прадпрыемства — адзін кандыдат, — расказвае сакратар Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Мікалай ЛАЗАВІК. — Прычым у абласны Савет працоўны калектыў можа вылучыць кандыдата толькі ў той акрузе, дзе знаходзіцца прадпрыемства ці арганізацыя працоўнага калектыву. А ў раённы, гарадскі Саветы — пры ўмове, што гэта прадпрыемства знаходзіцца на тэрыторыі горада ці раёна. Вылучэнне ад палітычных партый — самы просты спосаб: пасяджэнне кіруючага органа (абласной, раённай ці гарадской арганізацыі партыі) дазваляе вырашыць праблему на працягу некалькіх гадзін. Тым больш, што, паводле новага заканадаўства, партыя можа вылучыць кандыдата ў дэпутаты адпаведнага ўзроўню, нават калі ў яе няма ніжэйшых арганізацыйных структур у акругах. Так, напрыклад, абласная партыйная арганізацыя каля сотні чалавек (у якой, магчыма, і няма шырокай сацыяльнай базы ў гэтай вобласці) можа закрыць усе 60 акруг па выбарах дэпутатаў абласнога Савета.

Аднак пры усёй немудрагелістасці працэдуры вылучэння «сваімі сіламі», партыі звычайна выкарыстоўваюць дадатковы шанц, які дае ім збор подпісаў. Магчыма, для падстрахоўкі, а можа і для дадатковых бонусаў:

— Пасля рэгістрацыі ініцыятыўнай групы на працягу ўсяго перыяду вылучэння (з 14 лютага па 15 сакавіка) можна працаваць з выбаршчыкамі — пікеты ўсталёўваць, пакватэрны абход праводзіць. Гэта дадатковая магчымасць пазнаёміць са сваім кандыдатам, можна расказаць пра яго праграму, можна папрасіць выбаршчыкаў падтрымаць яго — не толькі падчас збору подпісаў, але і надалей — пры галасаванні на выбарчым участку. Таму напэўна ініцыятыўных груп зарэгістравана дастаткова шмат. Хоць на мой погляд, колькасць подпісаў, якія трэба сабраць, невялікая, і нейкія пікеты ўсталёўваць наўрад ці камусьці давядзецца. Давайце падлічым: калі ініцыятыўная група, возьмем па максімуму — 10 чалавек, збірае подпісы ў падтрымку кандыдата абласнога Савета, ёй на працягу месяца неабходна назапасіць 150 подпісаў. Атрымліваецца, што адзін подпіс кожнаму члену ініцыятыўнай групы можна два дні збіраць! Неабходнасць у пікетах, на мой погляд, адпадае.

У барацьбе за подпісы выбаршчыкаў у гэтай электаральнай кампаніі возьмуць удзел 16 860 патэнцыйных кандыдатаў (тэрмін падачы заяў аб рэгістрацыі ініцыятыўных груп скончыўся, і апошнія рашэнні па іх выбаркамы прынялі 23 лютага). Сярод іх — 341 прадстаўнік палітычных партый.

— Калі суаднесці колькасць акруг і пададзеных заяў, то прыблізна дзве траціны выбарчых акруг маюць ініцыятыўныя групы.

Увогуле ж спробу зрабілі 16 903 патэнцыйныя кандыдаты, аднак 20 сышлі з дыстанцыі самі — адклікалі свае заявы, а яшчэ 23-ом было адмоўлена. Дарэчы, на гэтых выбарах адмоў, паводле інфармацыі М. Лазавіка, значна менш (у папярэднюю электаральную кампанію было адмоўлена ў рэгістрацыі больш як 100 ініцыятыўных груп). І заявы абсалютнай большасці партыйцаў задаволеныя, выпадкі адмоў ім былі адзінкавымі.

Сярод партыйцаў, у падтрымку якіх будуць збірацца подпісы, больш за ўсё прадстаўнікоў КПБ, у тройцы лідараў таксама БНФ і АГП. Зарэгістраваныя таксама ініцыятыўныя групы прадстаўнікоў Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада), Беларускай Аграрнай партыі, Беларускай партыі левых «Справядлівы свет», Партыі зялёных, партыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай «Грамада», Беларускай сацыяльна-спартыўнай партыі, Ліберальна-дэмакратычнай партыі, Беларускай патрыятычнай партыі і Рэспубліканскай партыі працы і справядлівасці.

Увогуле ж ініцыятыўных груп утворана некалькі болей, чым на папярэдніх мясцовых выбарах. Ці можна рабіць папярэднія высновы аб тым, што гэтыя мясцовыя выбары будуць праходзіць больш актыўна?

— Пакуль гаварыць пра актыўнасць выбараў ранавата, — мяркуе сакратар ЦВК. — Найбольшая актыўнасць пачынаецца з агітацыйнай кампаніяй. Пакуль магу сказаць толькі, што палітычныя партыі выкарыстоўваюць тыя перавагі, якія даюць ім змены ў выбарчым заканадаўстве і дастаткова актыўна вылучаюць сваіх прадстаўнікоў і ў камісіі, і кандыдатамі ў дэпутаты. Аднак хацелася б адзначыць, што следам за колькаснымі паказчыкамі павінна ісці якасць, каб не атрымалася падмены якасці колькасцю. На жаль, пры вылучэнні прадстаўнікоў у склад камісій былі выпадкі, калі вылучаліся людзі, якія цяжка хварэюць і не могуць працаваць у камісіях, былі таксама людзі, якія па сваіх маральных якасцях абсалютна не карыстаюцца аўтарытэтам у насельніцтва — судзімыя за даволі сур'ёзныя крымінальныя злачынствы. І пажадана, каб пры вылучэнні кандыдатаў у дэпутаты, суб'екты, якія вылучаюць, не дапускалі такіх памылак.

Вылучэнне тым часам працягваецца, утвораныя ўжо ўчасткі для галасавання. Адпаведна распачнецца і вылучэнне ў склад участковых выбаркамаў (да 7 сакавіка), ад якога традыцыйна чакаюць найбольшай актыўнасці палітычных сілаў. Так што ўсё самае цікавае — наперадзе.

У бой ідуць прадпрымальнікі

Патэнцыйны кандыдат у дэпутаты — бізнэсмен

На апошнім пасяджэнні Цэнтрвыбаркама былі абмеркаваныя ўсе нюансы галасавання асуджаных да арышту. Прынятая адпаведная пастанова. Па сутнасці працэдура будзе аналагічнай галасаванню грамадзян па месцы знаходжання:

— Галасаванне асуджаных да арышту арганізуе ўчастковая камісія таго ўчастка для галасавання, на тэрыторыі якога знаходзіцца ўстанова, што выконвае пакаранні, — патлумачыла **член ЦВК Надзея КІСЯЛЁВА**. — Кіраўнік установы не пазней чым за 15 дзён да дня выбараў (гэта значыць 9 красавіка) падае ва ўчастковую выбарчую камісію спіс гэтай катэгорыі грамадзян. Напярэдадні дня галасавання кіраўнік паведамляе ў гэтую ж камісію, хто з названай катэгорыі грамадзян хоча ўзяць удзел у галасаванні. Галасаванне ў гэтых установах арганізуецца з выкананнем усіх патрабаванняў выбарчага заканадаўства.

Паводле слоў Надзеі Кісялёвай, гэта катэгорыя вельмі нязначная — 1628 грамадзян. Лічба, натуральна, неканстантная, паколькі тэрмін арышту складае ад аднаго да шасці месяцаў, і да самых выбараў — 25 красавіка — статыстыка можа змяніцца. «Аднак у любым выпадку гэта невялікая колькасць», — падкрэсліла член Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў.

Старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія ЯРМОШЫНА ў гутарцы з журналістамі пасля пасяджэння адзначыла, што працэс вылучэння кандыдатаў ідзе актыўна, і нават падзялілася першымі назіраннямі па «якасным» складзе магчымых прэтэндэнтаў на дэпутацкі мандат:

— Калі гаварыць аб партрэце патэнцыйнага кандыдата цяпер, то гэта прадпрымальнік — ці прыватны, ці ў рангу кіраўніка буйнога прадпрыемства, акцыянернага таварыства ці таварыства з дадатковай адказнасцю. Ёсць персаналіі, досыць вядомыя, у Мінску, у прыватнасці. Прычым вельмі цікавая сітуацыя па адной сталічнай выбарчай акрузе — Каменная Горка, раён новай забудовы: там пададзеныя дакументы на рэгістрацыю дзвюх ініцыятыўных груп, прычым адна — дырэктара «МАПІД», а другая — старшыні таварыства падманутых забудоўшчыкаў. Вось гэта і ёсць сапраўдная альтэрнатыва, два бакі, якія супрацьборствуюць, па адной выбарчай акрузе.

Ала МАЧАЛАВА.

СЕСІЯ

ЭКАНОМІКА АПТЫМІЗМУ

На апошняй сесіі Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў галоўнымі пытаннямі сталі эканамічнае становішча і шанаванне лепшых органаў мясцовага самакіравання.

Дэпутаты абмяркоўвалі справаздачы Магілёўскага аблвыканкама і Прэзідыума абласнога Савета. Праўда, выступленні з месцаў больш нагадвалі бравурныя справаздачы — са сціплымі ўкрапінамі крытыкі, просьбаў і прапаноў.

Напрыклад, з Касцюковічаў просяць дапамагчы з пабудовай сучаснага фізкультурна-аздараўленчага комплексу. Старшыні розных сельскіх Саветаў мараць аб атрыманні ў бюджэт часткі падаходнага падатку з працаўнікоў вёсак. Ёсць праблемы з перадачай мясцовых дарог на баланс дарожных арганізацый. Аграгарадку Бацвінаўка не хапае прыватнай ініцыятывы, развіцця экатурызму і народных промыслаў.

Падрыхтаваныя даклады так спраўна чыталіся ў мікрафон, што ўрэшце **старшыня абласнога Савета Уладзімір ПАНЦЮХОЎ** загаварыў аб зменах у рэгламенце і жартам прапанаваў аддаваць у сакратарыят свае паперкі не пасля выступлення, а да яго, каб ад сябе казаць тое, што сапраўды важна і хвалюе.

Паток стандартнага аптымізму з трыбуны нарэшце спыніў **памочнік Прэзідэнта, галоўны інспектар па Магілёўскай вобласці Генадзь ЛАЎРАНКОЎ**. Ён нагадаў прысутным, што аптымістычны настрой справаздачаў не мае пад сабой трывалага падмурка: з прагнозных паказчыкаў летась выканана толькі частка, бюджэт не атрымаў вялікую суму грошай.

— У гэтай складанай сітуацыі ўдалося ўтрымаць эканоміку, не дапусціць абвалу — сапраўды так, але гэта не нагода для супакаення, бо задачы на гэты год стаяць надзвычай сур'ёзныя, — сказаў Генадзь Лаўранкоў.

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Вадзім ПАПОЎ у сваім выступленні вярнуў магілёўцаў, як кажуць, на зямлю.

— Пагалоўе жывёлы ў Магілёўскай вобласці скарацілася ў параўнанні з 1990 годам істотна: толькі кароў стала на 39 працэнтаў меней, — прывёў Вадзім Папоў цікавыя лічбы. — Толькі некаторыя з сельскіх раёнаў вырабляюць столькі ж малака і мяса, як 20 гадоў таму.

На яго погляд, скарачэнне пагалоўя негатыўна адбілася на напаўненні жывёлай новапабудаваных сучасных фермаў: між тым, яны хутка павінны даваць прыбытак, каб вяртаць хоць бы працэнты па крэдытах, за якія былі пабудаваныя.

— Цяпер трэба не проста за лічбамі гнацца, а атрымліваць прадукцыю і грошы за яе рэалізацыю: за станоўчую дынаміку ў банку грошай не дадуць, — падкрэсліў Вадзім Папоў. — У аграпрамысловым комплексе трэба павялічваць аб'ёмы вытворчасці і скарачаць выдаткі, каб плаціць сваім работнікам прыстойны заробак.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ТЭМА ДНЯ

Не канстатаваць, а ўплываць

На мінулым тыдні Савет па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання на спецыяльным пасяджэнні падвёў вынікі сваёй работы за мінулы год. Наўрад ці мерапрыемства можна было назваць справаздачай у звычайным разуменні гэтага слова. Удзельнікі сустрэчы паспрабавалі разабрацца, ці здолелі мясцовыя Саветы дэпутатаў стаць паўнапраўнымі гаспадарамі на сваіх тэрыторыях. Адказ на гэта пытанне, агучаны старшынёй Савета па ўзаемадзеянні, Старшынёй Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Барысам БАТУРАМ, быў несуцяшальным. І для многіх аказаўся нечаканым...

Зверху ўніз і знізу ўверх

Падрабязна аб асноўных кірунках работы вышэйназванай структуры расказаў **член Савета па ўзаемадзеянні, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Генадзь НАВІЦКІ**. Ён адзначыў, што дасягненне тых ці іншых канкрэтных вынікаў у рабоце Савета забяспечваецца дзякуючы ўсебаковаму вывучэнню найбольш актуальных пытанняў рэгіёнаў і «глыбінкі». Гэтыя пытанні, а таксама шляхі іх вырашэння разглядаюцца на выязных пасяджэннях, семінарах, практычных занятках і сустрэчах са старшынямі Саветаў дэпутатаў базавага і першаснага ўзроўняў. Падчас такіх сумесных мерапрыемстваў Савет па ўзаемадзеянні якраз і «падпітваецца» праблемамі знізу. І ўжо на сваім узроўні (звярнуўшыся ў адпаведныя органы дзяржаўнага кіравання) дабіваецца іх вырашэння.

У якасці аднаго з прыкладаў была прыведзеная сустрэча са старшынямі пасялковых і сельскіх Саветаў дэпутатаў, на якой узніклі пытанні па «тэме» вулічнага асвятлення сельскіх населеных пунктаў. Рэч у тым, што ў свой час па прапанове Савета па ўзаемадзеянні Міністэрства энергетыкі зацвердзіла Тыпавое палажэнне па абслугоўванні сетак вулічнага асвятлення ў вёсках. Аднак ажыццяўленне некаторых яго пунктаў на практыцы аказалася праблематычным. (Напрыклад, здыманне паказанняў аб скарыстанай электраэнергіі, ускладзенае на старастаў; набыццё і ўтылізацыя лямпачак, ускладзеныя на сельскія Саветы.)

Па выніках сустрэчы былі падрыхтаваныя прапановы аб унясенні змяненняў у Тыпавое палажэнне. Сёння дасягнутая дамоўленасць з кіраўніцтвам Міністэрства энергетыкі аб тым, што здыманнем паказанняў аб скарыстанай электраэнергіі, а таксама набыццём і ўтылізацыяй лямпачак будуць займацца спецыялізаваныя прадпрыемствы.

Так што пошукі новых падыходаў у рабоце з органамі прадстаўнічай улады ў цэлым пазітыўна ўплываюць на дзейнасць апошніх, адзначыў Генадзь Навіцкі (тэкст яго выступлення ў скарочаным выглядзе змяшчаецца на 2-й стар.).

«Разнос» наўздагон

Расказваючы пра захады, якія робяць мясцовыя Саветы дэпутатаў Гомельскай вобласці для забеспячэння законнасці і правапарадку, **старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Валерый СЯЛІЦКІ** рэзюмаваў: вынік, адэкватны намаганням, на жаль, не дасягнуты. У вобласці на фоне агульнага зніжэння ўзроўню злачыннасці вырасла колькасць цяжкіх і асабліва цяжкіх злачынстваў.

— Але ў нас чамусьці склалася практыка «разносаў» і «разбораў» наўздагон фактам, якія ўжо мелі месца. Замест таго, каб думаць пра гэта загадзя, — канстатаваў Валерый Сяліцкі.

Летам мінулага года дэпутаты Гомельскага абласнога Савета наведалі жаночую калонію. Яна перапоўненая і пашыраецца. Жаночы алкагалізм прагрэсуе і маладзее, як і жаночая злачыннасць. Між тым, кіраўнікі шэрагу арганізацый не хочуць бачыць гэту праблему. А мясцовым Саветам, сельскім выканкамам не ўдаецца арганізаваць належную работу з насельніцтвам па прычыне загружанасці працаёмкімі працэдурамі.

Валерый Сяліцкі прапанаваў распрацаваць у кожным Савеце праграму карыснай занятасці насельніцтва, якая ахоплівала б як мага больш кірункаў па інтарэсах і дазваляла па максімуму загрузіць вольны час людзей.

— Напэўна, неабходна спачатку загрузіць іх працай, — заўважыў Барыс Батура. — Бо насельніцтва ў сельскай мясцовасці загружанае працай не поўнасцю. У сельгаспрадпрыемствы прыйшла высокая механізацыя, у выніку вызваляюцца людзі. Пры гэтым задачы, запісаныя ў праграме адраджэння і развіцця вёскі — аб неабходнасці стварэння новых працоўных месцаў — на жаль, не выконваюцца. І органы мясцовага самакіравання не заўсёды ўплываюць на выканаўчую ўладу ў іх вырашэнні.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

І АДЗІН У ПОЛІ ВОІН...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Ала ЛАПАНОВІЧ, старшыня Зелянкоўскага сельскага Савета дэпутатаў Полацкага раёна:

— У нашым сельскім Савеце 12 дэпутатаў. Гэта, натуральна, нашы жыхары: механізатары, работнік пошты, загадчыца крамы, ляснік. У 2009 годзе ў нас быў адкрыты аграгарадок у вёсцы Зялёнкі, што дазволіла нам аднавіць сваю сферу сацкультбыту. Але былі пытанні па бальніцы сястрынскага догляду ў вёсцы Сястронкі. Бальніца на нашай тэрыторыі ўжо шмат гадоў. Там цяпер ложкі сацыяльнага догляду, куды нашы людзі могуць легчы і паправіць сваё здароўе. Людзі хваляваліся — ці не закрыюць бальніцу, бо такія чуткі хадзілі... У выніку яе пакінулі дзейснай, нават зрабілі касметычны рамонт. Яшчэ нас непакоіла праца крамаў. Паколькі насельніцтва мала і яго колькасць пастаянна скарачаецца, стацыянарныя крамы пачалі зачыняцца. Людзі непакоіліся — што ж будзе далей. Але новая практыка абслугоўвання аўтакрамай паказала, што гэта вельмі зручна. Два разы на тыдзень аўтакрама праязджае па самых аддаленых вёсках, і людзей гэта задавальняе.

Вялікай праблемай у нас былі двухпавярховыя дамы. Яны знаходзіліся на балансе сельскагаспадарчага прадпрыемства «Зялёнка». У самой гаспадаркі грошай небагата, таму пытанне рамонту дахаў, добраўпарадкавання пад'ездаў гэтых дамоў завісала ў паветры. Да нас ішлі пастаянныя скаргі ад насельніцтва. Трэба было нешта рабіць. Два гады таму ўсе гэтыя дамы мы перадалі на баланс Ветрынскага ЖКГ. Рашэнне аб перадачы прымаў раён, але з прапановай выходзіў сельскі Савет.

Аўтарытэт і эфектыўнасць работы дэпутата залежыць ад самога дэпутата. Ёсць людзі неабыякавыя, якія бачаць усе праблемы сваёй акругі, сваіх выбаршчыкаў. Трэба ўлічваць, што гэта праца на грамадскіх пачатках, а людзі цяпер прывыкаюць, што за ўсё трэба плаціць. Прыемна ўсведамляць, што ёсць яшчэ альтруісты.

Рыгор ПАЗНЯК, старшыня Чашніцкага раённага Савета дэпутатаў:

— У раённым Савеце сёння 38 дэпутатаў. Прыкладна трэць з іх былі абраны ў 25-м скліканні не ўпершыню. Калі акрэсліць кола пытанняў, з якімі звярталіся да нас выбаршчыкі, варта ўзгадаць добраўпарадкаванне (асабліва ў сельскай мясцовасці), водазабеспячэнне, забеспячэнне палівам. Да гэтага года ў нас існаваў пазабюджэтны фонд, куды залічваліся добраахвотныя адлічэнні і ахвяраванні грамадзян і дзякуючы якому былі вырашаныя многія пытанні. Напрыклад, у Новалукомлі абсталяваныя дзве дваровыя тэрыторыі. У Прызямлянскім сельскім Савеце адрамантаваны дарогі і агароджаны могілкі. Дзесьці быў праведзены рамонт водаразборных калонак, водаправодаў, калодзежаў. І ўсё гэта — дзякуючы добраахвотным узносам грамадзян і актыўнаму ўдзелу старэйшын і дэпутатаў — сельскіх і раённага Саветаў. Аднак калі работа старэйшын у нас заахвочваецца матэрыяльна, то дэпутаты працуюць на добраахвотнай аснове.

За 2009 год мы правялі неаднаразовыя выезды мабільных груп райвыканкама і райсавета ў кожны сельскі Савет, пабывалі практычна ў кожным населеным пункце і нават неаднаразова (так у нас праходзіць Дзень працы з насельніцтвам). Задзейнічаем у гэтай рабоце і старэйшын, і дэпутатаў. Пры гэтым адразу бачым актыўнасць і эфектыўнасць работы нашых дэпутатаў пярвічнага ўзроўню. І вынікі, я скажу, ёсць. Калі дэпутацкі корпус актыўны, то бачныя і канкрэтныя вынікі іх работы. Што датычыцца вырашэння пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва, асабліва эфектыўна гэтая работа вядзецца ў сельскай мясцовасці. Там дэпутат і старэйшына — наша апора.

Цяпер укараняем у раёне новую практыку — уводзім у сельвыканкамы рабочага па абслугоўванню тэрыторыі і бягучым рамонце, якога задзейнічаем са службы ЖКГ. Ужо ёсць станоўчыя прыклады такога супрацоўніцтва ў Кругліцкім сельсавеце. У перспектыве мы гэту практыку збіраемся распаўсюдзіць на ўсе сельсаветы.

Васіль КАНОПЛІЧ, старшыня Махновіцкага сельскага Савета дэпутатаў Мазырскага раёна:

— На тэрыторыі сельсавета ўсяго 6 вёсак, дзе пражывае каля 1000 чалавек. У 25-м скліканні ў нас было абрана 11 дэпутатаў. З улікам таго, што насельніцтва ў нас нешматколькаснае, з усімі сваімі пытаннямі людзі адразу ідуць у сельскі Савет, а не да свайго дэпутата. Але дэпутаты бяруць актыўны ўдзел у рэалізацыі Дэкрэта №18 і іншых дакументаў і праграм сацыяльнай скіраванасці. Выдатна працуюць нашы ўпаўнаважаныя (у іншых месцах іх называюць старэйшынамі). Асабліва ў аддаленых вёсках. Бывае, у старшыні Савета то тэхнікі няма, то бензіну, каб туды з'ездзіць самому, ды і кожны дзень не наездзішся. А ўпаўнаважаны заўсёды праінфармуе аб сітуацыі ў сваім населеным пункце.

Ад дэпутатаў новага склікання мы чакаем актыўнасці і падтрымкі — можа, не толькі і не столькі справай (самастойна яны могуць і не справіцца з сур'ёзнай праблемай), але і словам, парадай. Збоку яно ж усё бачна лепей. У мяне быў дэпутат «са стажам», пенсіянер. Ён неяк прапанаваў падсыпаць вуліцу Савецкую ў Забалацці. Там жывуць пенсіянеры, былыя работнікі мясцовага калгаса. Некалі па вуліцы калгасная тэхніка вазіла гной і «разбіла» дарогу-гравійку. «Давай зробім добрую справу, — звярнуўся да мяне дэпутат. — Паспрабуем арганізаваць падсыпку.» Хоць нашы дарогі перададзены ЖКГ, але грошай жа ўсё адно на іх няма. Мы падключылі дэпутатаў, саміх пенсіянераў, тыя напісалі ліст у мой сельскі Савет. А я з ім звярнуўся адразу да дарожнікаў. Людзі просяць, кажу, вось, бачыце подпісы. Што вы думаеце — летась зрабілі падсыпку, 900 метраў даўжыні і 4 метры шырыні. А з ініцыятывай выступіў адзін чалавек, дэпутат.

Інга МІНДАЛЁВА.

Не канстатаваць, а ўплываць

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Патрэбны быў «штуршок»

На думку **старшыні Шумілінскага раённага Савета дэпутатаў Ірыны НОВІКАВАЙ**, роля органаў мясцовага кіравання і самакіравання значна ўзрасла пасля прыняцця Указа № 21. Да гэтага Саветы таксама працавалі з насельніцтвам, але заставалася шмат неўрэгуляваных пытанняў. Такіх, як утрыманне вуліц, дарог, водаправодных сетак і калодзежаў, матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне Саветаў і фарміраванне бюджэтаў першаснага звяна ўлады.

Пасля прыняцця ўказа ў Шумілінскім раёне (як і ў Віцебскай вобласці ў цэлым) кардынальна змяніліся падыходы да фарміравання першасных бюджэтаў. Сёння ад іх структуры рэальна залежыць зацікаўленасць мясцовай улады ў развіцці сваіх тэрыторый. Таму рэгулюючай даходнай крыніцай, якая мае найбольшую ўдзельную вагу ў агульнай суме даходаў, з'ўляецца падаходны падатак з фізічных асобаў. Так званай «базай» для налічэння выступаюць аб'екты інфраструктуры — адукацыі, аховы здароўя, культуры, а таксама сельгаспрадпрыемствы, якія знаходзяцца на тэрыторыі сельсаветаў.

Што ў выніку? Калі да рэалізацыі ўказа ўласная даходная частка першасных бюджэтаў ледзь дацягвала да 10 працэнтаў, дык цяпер яна складае 70 працэнтаў і больш.

Таксама ў адпаведнасці з Указам № 21 вуліцы сельскіх населеных пунктаў раёна з мінулага года перададзены на баланс жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Балансаўтрымальнік, такім чынам, вызначаны. Як і сума фінансавання на год: на 138 км вуліц — 48 млн рублёў, якія размеркаваны ў бюджэты першаснага ўзроўню.

— Грошай не шмат, — пагаджаецца Ірына Новікава. — Але ж раней і гэтага не было, фінансаванне сельскіх вуліц не прадугледжвалася ўвогуле. А цяпер вырашэнне праблемы скранулася з «мёртвай кропкі». З'явіліся зрухі і па іншых кірунках, і гэта добра. Таму што людзі не павінны быць закладнікамі нявырашаных праблем.

— Дзякуючы Указу Прэзідэнта № 21 мы сапраўды пачалі варушыцца, — пагадзіўся Барыс Батура. — Але вы павінны звярнуць увагу на іншы момант. Няўжо кожны раз, каб пачаць нешта канкрэтнае рабіць, неабходны штуршок з боку дзяржавы? Чаму раней нельга было прадугледзець у бюджэтах стварэнне і ўмацаванне матэрыяльнай базы першаснага ўзроўню ўлады, знайсці гаспадара водаправода або калодзежа? Гэтыя праблемы былі відавочныя і зразумелыя для ўсіх, але імі ніхто не займаўся. А роля мясцовага самакіравання якраз і заключаецца ў тым, каб бачыць праблемы і дабівацца іх вырашэння. Няўжо раней Саветы не маглі вынесці на сесію гэту відавочнасць, паставіць пытанне перад выканаўчай уладай? Маглі. Але не паставілі. Значыць, гаварыць аб тым, што мясцовае самакіраванне дасягнула нейкіх вышыняў, яшчэ рана.

Знайшоў кліента — аддай аб'ект

Усе іншыя пытанні, на якіх засяроджвалі ўвагу ўдзельнікі сустрэчы — здзяйсненне мерапрыемстваў у межах Года роднай зямлі, прыцягненне насельніцтва да вырашэння мясцовых пытанняў, пашырэнне і ўмацаванне падатковай базы сельсаветаў — таксама разглядаліся з пункту гледжання ролі дэпутатаў мясцовых Саветаў.

Актыўная работа мясцовай улады Дзяржынскага раёна па стварэнні новых прадпрыемстваў і, адпаведна, працоўных месцаў (у тым ліку і ў сельскай мясцовасці) дала магчымасць сфарміраваць там бездатацыйны бюджэт. Прычым не толькі на раённым узроўні. Сёння за кошт выключна ўласных крыніц фарміруюцца бюджэты 6 сельсаветаў.

— Аднак я перакананы, што той узровень самафінансавання, якога дасягнулі ў Дзяржынскім раёне, можа быць на парадак вышэйшы, — лічыць старшыня Савета па ўзаемадзеянні. — Часам для таго, каб атрымаць у гэтым раёне пусты будынак, патэнцыйнаму прадпрымальніку трэба патраціць 3-4 месяцы... А між тым, мы павінны — і дзяржаўная палітыка на гэта накіравана — павярнуцца ў бок развіцця малога прадпрымальніцтва, пераадолець бюракратызм. Знайшлі кліента — аддайце яму аб'ект за адну базавую велічыню. І ўсё будзе нармальна, падаткі ў бюджэт пойдуць... А сельскія Саветы разам з раённым Саветам тут недапрацоўваюць.

Пазіцыя... згоды

Падводзячы вынікі работы Савета па ўзаемадзеянні за мінулы год, Барыс Батура адзначыў, што пэўныя зрухі ёсць, з'явіліся паслядоўнасць і сістэмнасць. Нешта змяняецца і на месцах, на першасным і базавым узроўнях.

— Але галоўнага мы, на жаль, не дасягнулі — Саветы не сталі паўнапраўнымі гаспадарамі на падведамных тэрыторыях. Пакуль што яны ў асноўным фіксуюць усё тое, што робіць выканаўчая ўлада, і практычна не ўплываюць на вырашэнне праблем тэрыторый — хіба што праз рэагаванне на скаргі і заявы грамадзян. А хто, скажыце, уносіў якія-небудзь карэктывы ці прапановы на стадыі распрацоўкі праграм развіцця рэгіёнаў? Фармальна праграмы абмяркоўваюцца дэпутатамі, але пасля абмеркавання чамусьці застаюцца нязменнымі. Дэпутацкі ўплыў — якраз тое, чаго нам не хапае і чаго трэба дабівацца. Гэта не азначае канфрантацыю з выканаўчай уладай. Проста трэба больш актыўна выказваць сваю пазіцыю, імкнуцца ўлічваць усе патрэбы насельніцтва.

Наталля КАРПЕНКА.

Член Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання Генадзь НАВІЦКІ:

«МОЖНА СЦВЯРДЖАЦЬ, ШТО САВЕТ СКЛАЎСЯ»

– Вялікае значэнне для Рэспублікі Беларусь мае развіццё інстытута мясцовага самакіравання. Для павышэння яго эфектыўнасці амаль тры гады таму пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь быў створаны Савет па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання.

Адным з асноўных кірункаў дзейнасці Савета стала абмеркаванне на пасяджэннях найбольш надзённых і актуальных праблем у рабоце мясцовых Саветаў дэпутатаў. У якасці прыкладу можна прывесці пасяджэнне, прысвечанае павышэнню ролі дэпутатаў і пастаянных камісій Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў у рэалізацыі асноўных задач сацыяльна-эканамічнай палітыкі дзяржавы. Была адзначана станоўчая дынаміка ў яго рабоце па рэалізацыі праграм сацыяльна-эканамічнага развіцця. Але Саветам па ўзаемадзеянні было прынятае рашэнне рэкамендаваць прэзідыуму, пастаянным камісіям і дэпутатам Мінгарсавета больш актыўна ўдзельнічаць у вырашэнні праблем у сферы камунальнай гаспадаркі, транспартнага і гандлёвага абслугоўвання, экалогіі, землекарыстання, добраўпарадкавання і аховы здароўя.

У практыку Савета па ўзаемадзеянні паступова ўваходзіць правядзенне выязных пасяджэнняў. Так, на базе Васілішкаўскага сельскага Савета дэпутатаў Шчучынскага раёна адбылося пасяджэнне, прысвечанае рэалізацыі палажэнняў Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 12 студзеня 2007 г. № 21 «Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва». Сельсавету былі дадзены рэкамендацыі па ўмацаванні даходнай часткі бюджэту, а таксама па перадачы аб'ектаў водазабеспячэння, дарог і вуліц спецыялізаваным арганізацыям. У выніку, на 1 студзеня 2010 г. усе гэтыя аб'екты ўжо знаходзяцца на іх балансе. Цяпер вядзецца перадача шахтавых калодзежаў грамадскага карыстання. Што датычыцца бюджэту сельсавета, то плануецца, што за кошт продажу зямельных участкаў, выкарыстання маёмасці, якая знаходзіцца ў яго камунальнай уласнасці, збораў з нарыхтоўшчыкаў сельскагаспадарчай прадукцыі, аграэкатурызму ў 2010 годзе яго датацыйнасць у параўнанні з 2009 годам будзе зніжана амаль на 20 працэнтаў.

Выязное пасяджэнне таксама прайшло на базе Жлобінскага раённага Савета дэпутатаў Гомельскай вобласці. Яно было прысвечана вынікам работы мясцовых Саветаў дэпутатаў у рамках Года роднай зямлі. Адзначалася, што ўсе запланаваныя органамі мясцовай улады мерапрыемствы ў раёне выконваюцца. Рэкамендавана прадоўжыць работу па зберажэнні і прымнажэнні духоўнага і культурнага набытку народа, гістарычнай спадчыны і прыродных багаццяў рэгіёна, прыцягваючы да яе грамадзян і юрыдычных асобаў усіх формаў уласнасці.

Акрамя таго, у сувязі з актуальнасцю пытання аптымізацыі адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ладу Рэспублікі Беларусь на пярвічным узроўні, органам мясцовага самакіравання прапанавана прымаць такія рашэнні з улікам эканамічнага і сацыяльнага складнікаў тэрыторый.

Адзін з асноўных напрамкаў у дзейнасці Савета па ўзаемадзеянні — сустрэчы са старшынямі мясцовых Саветаў дэпутатаў. Яны сталі эфектыўнай формай вывучэння найбольш вострых праблем і патрэб рэгіёнаў. Падчас такіх сустрэч летась быў узняты шэраг праблем, якія датычацца механізму выплаты зямельнага падатку і падатку на нерухомасць, вырашэння пытанняў землекарыстання і землеўпарадкавання, выкарыстання пустых жылых дамоў, вулічнага асвятлення сельскіх населеных пунктаў і інш. У выніку сумесна з Міністэрствам па падатках і зборах Рэспублікі Беларусь, мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі і Саветамі дэпутатаў розных узроўняў унесены адпаведныя прапановы па ўдасканальванні платы падаткаў у сельскай мясцовасці. На падставе прапаноў Савета па ўзаемадзеянні Міністэрствам энергетыкі Рэспублікі Беларусь унесеныя папраўкі ў дзейнае Тыпавое палажэнне аб парадку правядзення арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па міжрамонтным абслугоўванні сетак вонкавага асвятлення сельскіх населеных пунктаў. Гэтыя меры дазволілі ў значнай ступені вызваліць сельскія Саветы ад выканання не ўласцівых ім функцый.

Саветам па ўзаемадзеянні надаецца вялікая ўвага вывучэнню і распаўсюджванню перадавога вопыту работы органаў мясцовага самакіравання. Абагульнены і накіраваны ў абласныя Саветы дэпутатаў матэрыялы аб практыцы работы камітэтаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання Фрунзенскага раёна г. Мінска і Маладзечанскага раённага Савета дэпутатаў. Рабочай групай Савета па ўзаемадзеянні накіраваная на месцы запіска з канкрэтнымі высновамі і прапановамі аб практыцы работы асобных Саветаў дэпутатаў па рэалізацыі Дзяржаўнай комплекснай праграмы развіцця рэгіёнаў, малых і сярэдніх населеных пунктаў на 2007—2010 гады. Прааналізавана таксама дзейнасць Саветаў дэпутатаў Гомельскай вобласці па ўключэнні ў штат сельскіх выканаўчых камітэтаў рабочых па абслугоўванні будынка і добраўпарадкаванні тэрыторыі.

У кастрычніку 2009 года праведзены семінар для старшыняў гарадскіх Саветаў дэпутатаў, на якім вывучалася практыка работы таварыстваў уласнікаў г. Мінска па кіраванні нерухомай маёмасцю сумеснага домаўладання. Яго ўдзельнікі азнаёміліся з работай унітарнага прадпрыемства «Аймалін» па абслугоўванні жыллёвага фонду таварыстваў уласнікаў, а таксама практыкай па кіраванні нерухомай маёмасцю рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Сумеснае домаўладанне».

Разам з Інстытутам дзяржаўнай службы Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь і Мінскім абласным Саветам дэпутатаў для старшыняў раённых і гарадскіх Саветаў дэпутатаў у лістападзе былі арганізаваны выязныя заняткі на тэму «Асаблівасці фарміравання бюджэтаў базавага і пярвічных тэрытарыяльных узроўняў на прыкладзе Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці». Гэты рэгіён быў выбраны невыпадкова — яго бюджэт з'ўляецца бездатацыйным. У раёне зарэгістравана 990 арганізацый недзяржаўнай формы ўласнасці (за апошнія два гады — 194). Падатковыя паступленні ад новых прадпрыемстваў у структуры раённага бюджэту складаюць 32 працэнты. У выніку значна скарацілася датацыйнасць бюджэтаў першаснага ўзроўню.

Станоўчы вопыт работы лепшых мясцовых Саветаў дэпутатаў, органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання абагульняецца і накіроўваецца на месцы для выкарыстання ў практычнай дзейнасці. Усе матэрыялы па гэтай тэме таксама размяшчаюцца на Web-сайце Савета па ўзаемадзеянні.

Саветам па ўзаемадзеянні пастаянна аказваецца кансультацыйная дапамога кіраўнікам мясцовых Саветаў дэпутатаў. Гэта работа ўжо набыла сістэмны характар. Арганізавана і штодзень працуе «гарачая лінія».

Падчас сустрэч са старшынямі Саветаў дэпутатаў першаснага ўзроўню Саветам па ўзаемадзеянні было выяўлена, што структура справаводства, якая ў іх існуе, патрабуе аптымізацыі. Каля 70 працэнтаў рабочага часу супрацоўнікаў сельскіх і пасялковых Саветаў дэпутатаў затрачваецца на вядзенне ўліковых кніг, афармленне розных справаздач, даведак і да т.п. У сувязі з гэтым запланавана распрацаваць і ўкараніць аўтаматызаваную інфармацыйную сістэму «Мясцовыя Саветы дэпутатаў». Акрамя таго, да рэспубліканскага інфармацыйна-аналітычнага партала, які ствараецца, плануецца падключыць і мясцовыя Саветы дэпутатаў. На гэтым партале будуць размешчаны інтэграваная база звестак па ўсіх мясцовых Саветах дэпутатаў і адпаведныя нарматыўныя прававыя акты. Выкарыстанне звестак гэтай інфармацыйнай сістэмы дазволіць вызваліць мясцовыя Саветы дэпутатаў ад руціннай папяровай працы.

Хачу асабліва адзначыць такі важны кірунак нашай дзейнасці, як міжнароднае супрацоўніцтва. Цяпер Савету па ўзаемадзеянні нададзены статус назіральніка ў Кангрэсе мясцовых і рэгіянальных уладаў Савета Еўропы. Па запрашэнні кіраўніцтва Кангрэса старшыня Савета па ўзаемадзеянні Барыс Батура і яго намеснік Анатоль Рубінаў узялі ўдзел у пленарных пасяджэннях гэтай арганізацыі. Падчас візітаў адбыўся шэраг сустрэч з яе кіраўнікамі, дзе была дасягнутая дамоўленасць аб актывізацыі двухбаковых кантактаў.

Члены Савета па ўзаемадзеянні ўзялі ўдзел і ў рабоце семінара «Умацаванне партнёрства ЕС з усходнімі суседзямі: роля мясцовых і рэгіянальных уладаў у развіцці «Усходняга партнёрства» (Славакія), а таксама азнаёміліся з вопытам работы мясцовага самакіравання Федэральнай зямлі Брандэнбург (ФРГ). У плане работы — правядзенне ў Мінску «круглага стала» па пытаннях мясцовага самакіравання з удзелам прадстаўнікоў Кангрэса, вядучых вучоных, а таксама кіраўнікоў мясцовых Саветаў дэпутатаў. Удзел у такіх міжнародных мерапрыемствах дазваляе павышаць эфектыўнасць работы ў гэтай сферы.

Такім чынам, можна сцвярджаць, што Савет па ўзаемадзеянні склаўся як калегіяльны дарадчы орган. Падчас яго пасяджэнняў уносяцца прапановы па ўдасканальванні дзейнасці органаў мясцовага самакіравання, а таксама каардынуюцца пытанні іх узаемадзеяння.

ЭКАНОМІКА АПТЫМІЗМУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Рэзервы ў вобласці ёсць, але не ўсе працавалі так, каб атрымаць найлепшыя вынікі, — прызнаў **старшыня Магілёўскага аблвыканкама Пётр РУДНІК**. — Многія кіраўнікі прадпрыемстваў занялі чакальную пазіцыю, звальвалі ўсё на крызіс, не асвойвалі новую прадукцыю і не шукалі новыя рынкі збыту. А сельскай гаспадарцы ўвогуле ніякія крызісы не перашкода: прадукты заўсёды будуць карыстацца попытам, таму што людзям трэба есці.

Кіраўнік вобласці абвясціў **антыкрызісны план**. Па-першае, прадпрыемствам трэба аднавіць дакрызісныя аб'ёмы вытворчасці, каб не было прастояў, няпоўных працоўных тыдняў і скарачэнняў работнікаў. Другі пункт: новыя тэхналогіі і інавацыі, якія трэба шукаць і ўкараняць сумесна з вышэйшымі навучальнымі ўстановамі. Па-трэцяе, нельга дапускаць затаваранасці складоў гатовай прадукцыі, каб не было вымывання абаротных сродкаў. Чацвёртае: неабходна скарачэнне вытворчых выдаткаў, што дасць магчымасць павысіць канкурэнтаздольнасць прадукцыі і павялічыць заробкі людзям. Гэтыя і іншыя захады дазволяць выканаць сёлета прагнозныя паказчыкі сацыяльна-эканамічнага развіцця і дастойна завяршыць пяцігодку.

Каб дасягнуць пастаўленых задач і павысіць якасць жыцця людзей, лічыць Пётр Руднік, трэба аб'яднаць высілкі выканаўчай і заканадаўчай улады. Старшыня Магілёўскага аблвыканкама падзякаваў за працу дэпутатам: напярэдадні новыя выбары ў мясцовыя Саветы.

На завяршэнне сесіі пераможцы спаборніцтва сярод органаў мясцовага самакіравання атрымалі ўзнагароды. Лепшым у 2009 годзе ў Магілёўскай вобласці прызнаны **Верамейкаўскі сельскі Савет Чэрыкаўскага раёна**. Яго старшыня Віктар Іванькоў прыняў сцяг, а прэмія склала 500 базавых велічыняў. Другое і трэцяе месца занялі адпаведна Антонаўскі сельскі Савет Чавускага раёна (старшыня Таццяна Палявонак) і Беладубраўскі сельскі Савет Касцюковіцкага раёна (старшыня Міхаіл Грыбачоў).

Пераможцамі сярод органаў грамадскага самакіравання сталі **старшыня сельскага камітэта аграгарадка Бацвінаўка Крычаўскага раёна Ірына Капылова і савет мікразоны № 10 Кастрычніцкага раёна горада Магілёва, які ўзначальвае Людміла СТАРАСЦІНА**. Былі таксама адзначаны стараста аграгарадка Ціманава Клімавіцкага раёна Галіна Дамінікан, старшыня селькама вёскі Забруддзе Круглянскага раёна Надзея Прыльская, вулічны камітэт № 26 Ленінскага раёна Магілёва пад кіраўніцтвам Аляксандра Пікуля і цэнтр тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання № 5 Ленінскага раёна горада Бабруйска, кіруе якім Мікалай Сяліцкі.

Ілона ІВАНОВА.

«НАДЗЕЯ» НАШАГА ДВАРА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Часам жыхары таго ці іншага дома або мікрараёна збяруцца, вызначаць свае асноўныя праблемы, але справа далей не ідзе. Амаль усе чакаюць, што нехта прыйдзе і дасць грошы. Аднак даць атрымліваецца не заўсёды, іншая рэч — паўдзельнічаць у вырашэнні задачы разам. Бо практыка сапраўды сведчыць: калі людзі збіраюць частку сродкаў, рэшту заўсёды знойдзе той жа выканкам. Тым больш, што ў выканкаме будуць упэўненыя: чалавек, які даў прынамсі тысячу рублёў на ліхтар, ніколі яго не сапсуе.

— На гэты конт мая думка адназначная — тэрытарыяльнае грамадскае самакіраванне неабходна падтрымліваць, — лічыць **старшыня Брэсцкага аблсавета Сяргей АШМЯНЦАЎ**. — Напрыклад, вельмі распаўсюджанай з'явай і ў гарадах, і ў сельскай мясцовасці з'яўляецца індывідуальнае жыллёвае будаўніцтва. Паўстае дом, каля яго ёсць участак зямлі, прылеглая тэрыторыя — і кожны іх даглядае. Аднак малюнак са шматпавярховікамі адрозніваецца. Па сутнасці, шматкватэрнікі — дамы таксама прыватныя. Але іх жыхары займацца добраўпарадкаваннем наваколля чамусьці не лічаць патрэбным. У выніку ж атрымліваюцца няроўныя ўмовы жыцця, а так быць не павінна.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

Дэпутат Баранавіцкага гарсавета Анатоль Банкевіч

А грошы дзе?

Спадзявацца ва ўсім выключна на дзяржаву — наша звычка з савецкіх часоў.

Вось толькі ці павінна сталіца, вобласць і раён займацца клумбай або спартпляцоўкай каля кожнага канкрэтнага дома — ужо пытанне.

Што да адказу, то амаль ва ўсім свеце ён адзін. Ужо працяглы час у той жа Еўропе пераканаготаныя: лепш рабіць, а не чакаць. І меркаваць, што ў Беларусі ўдасца «вынайсці» нешта іншае, даволі наіўна.

Прычым даводзіцца канстатаваць: у нашай краіне ўжо распачаўся першы этап сумеснага беларуска-шведскага праекта «Павышэнне якасці кіравання органаў мясцовага кіравання і самакіравання на раённым і першасным узроўні». Адным з асноўных напрамкаў праекта, што будзе «выпрабаваны» ў Баранавічах, стане стварэнне пэўнай і да таго ж прыдатнай для ўсіх рэгіёнаў мадэлі тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання. А таксама распрацоўка прыкладнага палажэння аб ТГС. Безумоўна, такое палажэнне не можа быць «стандартным», бо паміж «хутарской» часткай Віцебшчыны, густанаселеным наваколлем сталіцы і «чарнобыльскай» часткай Гомельшчыны — розніца вельмі адчувальная. І тым не менш нельга недаацэньваць ролю падобнага дакумента. Палажэнне можа стаць своеасаблівым «штуршком» для развіцця новай справы.

— Акрамя таго, неабходна вызначыцца з крыніцамі фінансавання органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання, — адзначае каардынатар праекта з беларускага боку, **загадчык сектара маніторынгу і аналізу сацыяльна-эканамічнага становішча Інстытута эканомікі Нацыянальнай акадэміі навук Таццяна ВЯРЦІНСКАЯ**. — У гэтым выпадку можна ўзгадаць адлічэнні саміх грамадзян, бюджэтную падтрымку і спонсарскую дапамогу, але не толькі.

Патэнцыйны рэзерв — сродкі пазыковыя. А плюс да ўсяго, падаецца цікавай ідэя набыцця жыхарамі пэўнай тэрыторыі тэхнікі ці абсталявання з далейшым аказаннем тых або іншых паслуг (напрыклад, гаворка можа ісці аб міні-трактары для вывазу снегу). Зразумела, што органы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання — структуры не камерцыйныя. Аднак забараняць займацца пэўнай дзейнасцю, атрымліваць сродкі і каб накіроўваць гэтыя грошы на вырашэнне праблем з добраўпарадкаваннем — таксама няслушна.

— Актуальная тэма і стварэнне ў Беларусі асацыяцыі органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання, — працягвае Таццяна Вярцінская. — З аднаго боку, асацыяцыя павінна зняць усе пытанні ўзаемадзеяння паміж такімі органамі, а з іншага — падтрымаць ініцыятывы грамадзян «знізу» ў юрыдычным і кансультацыйным плане. І недаацэньваць магчымасці такой падтрымкі нельга: часта вартыя задумы застаюцца на ўзроўні размоў толькі з-за недахопу інфармацыі, людзі не ведаюць, што і як можна зрабіць.

Між тым, не сакрэт: любыя памкненні могуць спыніць... адміністрацыйныя перашкоды. У сувязі з гэтым, паведаміла Таццяна Вярцінская, сумесны беларуска-шведскі праект будзе мець і такі напрамак, як распрацоўка «рэцэптаў» па дэбюракратызацыі органаў мясцовага кіравання і самакіравання. Пры гэтым «пілотнай пляцоўкай» тут павінна стаць Віцебшчына, а дакладней, пасёлкі Бачэйкава і Обаль, горад Дзісна, а таксама вёска Перабродзе Мёрскага раёна.

Сяргей ГРЫБ.

Баранавічы — Мінск.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
САВЕТ РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ,
ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ,
УСТАНОВА «РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА»

ГРАМАДСКІ САВЕТ:
НАВІЦКІ Г.В., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні
БАЙКОЎ В.М., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце
АЦЯСАЎ А.Я., старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў
СЦЕПАНЕНКА А.М., адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь
ПРЭДКА С.У., старшыня Ваўкавыскага раённага Савета дэпутатаў Гродзенскай вобласці
МАКСІМЕНКА С.А., старшыня Прылепскага сельскага Савета дэпутатаў Смалявіцкага раёна Мінскай вобласці

АДКАЗНАЯ ЗА ВЫПУСК:
Наталля КАРПЕНКА.
Кантактны тэлефон **292 21 03.**

Справа пахне... Фармалінам!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Колькі каштуе труп?

Скажыце, што вам нецікава гэта ведаць? Першая афіцыйная дамоўленасць з кіраўнікамі Гомельскага абласнога клінічнага патолагаанатамічнага бюро — плаціць за кожную інфармацыю аб трупе па 30 тысяч беларускіх рублёў. Быў аформлены дагавор. Праўда, потым, на судзе, высветлілася, што дакумент гэты незаконны — праверка абласнога ўпраўлення аховы здароўя гэта пацвердзіла.

Начальнік упраўлення аховы здароўя Гомельскага аблвыканкама Мікалай Васількоў расказаў, што кожны год упраўленню аховы здароўя даводзіцца план па паступленні пазабюджэтнага фінансавання ад аказання платных паслуг, у якім канкрэтна агаворана іх від. Прадугледжана, што калі ўстанова хоча ўвесці новы від паслуг, яго трэба зарэгістраваць у Міністэрстве эканомікі. Аказанне непрадугледжаных паслуг не дапушчальна.

Але ж у сапраўднасці было крыху інакш. Санітар патолагаанатамічнага бюро ў моргу — гэта асоба не менш значная, чым урач. Афіцыйна яго праца ацэньваецца ў суму, якая крыху перавышае 300 тысяч беларускіх рублёў. Зразумела, за такія грошы на такую працу трэба нейкая іншая зацікаўленасць.

— Не сакрэт, што кожны санітар у кожным бюро моргу мае вельмі добры даход, — кажа суддзя Уладзімір Лабунец. — У яго зарабак 300—350 тысяч, а ён у дзень дадаткова мае можа крыху менш. Сваякі плацяць за туалет трупа, за макіяж і іншае. Павінны плаціць праз касу, але многія плацяць наяўнымі.

Яно і зразумела. Калі людзі ў горы ці страты роднага чалавека, ці да фармальнасцяў з паперкамі? Санітар навукова-практычнага аддзялення агульнай і спецыяльнай паталогіі бюро R. свае дадатковыя заробкі лічыць меншымі.

— Да мяне звяртаюцца прадстаўнікі рытуальных агенцтваў і просяць падрыхтаваць цела да вызначанага часу: памыць, апрануць, пагаліць. За што плацяць наяўнымі ад 70 да 80 тысяч рублёў. У месяц атрымліваецца каля мільёна рублёў. У сярэднім у морг кожны месяц трапляе каля 40—50 трупаў. Каб выканаць план па паступленні грошай на рахунак бюро, санітар аказвае паслугі ў афіцыйным парадку па падрыхтоўцы да пахавання прыкладна 10 целаў, наяўнымі атрымлівае за падрыхтоўку прыкладна 30—40 трупаў.

Загадчык навукова-практычнага аддзялення агульнай і спецыяльнай паталогіі С. расказаў у судзе пра бочныя ўзаемаадносіны ў калектыве.

— Кіраўнік даў зразумець, што анатаміруючы санітар нелегальна зарабляе грашовыя сродкі ад аказання рытуальных паслуг, таму неабходна перадаваць яму, кіраўніку ўстановы, кожны месяц пэўную суму грошай за тое, каб даць санітару магчымасць надалей гэтым займацца. Яму было вядома, што санітары аказвалі сваякам памерлых рытуальныя паслугі, за што атрымлівалі пэўныя сумы грошай, але ж ён «закрываў на гэта вочы», разумеючы, што толькі такім чынам можна ўтрымаць санітара на працы.

У аддзяленні існаваў план паступлення грашовых сродкаў па пазабюджэтным фінансаванні ад аказання рытуальных паслуг. У сувязі з гэтым спачатку паслугі, якія санітар ажыццяўляў, праводзілі па дагаворах, а грашовыя сродкі пералічвалі на рахунак бюро. Пасля выканання плана санітар пакідаў сабе грошы, атрымліваў за аказаныя рытуальныя паслугі. Гэтыя сродкі ён атрымліваў ад прадпрымальнікаў, якія аказвалі рытуальныя паслугі, заключыўшы дагаворы са сваякамі нябожчыкаў.

Такім чынам, супрацоўнікі рытуальнага бізнэсу атрымлівалі грошы ад сваякоў памерлых людзей, у тым ліку за паслугі, выкананыя санітарам патолагаанатамічнага бюро.

Ну а паколькі начальства крыўдзіць нельга, то шляхам перамоў было вырашана, што санітар «з кожнага трупа», які абслугоўвае перад апошнім шляхам, аддае па 10 тысяч рублёў за «закрытыя вочы». Такім чынам з аднаго, аддаючага душу Богу, кармілася нямала жывых людзей.

Вось толькі прадпрымальнік К., які, як ён лічыў, афіцыйна заключыў дагавор на пастаўку інфармацыі, не быў задаволены ўзаемаадносінамі з патолагаанатамамі. Хоць спачатку, з кастрычніка 2008 года па ліпень 2009 года, прыкладна па 4—6 нябожчыкаў у месяц па дагаворах «паступала» на абслугоўванне прадпрыемству «Р». Фірма плаціла за інфармацыю толькі пасля таго, як сваякі памерлага сталі заказчыкамі поўнага пераліку паслуг. Грошы за інфармацыю аб трупах прадпрымальнік перадаваў загадчыку арганізацыйна-кансультацыйнага аддзялення В. пры асабістых сустрэчах у розных кутках горада над Сожам — дзейнічала пэўная канспірацыя. Атрыманую суму, як сведчыць В., ён дзяліў са сваім кіраўніком. Між тым, заказаў было няшмат. Трупы ішлі налева, канкурэнтам. Прадпрымальнік К. зразумеў, што трэба павялічваць кошт інфармацыі за нябожчыка — і прапанаваў 50 тысяч рублёў.

У людзей вялікае гора, яны хочуць патаргавацца!

Тым часам вясной мінулага года паралельна пачалі развівацца іншыя стасункі, якія давалі спадзяванні на куды больш цікавыя ўмовы супрацоўніцтва. Іх прапанаваў індывідуальны прадпрымальнік N.: 200 тысяч за кожны труп. Сутнасць у тым, што ў яго канторы адно пахаванне кліенту абыходзілася 1,5 мільёна, а не ў 700—750 тысяч рублёў, як у канкурэнтаў, а таму ён мог дазволіць адшпіліць за інфармацыю суму, якая выбівала падлогу з-пад ног канкурэнтаў.

Па словах у судзе гэтага майстра трунных спраў, ён, калі забіраў цела з морга, перадаваў цераз аднаго з санітараў 200 000 рублёў для кіраўніцтва, столькі ж асобе, якая непасрэдна перадала інфармацыю — а гэта маглі быць і ўрачы, і санітары, а таксама 100 000 рублёў санітару, які падрыхтоўваў цела да пахавання. Усяго за перыяд з сакавіка да жніўня 2009 года толькі для двух кіраўнікоў бюро прадпрымальнік перадаў у выглядзе хабару не менш за 4 мільёны 200 тысяч рублёў.

Як расказаў суду яшчэ адзін сведка D., прыватны прадпрымальнік у сферы рытульных паслуг, N. неаднаразова звяртаўся да яго з прапановамі аб супрацоўніцтве, аднак ён, ведаючы аб дрэннай асобаснай і дзелавой рэпутацыі N., адмаўляўся. Пры гэтым прадпрымальнік N. не лічыў неабходным хаваць свае цёплыя ўзаемаадносіны з супрацоўнікамі патолагаанатамічнага бюро і шырока распаўсюджваўся аб гэтым.

Гэта потым у крымінальнай справе, якая моцна пахне фармалінам, з'явяцца і іншыя матэрыялы. Напрыклад, такія: яўка з пакаяннем прадпрымальніка N., у якой ён падрабязна раскрывае абставіны і механізм выплаты незаконнага грашовага ўзнагароджання L. і В. за арганізацыю падначаленымі супрацоўнікамі інфармацыі аб памерлых у аддзяленнях моргаў; пратакол аператыўнага эксперыменту, у ходзе якога ў падкантрольных супрацоўнікамі ўпраўлення КДБ умовах, В. атрымаў ад N. хабар у памеры 1 мільён 700 тысяч рублёў і шмат іншых.

А «Німфа», туды яе ў арэль, хіба тавар дае!

У Гомелі, зразумела, не толькі тыя прадпрымальнікі, якія праходзяць сведкамі па гэтай справе, займаюцца рытуальным абслугоўваннем. Ёсць і дзяржаўнае прадпрыемства спецкамбінат, кіраўнік якога А. Папоў таксама раскрыў суду некаторыя асаблівасці канкурэнтнай барацьбы ў пахавальным бізнэсе.

— Кожны з індывідуальных прадпрымальнікаў гэтай далікатнай сферы мае інфарматараў у моргах, міліцыі і на станцыях хуткай медыцынскай дапамогі. Многія з канкурэнтаў рэкамендуюцца супрацоўнікамі спецкамбіната, выконваюць работу няякасна, а скаргі ад кліентаў не прымаюць, таму што сваякі памерлых з прэтэнзіямі звяртаюцца на спецкамбінат.

Як кажа начальнік упраўлення аховы здароўя Гомельскага аблвыканкама М. Васількоў, кіраўнік патолагаанатамічнага бюро, які заняў пасаду толькі ў снежні 2007 года, неаднаразова звяртаўся да яго з прапановай стварыць унітарнае прадпрыемства па аказанні рытуальных паслуг. Ён матываваў гэта тым, што з'явіцца магчымасць павялічыць аб'ём платных паслуг. Аднак ён кожны раз атрымліваў адмову, растлумачаную тым, што гэта супярэчыць нормам медыцынскай і агульначалавечай этыкі.

Дарэчы, у студзені 2009 года кіраўнік абласнога патолагаанатамічнага бюро звярнуўся з прапановай аб супрацоўніцтве да начальніка спецкамбіната А. Папова. Адбылася гутарка, у ходзе якой яму было прапанавана заключыць дагавор аб інфармацыйнай падтрымцы. Меркавалася, што спецкамбінат распрацуе каталог тавараў і паслуг, а супрацоўнікі бюро будуць яго прапаноўваць сваякам памерлых. Пры гэтым разлік з бюро планавалася ажыццяўляць на безнаяўнай аснове. Кіраўнік L. аддаў распараджэнне юрысту распрацаваць праект дагавора, аднак на гэтым усё і закончылася. Начальнік спецкамбіната спрабаваў даведацца, як прасоўваецца пытанне, аднак L. спасылаўся на занятасць і адкладваў момант падпісання і рэгістрацыі дакумента.

Гэтыя людзі адчуваюць чужое гора, як сваё асабістае

Тыя, хто робіць самыя правільныя апошнія дыягназы, калі адчулі смак рынкавых узаемаадносін, зусім забылі, што праз пэўны час самі стануць пацыентамі сваіх калегаў. Калі меркаваць па матэрыялах справы, не толькі першыя асобы патолагаанатамічнага бюро высока ацэньвалі кошт сваёй пасады.

Індывідуальны прадпрымальнік D., знаёмы з многімі супрацоўнікамі, лічыць, што супрацоўнікі моргаў залежалі ад В. і павінны былі выконваць яго распараджэнні, у тым ліку і прадастаўленні інфармацыі, баяліся страціць працу. У бюро быў жорсткі кантроль з боку В.

Зламаць незгаворлівых або паставіць сваіх людзей у бюро хацелі на ўсе «патрэбныя» пасады — ад санітара да ўрача і медрэгістратара. Апошняя, напрыклад, «злівала інфармацыю» не таму прадпрымальніку, якому было трэба, за што яе спрабавалі прымусіць звольніцца з працы.

Загадчык аддзялення агульнай паталогіі № 4 расказала, што ёй В. паведаміў, што за зняцце яе з пасады за незгаворлівасць нейкі індывідуальны прадпрымальнік прапануе значную суму грошай. Ужо і прэтэндэнт на месца знайшоўся — куды больш згаворлівы ўрач V.

Апошні, па словах загадчыка аддзялення агульнай паталогіі № 1, заўсёды імкнуўся як мага хутчэй атрымаць інфармацыю аб памерлых, а таксама меў стасункі з прадпрымальнікам, які прапанаваў «чырвоную» цану за труп. Кіраўнік падраздзялення зрабіў выснову, што ўрача, які не мае катэгорыі і неабходных ведаў, перавялі да яго ў аддзяленне спецыяльна — для арганізацыі інфармавання прадстаўнікоў рытуальнага бізнэсу аб памерлых.

Відаць, за кошт такіх імпэтных медыкаў, у некаторых выпадках «хуткасць» рытуальных агенцтваў была такой, што сваякі памерлага даведваліся аб яго смерці ад прадстаўнікоў камерцыйных структур, а не ад медыцынскіх работнікаў.

Прашу журботны сігнал

Чыгуначны суд горада Гомеля дакладна ўстанавіў, што L., які з'яўляўся начальнікам дзяржаўнай установы аховы здароўя «Гомельскае абласное клінічнае патолагаанатамічнае бюро», па змове з загадчыкам арганізацыйна-кансультацыйнага аддзялення бюро В., сістэматычна атрымлівалі незаконныя грашовыя ўзнагароджванні ад суб'ектаў гаспадарання, якія ажыццяўлялі камерцыйную дзейнасць у сферы арганізацыі пахаванняў і аказання рытуальных паслуг, за забеспячэнне прадстаўлення падначаленымі медыцынскімі работнікамі інфармацыі ў дачыненні да памерлых, якая трапляла ў падраздзяленні бюро.

Суд лічыць, што папярэднім следствам дзеянні абвінавачаных правільна кваліфікаваны па ч. 2 артыкула 430 Крымінальнага кодэкса як набыццё адказнымі асобамі матэрыяльных каштоўнасцяў, якія даюцца ім выключна ў сувязі з займаемай пасадай, за спрыяльнае вырашэнне пытанняў, што ўваходзяць у іх кампетэнцыю, якія гэтыя асобы мелі здзейсніць з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў — гэта значыць, атрыманне хабару групай асобаў па папярэдняй змове.

4 гады пазбаўлення волі ў папраўчай калоніі ўзмоцненага рэжыму — прысуд першай асобе па справе, і 3 гады аналагічна — другой. Абодвум — з канфіскацыяй маёмасці і пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады. З абвінавачаных таксама будуць спагнаныя грошы ў даход дзяржавы. Амаль 8 мільёнаў рублёў — з першага, і каля 3 мільёнаў рублёў — з другога.

Ну а ў жніўні мінулага года Міністэрствам аховы здароўя быў выдадзены загад, які забараняе інфармаванне пабочных асобаў аб памерлых. Ён выконваецца?

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Справаздача
Міжнароднага гуманітарна-асветніцкага фонду «Жывое партнёрства» за 2009 год

Міжнародны гуманітарна-асветніцкі фонд «Жывое партнёрства» (далей — Фонд) зарэгістраваны 27.11.2003 г. рашэннем Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь № 2044.

Дзяржаўная перарэгістрацыя здзейснена рашэннем № 51 ад 7 ліпеня 2006 г.

Юрыдычны адрас і адрас офіса Фонду: 220030, г. Мінск, вул. Энгельса, 34 А, корп. 2, пак. 627.

Заснавальнікі Фонду: фізічныя асобы — грамадзяне Рэспублікі Беларусь — тры асобы; фізічная асоба — грамадзянка Федэратыўнай Рэспублікі Германія; юрыдычная асоба — фонд «Лебен нах Чарнобыль» (Франкфурт-на-Майне, ФРГ).

У справаздачны перыяд дзейнасць Фонду была арыентавана на статутныя мэты, скіраваныя на рэалізацыю прынцыпаў устойлівага развіцця дзеля захавання ўмоў жыцця для цяперашняга і будучага пакаленняў.

Кошт маёмасці Фонду (паводле стану на 01.01.2010) — 234 763 044 тыс. руб.

Рэшта фінансавых сродкаў на рахунку Фонду на 01.01.09 г. — 374 000 тыс. руб.

Даходы ад ажыццяўлення прадпрымальніцкай дзейнасці — 9 174 096 тыс. руб.

Бязвыплатная (дабрачынная) дапамога грамадзян і арганізацый дзеля ажыццяўлення праграм Фонду — 35 796 200 тыс. руб.

Сума выдаткаў, панесеных Фондам дзеля дасягнення грамадска-карысных мэтаў, указаных у Статуце — 46 194 829 тыс. руб.

Рэшта фінансавых сродкаў на рахунку Фонду на 01.01.2010 — 1 232 047 тыс. руб.

Усе выдаткі былі скіраваны на дасягненне мэтаў, адпаведных статуту Фонду.

Выканаўчы дырэктар Галіна Мацюшэнка
Галоўны бухгалтар Галіна Заруба

УНН 190500214

БЕЛАРУСЬ І ЛІТВА: ВЫЗНАЧАЛЬНЫ ПРЫНЦЫП АДНОСІНАЎ — ДОБРАСУСЕДСТВА

На пытанні «Звязды» адказвае Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Рэспублікі Беларусь у Літоўскай Рэспубліцы Уладзімір ДРАЖЫН

(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 24 лютага.)

— Уладзімір Несцеравіч, як прадстаўлена беларуская культура ў Літве?

— Беларуская культура прадстаўляецца ў Літоўскай Рэспубліцы на штогадовай аснове. Я хачу падкрэсліць, што кожны год у Вільнюсе, а таксама ў іншых гарадах Літвы, праходзяць мерапрыемствы, звязаныя з беларускай культурай.

Так, 16—19 верасня 2009 г. у Вільнюсе адбыліся Дні эканомікі, навукі і культуры Рэспублікі Беларусь у Літоўскай Рэспубліцы. Культурная праграма была прадстаўлена выступленнем ансамбля народнай музыкі «Бяседа», урачыстай цырымоніяй адкрыцця ў Літоўскай нацыянальнай філармоніі выставы працаў сучасных беларускіх мастакоў, канцэртам Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Рэспублікі Беларусь пад кіраўніцтвам А. Анісімава.

Летась у рамках праграмы «Вільнюс — культурная сталіца Еўропы 2009», святкавання 1000-годдзя першага летапіснага ўпамінання Літвы, а таксама правядзення мерапрыемстваў у рамках нацыянальнай праграмы «Год роднай зямлі» наладжана і паспяхова праведзена шмат мерапрыемстваў з удзелам беларускіх міністэрстваў, ведамстваў і арганізацый.

У адной з прэстыжных залаў Вільнюса — Палацы кангрэсаў — прайшло выступленне Дзяржаўнага камернага хору Рэспублікі Беларусь (мастацкі кіраўнік — Н. Міхайлава). Канцэртную праграму сардэчна і цёпла прыняла публіка.

Прадстаўнікі нашай краіны таксама ўзялі ўдзел у фестывалях «Гучаць, гучаць канкляй» (г. Вільнюс, май), «Маленькая Міс сусвету» (г. Вільнюс, май), фестывалі музыкі Міхала Агінскага ў г. Плунге, фестывалі «Ханса Каўнас».

У 2009 годзе пасольствам было прапрацаванае пытанне аб прадстаўленні беларускіх мастакоў літоўскай сталіцы.

Упершыню ў Літве адбылася Міжнародная мастацкая выстава ARTVILNIUS'09. У адпаведнасці з праграмай у ёй удзельнічала 101 галерэя з 31 краіны Еўропы, Азіі, Паўночнай і Паўднёвай Амерыкі. Свае работы дэманстравалі каля 500 мастакоў. Характэрна, што ў гэтага праекта няма аналага ў іншых краінах Балтыі. Пры падтрымцы Міністэрства культуры Беларусі і Пасольства ў выставе ўзялі ўдзел дзве беларускія галерэі, «ЛаСандр-арт» і «Падземка».

Намеціліся і паспяхова рэалізоўваліся пазітыўныя тэндэнцыі на працягу ўсяго 2009 года ў галіне аховы гістарычнай і культурнай спадчыны. У рамках рэалізацыі Пагаднення, падпісанага ў лютым 2009 года, пры садзейнічанні Пасольства адбыліся дзве рабочыя сустрэчы беларускіх і літоўскіх экспертаў у верасні ў Вільнюсе і ў лістападзе ў Мінску. У ходзе сустрэч разгледжаны пытанні аб удзеле літоўскага боку ў рэстаўрацыі культурных аб'ектаў у Беларусі, звязаных з захаваннем агульнай спадчыны Вялікага Княства Літоўскага, за кошт сродкаў ЕС і Літвы, а таксама фарміраванне беларуска-літоўскай групы экспертаў па культурнай спадчыне. Разгледжаны пытанні далейшага супрацоўніцтва ў сферы аховы спадчыны дзвюх краін.

З апошніх падзей я хацеў бы адзначыць 11-ы Вільнюскі міжнародны кніжны кірмаш, які прайшоў сёлета ў лютым у выставачным цэнтры «LITEXPO». Міністэрства інфармацыі Беларусі сумесна з Пасольствам Беларусі ў Літве прапанавалі ўвазе наведвальнікаў нацыянальны стэнд, дзе можна было азнаёміцца з лепшымі ўзорамі сучаснага кнігадрукавання Беларусі.

Беларускі нацыянальны стэнд наведала Прэзідэнт Літвы Д. Грыбаўскайтэ. Першы намеснік міністра інфармацыі Беларусі Л. Ананіч расказала Прэзідэнту аб кнігавыданні ў Беларусі, падтрымцы афіцыйных выдавецтваў Прэзідэнтам Беларусі А. Лукашэнкам, прадэманстравала кнігу «Мая Радзіма — Беларусь», якая ўручаецца першакласнікам і выпускнікам школ ад імя А. Лукашэнкі. Д. Грыбаўскайтэ падкрэсліла, што Прэзідэнт Беларусі надае вялікую ўвагу патрыятычнаму выхаванню дзяцей і моладзі пры дапамозе друкаванага слова.

Л. Ананіч уручыла Д. Грыбаўскайтэ трэці том кнігі «Вялікае Княства Літоўскае» выдавецтва «Беларуская энцыклапедыя імя П. Броўкі», які быў выдадзены спецыяльна да адкрыцця Вільнюскага кніжнага кірмашу. Д. Грыбаўскайтэ адзначыла высокую якасць зместу і паліграфічнага выканання беларускіх кніг і пажадала далейшых поспехаў беларускім кнігавыдаўцам у іх дзейнасці, а таксама ў супрацоўніцтве з літоўскім бокам па развіцці сумесных праектаў.

— І традыцыйнае пытанне: якія планы на будучыню?

— Асноўным мерапрыемствам найбліжэйшага часу для прадстаўлення беларускай культуры стане канцэрт Прэзідэнцкага аркестра Рэспублікі Беларусь. Канцэрт адбудзецца 24 сакавіка ў Зале Кангрэсаў. Мяркуецца, што на канцэрце выступяць вядучыя літоўскія оперныя выканаўцы Ірэна Мількявічутэ і Эдмундас Сеіліус.

У маі ў рамках святкавання 65-годдзя Вялікай перамогі ў Вялікай айчыннай вайне плануецца выступленне калектыву Беларускай дзяржаўнай філармоніі, а таксама ўдзел нацыянальнага акадэмічнага хору імя Цітовіча ў фестывалі рускай духоўнай музыкі.

У ліпені і верасні пройдзе выступленне беларускага сімфанічнага аркестра пад кіраўніцтвам А. Анісімава. Гэты канцэрт — новы сумесны праект па абмене гастрольнымі турамі з нацыянальным літоўскім сімфанічным аркестрам.

На 2010 год запланаваныя 3 выставы. Адна з іх — выстава фотаработ Нацыянальнай бібліятэкі, сумесны праект беларускіх і літоўскіх мастакоў для ўдзелу ў Венецыянскім біенале і выстава сучасных беларускіх мастакоў.

Спадзяёмся сёлета і на гастролі ў Вільнюсе Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Я. Купалы. Ёсць шэраг цікавых праектаў з удзелам запрашэння літоўскай оперы ўзяць удзел у першым міжнародным фестывалі опернага мастацтва ў Беларусі.

Творчыя калектывы Рэспублікі Беларусь таксама плануюць узяць удзел у такіх фестывалях, як Свята беларускай песні ў Клайпедзе, міжнародным фестывалі музыкі імя М.К. Агінскага і шэраг іншых. Будзем спадзявацца, што ўсе нашы планы спраўдзяцца.

Працяг тэмы

Шоу ёсць, пошасці — не?

Ад арганізатараў мінскага канцэрта «Rammstein» патрабуюць доказаў таго, што на сцэне ўсё будзе прыстойна

Скандал вакол адзінага выступлення ў Беларусі легендарных немцаў не тое каб працягвае разгарацца, але і не сціхае. Нагадаем, на нядаўнім пасяджэнні Грамадскай рады па маральнасці яе ўдзельнікі выказалі меркаванне, што «везці «Rammstein» у Мінск — гэта памылка, якая можа дорага абысціся», і прапанавалі зладзіць перадпрагляд канцэртнай праграмы, каб пераканацца, што тая не ўтрымлівае прапаганды гвалту, жорсткасці і амаральнасці. Па чутках, гаворка ішла ледзьве не пра забарону канцэрта.

Пасля сустрэчы старшыні рады Мікалая Чаргінца з міністрам культуры Паўлам Латушкам міністэрства накіравала да арганізатараў афіцыйны ліст, запрасіўшы папярэдне матэрыялы канцэртнай праграмы ці доказы таго, што яна сапраўды не ўтрымлівае здзекаў з маральнасці і прапаганды гвалту... «Нашы прадстаўнікі былі 18 лютага на канцэрце ў Осла, — расказаў «Звяздзе» кіраўнік аддзела дзяржаўных, спецыяльных і культурна-відовішчных мерапрыемстваў Палаца Рэспублікі Аляксандр Образаў, — і ніякіх рэчаў, пра якія гаворыць Рада па маральнасці, на сцэне не адбывалася. А непасрэдна новы альбом «Liebe ist fur alle da» («Каханне існуе для ўсіх») — ён увогуле скіраваны на барацьбу з гомасэксуалізмам, ён пра каханне разнаполых людзей».

Хоць апошні альбом «Rammstein» і быў забаронены ў Германіі для свабоднага продажу асобам маладзейшым за 18 гадоў, але ні ў адной з краін, у тым ліку ў СНД, дзе запланаваныя канцэрты гурта, іх не збіраюцца адмяняць з маральна-этычных прычын! Гаворкі аб адмене канцэрта ў Мінску таксама не ідзе — ён адбудзецца, як і запланавана, 7 сакавіка ў комплексе «Мінск-Арэна». Што да перадпрагляду, то зладзіць яго папросту немагчыма з-за недахопу часу і збольшага па тэхнічных прычынах — з Вільнюса, дзе музыканты выступяць 5 сакавіка, у Мінск трэба паспець давезці і зманціраваць каля 70 тон абсталявання для якаснага святла, гуку і піратэхнічнага шоу. Але арганізатары гатовыя на кампрамісны варыянт — даць магчымасць прадстаўнікам Міністэрства культуры або Грамадскай рады па маральнасці трапіць на канцэрт у Маскве (там «Rammstein» выступіць 28 лютага і 1 сакавіка ў СК «Алімпійскі»). Менавіта гэтая прапанова ўтрымліваецца ў адказе, што рыхтуецца цяпер на афіцыйны ліст Мінкульта. Са свайго боку, старшыня Грамадскай рады па маральнасці, старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай Чаргінец лічыць, што, калі падобная паездка будзе арганізаваная, высновы пра канцэртную праграму маглі б зрабіць удзельнікі рады, кіраўнікі каталіцкай і праваслаўнай канфесій у Беларусі.

— Ці ўдалося ўладзіць пытанні з піратэхнічным шоу? — удакладняем у арганізатараў.

— Так, дазвол ад МНС атрыманы, цяпер прымаецца шэраг мераў па пажарнай бяспецы, і мы думаем, што беларусам удасца ўбачыць гэта шоу ў поўным аб'ёме. Такога ў нас дагэтуль дакладна не было, «Rammstein» робяць, бадай, самыя лепшыя сцэнічныя фаер-шоу ў свеце.

Між іншым, на наступны ж дзень на заявы беларускай Грамадскай рады па маральнасці адрэагавалі нямецкія СМІ, паведаміўшы сваім чытачам, што ў Беларусі «Rammstein» сталі ворагам дзяржавы», і нагадаўшы, што ёсць такое паняцце — свабода творчасці... Менеджмент гурта таксама, мякка кажучы, здзівіўся зробленым высновам і даслаў на адрас арганізатараў адмысловы зварот, у якім падкрэсліваецца, што «калектыў ніколі не правакаваў садызму, гомасэксуальных актаў...». Самі ж музыканты нічые заявы не каментуюць увогуле, а ўжо распачалі тур па Усходняй Еўропе.

Усё сваё — з сабой

Канцэрта знакамітага індастрыял-метал гурта ў Беларусі чакалі ўжо даўно. Прыхільнікі гурта, скрыжаваўшы пальцы, сочаць за развіццём падзей і спадзяюцца, што іхняя сустрэча з музыкантамі ўсё ж адбудзецца і пройдзе на належным узроўні. Прынамсі беларускі бок робіць для гэтага ўсё магчымае — выконвае шматлікія тэхнічныя задачы, прапісаныя ў райдары гурта з чыста нямецкай дакладнасцю, забяспечвае побытавыя патрабаванні. З апошнімі, дарэчы, ніякіх праблем няма — як расказалі «Звяздзе» ў сталічным Палацы Рэспублікі, «Rammstein» возяць з сабой не толькі музычнае, гукавое і светлавое абсталяванне, аж да генератараў, але таксама ўласную кухню і кухараў (так што ім патрэбна не рэстараннае меню, а толькі зыходныя прадукты), уласную пральню. Нават гатэлем — пяцізоркавы для музыкантаў, трохзоркавы для тэхнічнага персаналу — адміністратары гурта займаюцца самі.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Спецыяльны карэспандэнт «Звязды» перадае з Ванкувера

ШАНЦУЕ МАЦНЕЙШЫМ

Учорашні дзень на Алімпійскіх гульнях у Ванкуверы для беларускай каманды мог стаць эпахальным. Па-першае, з раніцы ў Вістлеры пачыналася жаночая біятлонная эстафета 4х5 км, дзе мы спадзяваліся на паспяховае выступленне жаночай чацвёркі. Вельмі ўжо хацелася трэцяга алімпійскага медаля ў скарбонку айчыннага біятлону. Па-другое, у Ванкуверы ў хакейным Canada Place нацыянальная зборная Беларусі праводзіла прынцыповую сустрэчу са швейцарцамі за права выхаду ў чвэрцьфінал, дзе пераможца гульні выходзіў на стыкавы матч з камандай ЗША. Амерыканцы ж, як вядома, пакуль галоўныя творцы сенсацыі — перамогі над гаспадарамі турніру з лікам 5:3. І зараз з імі згуляць — гонар для любой каманды.

Праўда, бываюць мары, якія збываюцца, як у той песні, а бываюць — і не. На жаль...

Для беларускай каманды ім не суджана было збыцца. У вістлерскім «Алімпік парку» яблыку не было дзе ўпасці. Як-ніяк, а жаночая эстафета — гэта яшчэ і своеасаблівае шоу — народу шмат. Жаночы характар — загадка. А калі ў гонцы цэлы квартэт загадак — у кожнай з 19 прадстаўленых камандаў! Чацвёрка беларусак у складзе Людмілы Калінчык, Дашы Домрачавай, Вольгі Кудрашовай і Надзі Скардзіны прадказальна маглі разлічваць на даволі высокае месца, хоць замахвацца на п'едэстал было б недарэчным. Вельмі ўжо роўныя па сілах былі квартэты ў суперніц — расіянак, немак, францужанак, нарвежак. У рэшце рэшт, такая раскладка была захавана і ў выніковым пратаколе. Калі не лічыць, што беларускі пасля трэцяга этапу займалі 3-е месца. Праўда, эстафета — гэта тая дысцыпліна, калі на паражэнне пяці мішэняў на кожным з этапаў даецца восем патронаў — па тры дадатковыя. У выніку нават стральба ў «малако» для некаторых спартсменак, якія маюць выдатныя спрынтарскія якасці, не бяда. Адставанне ў 15—20 секундаў можна ліквідаваць.

Выніковае 7-е месца эстафетнай каманды Беларусі наўрад ці можна лічыць падарункам для мужчын з нагоды 23 лютага — менавіта ў гэты дзень праходзіла гонка. Хоць з пазіцыі рэальных магчымасцяў каманды правалам гэты вынік ніяк не назавеш.

Людміла Калінчык, якая стартавала на першым этапе, пасля фінішу адзначыла, што па трасе эканоміла сілы для дакладнай стральбы, трымаўшы на кантролі ход суперніц. Але ж без промахаў не абышлося, што прадвызначыла канчатковы вынік.

Нядаўняя гераіня індывідуальнай гонкі на 20 км Даша Домрачава пасля фінішу сказала, штораступа да яе яшчэ канчаткова не адпусціла — стартавала не ў самым добрым стане, тым не менш справілася з пастаўленай задачай — захавала шанцы на высокае месца.

Якія ўражанні павязе Даша з ванкуверскай Алімпіяды? Паводле яе слоў, вельмі добрыя. Шкада, кажа Даша, што здароўе падкачала.

Салідарныя са сваімі сяброўкамі былі Вольга Кудрашова і Надзея Скардзіна. Алімпіяда — гэта ўспаміны надоўга і чарговы важны этап у жыцці любога спартсмена. Напрыканцы размовы ўвесь жаночы квартэт павіншаваў мужчын-біятланістаў з Днём абаронцаў Айчыны.

А вось трэнер жаночай каманды Андрыян Цыбульскі паведаміў што-нішто са свайго багатага досведу наконт рэальных магчымасцяў квартэта беларусак у сённяшнім выглядзе на топ-турнірах. У каралеўскім відзе праграмы, сказаў ён, прэтэндаваць на медалі мы можам толькі пры ўмове, калі нам гэта дазволяць зрабіць супернікі. І гэта аб'ектыўная канстатацыя факта. У сваім цяперашнім выглядзе беларускі эстафетны квартэт для дасягнення чагосьці вялікага і светлага не толькі сам павінен паказаць максімум, але і разлічваць на памылкі канкурэнтаў, падарункі з іх боку. Паводле яго слоў, «мы ведаем, што і як трэба рабіць, каб стаць яшчэ лепшымі і канкурэнтаздольнымі».

Фініш эстафетнай гонкі ў біятланістак сінхронна па часе завяршаўся з хакейным матчам Беларусь — Швейцарыя. Праўда, гэты паядынак усё ж выбіваўся з агульнага хронаметражу. І ў першую чаргу таму, што ў асноўны час пераможца не быў вызначаны — 2:2 пры гарачай падтрымцы беларусаў трыбунамі 20-тысячнай арэны. Канчатковы вынік гэтай сустрэчы па булітах — 3:2 на карысць выхаванцаў Ральфа Кругера. Відавочна, што ўжо прозвішча швейцарскага коўча наводзіць на думкі аб жахах. Пры гэтым нельга не згадзіцца, што да «чорцікаў» любога суперніка сваёй надзейнай гульнёй можа давесці галкіпер швейцарцаў Ёнас Хілер. Дарэчы, менавіта на яго надзейнасць і спадзяецца Кругер у сённяшнім матчы з амерыканцамі. Так і хочацца сказаць, што на месцы швейцарцаў павінны быць беларусы, якія мелі цудоўную магчымасць завяршыць дадатковы час перамогай, калі гулялі ўчатырох супраць трох супернікаў. Але ж умоўны лад ў спорце не прымаецца. Пасля фінальнага свістка расстроеныя хакеісты беларускай зборнай праходзілі міма журналістаў у мікс-зоне. Маўляў, а што казаць. І так усё зразумела. І толькі самы спрактыкаваны гулец каманды, абаронца «Каларада Эвеланж» Руслан Салей спыніўся каля сваіх. У гэты дзень ён разам з настаўнікам каманды Міхаілам Захаравым аддуваўся за ўсіх.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Вынікі дванаццатага дня спаборніцтваў

Пяць камплектаў алімпійскіх узнагародаў былі разыграныя 23 лютага ў Канадзе. Беларускія спартсмены маглі прэтэндаваць на п'едэстал толькі ў біятлоне, дзе жанчыны спаборнічалі ў эстафеце. Аднак трапіць у лік прызёраў нашым суайчынніцам не ўдалося. Не парадавалі балельшчыкаў і хакеісты. Хакейная зборная Беларусі не змагла прабіцца ў васьмёрку наймацнейшых камандаў алімпійскага турніру, саступіўшы па булітах швейцарцам.

БІЯТЛОН

На турніры па біятлоне прайшла жаночая эстафета 4х6 км з васьмю агнявымі рубяжамі. Расіянкі Святлана Сляпцова, Ганна Багалій-Цітавец, Вольга Мядзведцава і Вольга Зайцава заваявалі залатыя медалі. Другімі былі францужанкі, зборная Германіі стала трэцяй. Беларускі занялі сёмае месца.

НЕАФІЦЫЙНЫ МЕДАЛЬНЫ ЗАЛІК

	Краіна	Золата	Серабро	Бронза	Усяго
1.	ЗША	7	9	10	26
2.	Германія	7	9	7	23
3.	Нарвегія	6	5	6	17
4.	Канада	6	4	1	11
5.	Швейцарыя	6	0	2	8
6.	Паўднёвая Карэя	5	4	1	10
7.	Аўстрыя	4	3	3	10
8.	Расія	3	4	6	13
9.	Швецыя	3	2	2	7
10.	Нідэрланды	3	1	2	6
11.	Кітай	3	1	1	5
12.	Францыя	2	3	5	10
13.	Славакія	1	1	1	3
14.	Аўстралія	1	1	0	2
15.	Чэхія	1	0	2	3
16.	Вялікабрытанія	1	0	0	1
17.	Польшча	0	3	1	4
18.	Латвія	0	2	0	2
19.	Італія	0	1	3	4
20.	Японія	0	1	2	3
21.	**БЕЛАРУСЬ**	**0**	**1**	**1**	**2**
—	Славенія	0	1	1	2
—	Харватыя	0	1	1	2
24.	Казахстан	0	1	0	1
—	Фінляндыя	0	1	0	1
—	Эстонія	0	1	0	1

ЛЫЖНЫ ДВУБОЙ

Камандныя спаборніцтвы ў лыжным двубоі выйгралі аўстрыйцы ў складзе Бернхарда Грубера, Давіда Крэйнера, Фелікса Готвальда і Марыа Штэхера. «Серабро» заваявалі амерыканцы, бронзавыя ўзнагароды атрымалі немцы.

ФРЫСТАЙЛ

Першы алімпійскі камплект узнагарод разыгралі фрыстайлісткі ў скі-кросе. Уладальніцай «золата» стала канадка Эшлі Маківор. «Серабро» заваявала нарвежка Хеда Бернтсан, «бронзу» — француженка Марыан Жосеран.

ГОРНЫЯ ЛЫЖЫ

Алімпійскім чэмпіёнам у гіганцкім слаламе стаў швейцарскі гарналыжнік Карла Янка. «Серабро» і «бронза» дасталіся нарвежцам. На другую прыступку п'едэстала ўзняўся К'еціль Янсруд, трэцім стаў Аксель Лунд Свіндаль, на рахунку якога гэта трэці медаль Ванкувера пасля «золата» ў супергіганце і «серабра» ў хуткасным спуску.

КАНЬКАБЕЖНЫ СПОРТ

Сенсацыйную перамогу на Алімпіядзе атрымаў канькабежац з Паўднёвай Карэі Сэн Хун Лі на дыстанцыі 10 тыс. м. Паказаўшы алімпійскі рэкорд (12.58,55), ён заваяваў залаты медаль. Расіянін Іван Скобраў выйграў «серабро». «Бронза» дасталася галандцу Бобу Дэ Ёнгу.

Руслан САЛЕЙ, абаронца нацыянальнай зборнай:

«У ФАРТУНУ МОЖНА ВЕРЫЦЬ, АЛЕ Ж ВЫЙГРАЕ ЗАЎСЁДЫ МАЦНЕЙШЫ...»

— Руслан, для беларускай каманды Алімпійскія гульні ў Ванкуверы — ужо гісторыя. Можаш, як капітан, падвесці вынікі?

— Вынікі падводзіць — гэта не мае абавязкі. Думаю, што вам, журналістам, больш бачна, як мы згулялі. Я сваю ацэнку скажу таварышам па цэху ў распранальні.

— Тады проста ўражанні, без каментарыяў.

— Усе хакеісты зборнай, на мой погляд, гулялі дастойна, хлопцы стараліся. Нікога нельга папракнуць тым, што проста нумар на пляцоўцы адбываў.

— Крыўдна прайграваць па булітах?

— Ведаеш, прайграваць заўсёды не хочацца, нават у асноўны час. Ну а штрафныя кідкі — гэта латарэя. Тут каму пашанцуе. У маім выпадку гэта можа быць апошні алімпійскі турнір, таму я стараўся атрымоўваць асалоду ад кожнай секунды алімпійскіх спаборніцтваў. Спадзяюся, што гэты турнір будзе добрым урокам для маладых хакеістаў зборнай.

— Напрыканцы сустрэчы, ужо ў авертайме, у беларускай каманды была цудоўная магчымасць завяршыць сустрэчу перамогай, рэалізаваўшы колькасную перавагу.

— Што скажаш на гэты конт — не атрымалася, да таго ж варатар швейцарцаў стаяў як сцяна.

— Магчыма, гэта проста лёс такі ў гэтым матчы, фартуна ад нас адвярнулася?

— У фартуну можна верыць, але ж шанцуе заўсёды мацнейшым. Сёння мы прайгралі.

— Якія планы на найбліжэйшую перспектыву?

— Вяртанне ў клуб, дзе буду заканчваць сезон з надзеяй працягнуць яго ў плэй-оф НХЛ.

— За каго будзеш хварэць на алімпійскім турніры?

— За расіян — за каго ж яшчэ. У іх задача — заваяваць залатыя медалі. Дай ім Бог, каб усё атрымалася.

— Слова капітана ў адрас беларускіх балельшчыкаў.

— Я перад імі здымаю капялюш. Радуюся, што яны на працягу ўсяго турніру хварэлі за нас, перадаючы камандзе станоўчыя эмоцыі. Думаю, што пры такой гарачай падтрымцы беларуская хакейная зборная здольная ў найбліжэйшай перспектыве на вялікія справы.

Міхаіл ЗАХАРАЎ, галоўны трэнер нацыянальнай зборнай Беларусі па хакеі:

«ДАЙЦЕ МНЕ МАГЧЫМАСЦЬ ПАПРАЦАВАЦЬ З КАМАНДАЙ ЯШЧЭ — І ПРЫВЯЗУ МЕДАЛІ ЧЭМПІЯНАТУ СВЕТУ»

— Міхаіл Міхайлавіч, зразумела, што думкі ў галаве галоўнага трэнера зараз могуць быць не самыя ясныя. Тым не менш чаго не хапіла камандзе для дасягнення больш важкага поспеху?

— Удачы, выканаўчага майстэрства гульцоў. Да таго ж пагроза ад варот швейцарцаў адводзілася звышнадзейнай гульнёй галкіпера. Увогуле, бяда нашага хакея, які пачынаецца з клубаў, — слабая фізічная падрыхтоўка хакеістаў. Вось дзе работы непачаты край. Гэта датычыцца як гульцоў з Кантынентальнай хакейнай лігі, так і ўнутранага чэмпіянату краіны.

— Можаце каго-небудзь з гульцоў адзначыць?

— Гэта будзе з майго боку не зусім карэктна, бо ўсе гулялі дастойна, біліся да апошняга.

— А калі б давялося называць лепшых па гульні?

— Асабліва адзначыў бы першую пяцёрку, дадайце сюды Андрэя Мезіна. Зрэшты, гульня другога галкіпера — Віталя Коваля — таксама не выклікае сумненняў у яго надзейнасці. Так што вялікі дзякуй усім хлопцам.

— Настальгія не будзе адольваць?

— Не паспее. Мы ж не так шмат часу правялі сумесна, як хацелася б — некалькі трэніровак. Шчыра скажу, што за гэты час практычна немагчыма падрыхтаваць каманду, нават з прафесіяналаў, як адзінае цэлае. Нам жа за вельмі кароткі адрэзак часу гэта ўдалося зрабіць.

— А вы працягнулі б работу ў зборнай?

— Не мне гэта вырашаць. Хоць, прызнаюся, што абавязкова разгледзеў бы такую прапанову і даў станоўчы адказ. А ў якасці абавязацельстваў узяў бы заваяванне медалёў на найбліжэйшым чэмпіянаце свету ў Германіі.

— Вы не жартуеце?

— Зусім не. Ну, калі б не медалі, то выхад у чацвёрку мацнейшых забяспечыў бы.

— У такім выпадку, за каго будзеце хварэць на Алімпіядзе і ваш алімпійскі прагноз?

— Буду хварэць толькі за расіян. Я сам адтуль родам, гуляў калісьці ў складзе зборнай СССР і сваіх поглядаў не змяню.

Часта прыходзіцца чуць, што цяпер у свеце нямала хакейных плыняў: амерыканская, канадская, славацкая... Я ж упэўнены, што расійскі хакей на цяперашнім этапе самы лепшы. І ўсім супернікам трэба над гэтым задумацца.

МІСІЯ ДЛЯ СЯДЗІБЫ

Край раскрытых душ і дзвярэй
КОНКУРС «ЛЕПШАЯ СЯДЗІБА ГОДА»

НА ПЕРШЫМ ПЛАНЕ — ДУША

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Я не атрымліваю пакуль што з гэтых сядзібаў адчувальных грошай у бюджэт, — кажа **старшыня Дакудаўскага сельскага Савета Аляксей ДЗЕМЯНОВІЧ.** — Не вырашае вясковы турызм і праблемы занятасці насельніцтва. Аднак менавіта з аграсядзібамі я звязваю спадзяванні аб адраджэнні Дакудава. Сёння мы, дзякуючы вясковаму турызму, удзельнічаем у міжнародных праектах па ўстойлівым развіцці, атрымліваем грошы на паляпшэнне экалогіі, пра нас ведаюць у Беларусі і за яе межамі. Тут сапраўды надзіва прыгожыя мясціны: Нёман, рыбалка, грыбы, журавіны... І пакуль да нас будуць ехаць людзі, вёска будзе жыць.

У Дакудаве розныя сядзібы — для розных турыстаў. Летась у конкурсе ўдзельнічала сядзіба Святланы і Юрыя Агаркаў «Дакудава». Яна стала пераможцам у намінацыі «Зялёная», што цалкам справядліва. Агаркі не толькі трымаюць уласную гаспадарку і агарод, жывуць у звычайным вясковым доме. Яны распрацавалі зялёныя маршруты, адукацыйныя праграмы, выгадавалі бусляня з пашкоджаным крылом. Цікава, што Агаркі наўмысна не спяшаюцца з пабудовай лазні, каб сама сабой адсейвалася катэгорыя турыстаў, якую больш цікавіць «лазнева-гарэлачная» праграма.

Сёлета ў конкурсе ўзяла ўдзел зусім іншая сядзіба — **«Ля парома»**. Намінацыя — *«Здаровы лад жыцця»*. Лазня на гэтай сядзібе — не простая, а двухпавярховая і... пяціспальная.

На жаль, нам не ўдалося пазнаёміцца з гаспадаром **Сяргеем Дубовікам**. У той самы момант, калі на сядзібу прыехала камісія рэспубліканскага конкурсу, ён атрымліваў дыплом з рук арганізатараў конкурсу абласнога. Затое нас, што паказальна, сустракаў старшыня сельскага Савета, што само па сабе ўжо сведчыць пра важны складнік поспеху вясковага турызму — супрацоўніцтва з мясцовымі ўладамі.

Цікава было б яшчэ больш даведацца пра аздараўленчыя мерапрыемствы (акрамя лазні), прапаганду здаровага ладу жыцця, уласныя рэцэпты прыгажосці... Ну пра ўсё, што датычыцца намінацыі, на перамогу ў якой сядзіба прэтэндуе. На жаль, тут паўтарылася тая ж сітуацыя, што і ў Мінскай вобласці (глядзі «Звязду» за 23 лютага). Ці то гаспадары не могуць паказаць, што робяць і маюць, ці то не лічаць патрэбным.

ЗАХАВАЦЬ НАЦЫЯНАЛЬНУЮ АДМЕТНАСЦЬ

Цікава, што здымкі з паездкі па Гродзеншчыне, якія на наступны дзень былі змешчаны на сайце WILDLIFE.BY (Дзікая прырода Беларусі), выклікалі цэлую палеміку вакол таго, як вясковыя сядзібы аформленыя і наколькі яны захоўваюць беларускія традыцыі. Нехта абвінавачваў гаспадароў у кічы: адсутнасці густу і страце пачуцця меры. Нехта — у падмане: нельга, маўляў, у інтэр'еры сумяшчаць корч і пластык, а экспазіцыю старажытных прадметаў побыту размяшчаць ля сцяны з лакіраванай вагонкай. Меркаванне, на маю думку, слушнае. Ёсць над чым падумаць і экспертам, і членам журы, і самім гаспадарам.

Сядзіба **«Над Нёманам»** (горад Бярозаўка) не з гэтага шэрагу. Хоць тут і спалучаюцца аўтэнтычныя старадаўнія рэчы з хуткасным інтэрнэтам. Гэта сядзіба летась заваявала гран-пры. Сёлета прэтэндуе на перамогу ў намінацыі *«Захаванне беларускіх традыцый»*. Я прыдумала б для гэтай сядзібы іншую намінацыю: «Стварэнне асаблівага сусвету».

Бо тое, што зрабілі **Аксана і Валерый Салькоўскія**, нельга назваць традыцыйна беларускім. Іх уласны дом пабудаваны ў баварскім стылі. Іх ландшафтны дызайн даволі сучасны. Гасцявы дом, хоць і перавезены з нейкай вёскі, але хату нагадвае толькі звонку. За апошні год яны пабудавалі яшчэ адзін, таксама з вясковага зрубу, але гэты і знешне ўжо вясковую хату не нагадвае. Самі гаспадары называюць яго «шале» або «зямлянкай». У першае верыш больш, чым у другое.

У Салькоўскіх усё настолькі прадумана да дробязяў, што становіцца трошкі не па сабе. Аднак хутка разумееш, што яны пагружаюць сваіх гасцей у асаблівы сусвет, магчыма, выдуманы, але разам з тым, у гэтым месцы і ў гэты час — рэальны. І прыгожы. А галоўнае — сагрэты іх адносінамі да кожнай з рэчаў, жывы.

Наколькі Салькоўскія і іх сядзіба захоўваюць менавіта беларускія традыцыі, гэта яшчэ пытанне. Але яны ствараюць нейкую новую беларускасць, сучасную, еўрапейскую, і ўсё ж такі ні на што іншае не падобную. Бо дзе яшчэ сустрэнеш вітражнае акно на бераг Нёмана? Альбо крупеню з белых грыбоў, ды з зуброўкай?

СТВАРЫЦЬ ІНФРАСТРУКТУРУ

Сядзіба **«Хата магната»** (вёска Азёры) перамагла ў Гродзенскай вобласці ў намінацыі *«Стыль і гармонія»*. Але і тут нам не пашанцавала: **гаспадыня Ала Зайчанка** атрымоўвала дыплом у абласным цэнтры, ды яшчэ адначасова з намі прыехалі турысты.

— Вось дзяцей на снег вывезлі, — патлумачылі нам жыхары Гродна, нагадаўшы яшчэ пра адно прызначэнне вясковага турызму.

Аднак госці напружана чакалі, калі «камісія», нарэшце, з'едзе.

Гаспадары «Вераса» Ірына і Міхаіл МАКЕІ падказалі: вясковы турызм — гэта яшчэ і зараджэнне настроем і каханнем.

Дзеці тым часам качаліся ў снезе. Камісія спяшалася, але паспела ацаніць вялікі двор з выхадам на знакамітае возера Белае, і ўдала ўпісаную ў вясковую вуліцу аграсядзібу.

— Гэта няпростая задача для гаспадароў, — заўважыў **эксперт, доктар па архітэктуры Сяргей Сергачоў**. — Лягчэй нешта пабудаваць на пустым месцы, чым прыстасаваць для прыёму турыстаў тое, што ўжо існуе. Прычым так, каб і турыстам было хораша, і суседзі не раздражняліся.

Азёры — вялікая вёска, былое мястэчка, тэрыторыя ландшафтнага заказніка рэспубліканскага значэння паблізу ад Гродна. Тут знаходзіцца вядомы санаторый, вакол — шматлікія летнікі, базы адпачынку. Аграсядзіба — вельмі лагічнае і запатрабаванае дапаўненне да ўсяго гэтага. Асабліва цяпер, калі ёсць магчымасць набываць у санаторыі курсоўкі.

Сядзіба «Ля парома»: падобныя экспазіцыі ёсць амаль усюды. Важна, напэўна, не проста іх сабраць, але і ўдыхнуць у гэтыя рэчы жыццё.

«Дзяцей на снег вывезлі», — проста патлумачылі госці ў сядзібе «Хата магната». Ужо за адно гэта вясковаму турызму «дзякуй».

І ўсё быццам бы добра. Але засталося адчуванне, што паток турыстаў сюды настолькі вялікі і яны такія непатрабавальныя, што гаспадары альбо не паспяваюць, альбо ўжо і не імкнуцца стварыць уражанне, што ты тут дарагі і доўгачаканы госць.

НАБЛІЗІЦЬ ДА ПРЫРОДЫ

Пётр Сіняпкін, гаспадар сядзібы **«Трычоўскі маёнтак»** (вёска Трычы), да нашага прыезду паспеў не толькі атрымаць дыплом ад абласнога начальства, але і павесіць яго на сценку. Не дзіва, што гаспадыня не заўважыла — калі. Бо яна напякла да прыезду гасцей піражкоў і піражных, накрыла стол. Але госці ад астатняга адмовіліся: аб'ехаць за адзін дзень пяць сядзібаў і есці ў кожнай немагчыма. Не змаглі адмовіцца яшчэ толькі ад казінага малака і сыраквашы. Дзе яшчэ такое пакаштуеш?

Сядзіба пакінула глыбокае ўражанне. Гэта пры тым, што камісія ўжо шмат пабачыла. Усё ж такі галоўнае, падумалася, каб гаспадары ўмелі дарыць сябе саміх. Не прапаноўваць толькі месца. Не ствараць антураж. Не карыстацца толькі тым, што дорыць прырода. Але менавіта дарыць сябе людзям. Свой светапогляд. Сваю філасофію. Сваё стаўленне да жыцця.

Пётр Сіняпкін умудрыўся за нейкую гадзіну падарыць нам сваю любімую кабылу Фаціму, а таксама сваю любімую ламу, свайго любімага фазана, і любімага паўліна, і любімага страуса... Усё гэта, а таксама пяць катоў, два сабакі, рыбкі, камін па аўтарскім праекце, драўляны прасторны дом на месцы былой звалкі, лес, у якім апошнія госці любілі гуляць ноччу, па снезе... Усё гэта мы павезлі дадому, у пасыпаны пяском і соллю Мінск. Насельнікі Трычоўскага маёнтка і сам гэты дзіўны дом засталіся з намі. Як і жаданне вярнуцца, каб паглядзець, як паўлін распусціць свой шыкоўны хвост, увесну...

Намінацыя, на перамогу ў якой прэтэндуе Пётр Сіняпкін, цалкам адпавядае гэтай сядзібе — *«Зялёная»*. Там нават лямпачкі ўсюды эканамічныя.

ПАДАРЫЦЬ УРАЖАННІ

Гэту задачу паспяхова выконваюць многія сядзібы. Але гаспадар **«Вераса»** (вёска Казловічы) дзеля яе нават карабель на сваёй тэрыторыі пабудаваў. Сапраўдны — толькі што не плавае. Дэкарацыі да нейкага фільма. Затое можна дзецям бегаць па палубе і гуляць у піратаў, а дарослым — фатаграфавацца, піць каву і любавацца домам і садам.

Пра гэту сядзібу «Звязда» таксама пісала ўжо, год таму. Сёлета яна намінаваная на званне *«Гасціннасць»*. Што ж, **Ірына і Міхаіл Макеі** чакалі экспертную камісію ўвесь дзень. І тым не менш яны ні словам не папракнулі, нават выгляду не падалі, хоць мы і спазніліся гадзін так на пяць. Усміхаліся гэтак жа шчыра і цёпла, як і год таму. Акрамя таго, наладзілі некалькі змен страў, у тым ліку дэсерт з уласных клубніц і парэчкі. І на іх дваіх, як заўсёды, прыемна было глядзець. Вясковы турызм — гэта яшчэ і зараджэнне настроем і каханнем. Жаданнем захоўваць моцную і дружную сям'ю. Якой усё пад сілу: і дом, і бізнэс, і шчасце.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.
Марына БЕГУНКОВА (фота),
Гродзенская вобласць.

Коней з «Трычоўскага маёнтка» з сабой не забярэш, а незабыўныя ўражанні — калі ласка.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Увогуле амаль усе сядзібы, бы наўмысна ведаючы жаданні турыстаў галяком кінуцца ў рэчку, будавалі свае лазні непадалёк ад вады.

— На мой погляд, мы павінны перагледзець крытэрыі журы, — разважае **Алесь Лозка**. — Атрымліваецца, што некаторыя пункты толькі ў адной намінацыі, а што — астатнія сядзібы нездаровага ладу? Таму неабходна выбраць агульныя пункты-крытэрыі. Традыцыйны ўхіл павінен быць у кожнай сядзібе: паслугі, забавы, адпачынак.

«Гасцінныя» і «гарманічныя»

Вы ведаеце, як можна ацаніць гасціннасць? Колькі чарак табе налілі ці колькі падушак паклалі перад сном пад галаву?

У **Тарэсы Анашкевіч з сядзібы «Каля возера», што ў Глыбоцкім раёне**, свой сакрэт: хлеб-соль для гасцей і адкрытае сэрца. На ўваходзе нас чакала не толькі гаспадыня ў фартуху і з караваем, але і снегавік, стылізаваны пад беларускую маладзіцу.

— Калі я пайшла на пенсію, наш Глыбоцкі выканкам прапанаваў зрабіць наш дом гасцінным домам для адпачынку ў вёсцы, — распачала аповед **Тарэса Анашкевіч**. — Мы з мужам пагадзіліся. Муж у мяне малайчына, толькі цяпер захварэў, а трымаць сядзібу без мужчыны цяжка, таму выбачайце за няпаленую печ.

Экспанатаў у спадарыні Тарэсы не так шмат, як у Фурсаў ці Маслаў, але нават пра гэтыя прадметы яна распавядае з задавальненнем:

— Стол з арэшніку. Усё зроблена рукамі дзядулі і бацькі майго мужа. Гэты ручнік — саматканы. Гэта кубялок — для захоўвання збожжа, ён плецены з лазы. Гэта — качалка для прасавання бялізны. А гэта старадаўні млынок, пасённяшняму кавамолка. Гэта капылкі...

Радуе, што выстаўленыя на экспазіцыю гэтыя экспанаты не збіраюць пылу, як у многіх іншых сядзібах, а здольныя ажываць у руках гаспадыні.

Пані Тарэса паказала нам з дзясятак экспанатаў, расказваючы пра кожны з цеплынёй і пяшчотай. І сказаць па шчырасці, задавальнення ад яе аповедаў я атрымаў нашмат больш, чым ад простага сузірання за жалезнымі цмокамі гаспадара Маслы. У сядзібе Анашкевічаў лазня, бадай, лепшая з усіх, якія я бачыў за гэтыя дні. Высокая, у меру прасторная і ў нечым нават родная. Гасціннасць сядзібы напрамую залежыць ад гасціннасці гаспадароў. Спадарыня Анашкевіч гэта даказала.

— Тэндэнцыя да з'яўлення зусім розных паміж сабой сядзібаў, якія ў Беларусі растуць як грыбы пасля дажджу, станоўчая, — дзеліцца развагамі **эксперт, аглядальнік часопіса «Дзікая прырода» Надзея Суслава**. — Зразумела, сядзібы нельга ацэньваць на адзін капыл. Нашай экспертнай камісіі варта падумаць над тым, каб намінацый было больш. Агратурызм — кірунак, які дае дадатковы прыбытак, які прымушае людзей крэатыўна думаць. На сённяшні дзень робіцца вялікая праца, прыемна асэнсоўваць, што людзі гэтым займаюцца з душой.

Сваю душу ў сядзібу ўклаў і **Анатоль Пігулеўскі з сядзібы «Панскі сад» у Мазырскім раёне**. Толькі душэўнасць гэтая вылілася пераважна ў матэрыяльны бок. Прызнаюся, не вельмі мяне ўзрушыла трохпавярховая сядзіба, перад якой былі прыпаркаваныя сем здаровых джыпаў гасцей сядзібы. Калі ў такі «Панскі сад» на «Масквічы» прыедзе мая мама, ёй там можа быць няёмка. Більярд і караоке, пагадзіцеся, былі не зусім характэрныя для побыту беларусаў пачатку мінулага стагоддзя. Але кожнаму сваё. І на такую сядзібу, як паказвае практыка, попыт ёсць.

— Аграэкатурызм — вельмі добрая перспектыва, — упэўненая **спявачка і кіраўнік «Святочнага агенцтва Ларысы Грыбалёвай» Ларыса Грыбалёва**. — Трэба толькі больш яго рэкламаваць. Яго патрэбна прыгожа афармляць, падказваць. Для сям'і больш падыдуць маленькія сядзібы, дзе было б утульна адпачыць на выхадныя. Калі ж на адпачынак прыязджае група кітайцаў, скажам, то ім патрэбна не толькі шмат месца, але і пэўная культурная праграма. Часам сядзібам не хапае лоску, каб прывесці туды кліентаў. Кліент розны — кожнаму патрэбна нешта сваё. А малюнкі, якія ілюструюць 282 сядзібы ў буклеце, не перададуць сапраўднай атмасферы, пакуль не пабачыш сам. Я гляджу на сядзібы вачыма спажыўца: куды б наважылася паехаць я. У адну сядзібу я магла б прыехаць з сябрамі, у другую — з дзецьмі. Па-мойму, варта задумацца над тым, чым павінна стаць для вас сядзіба, гэта хобі альбо бізнэс. Калі гэта бізнэс, то ім трэба займацца кожны дзень. Сёння колькасць сядзібаў імкліва расце. Я раіла б надзяляць больш увагі якасці, а не колькасці.

* * *

Ад аўтара: *Зялёнае святло гарыць. Сядзібны бізнэс расце як грыбы. Любы беларус пры жаданні можа стварыць сёння сваю «гасцінную», «зялёную», «гарманічную», «здаровую» ці «з беларускімі традыцыямі» сядзібу. Былі б толькі наведвальнікі. Нездарма ў некаторых намінацыях гэты крытэрый фігуруе як прыярытэтны. У тых сядзібах, дзе з экспертамі пабываў я, сітуацыя розная. У адных — латышы, немцы, палякі — частыя госці. У іншых — толькі час ад часу спыняюцца беларусы. Адпачыць у Беларусі можна. І колькасць сядзібаў, дзякаваць богу, дазваляе адпачынак выбраць: сямейны, карпаратыўны ці індывідуальны. Так што цяпер справа за намі.*

Ільля ЛАПАТО, фота аўтара.

СЛОВА АРГАНІЗАТАРАМ КОНКУРСУ:

Марыя БАРЫНАВА, спецыяліст па турызме, кансультант БГА «Адпачынак у вёсцы»:

— Наша арганізацыя — першая, якая пачала займацца развіццём і папулярызацыяй вясковага турызму ў Беларусі. Пры яе ўдзеле быў створаны Указ № 372 «Аб мерах па развіцці аграэкатурызму», згодна з якім людзі займаюцца аграэкатурызмам без падаткаабкладання. Выкарыстоўваючы вопыт еўрапейскага турызму, для гаспадароў беларускіх сядзібаў мы ладзім спецыяльныя семінары. Радуе таксама той факт, што ўсё больш агратурызмам пачынае займацца і моладзь.

Святлана КОНЧЫЦ, начальнік упраўлення карпаратыўнага бізнэсу ААТ «Белаграпрамбанк»:

— Цяпер рыхтуюцца змяненні ва Указе, згодна з якім ільготы будуць працягнуты яшчэ на 10 гадоў. Налета плануем дадаць новыя намінацыі. Таму што некаторыя з сядзібаў не зусім упісваюцца ў тыя крытэрыі, па якіх вызначаюцца пераможцы. Але адзначыць іх проста немагчыма. Бізнэс — другаснае, на першым плане — душа. Перад журы стаіць цяжкая задача, з лепшых выбраць найлепшых. Хутчэй за ўсё, тэрміны агледзін сядзібаў у наступным годзе будуць змешчаныя на лета-восень, каб у поўным аб'ёме прасачыць іх прыгажосць.

Майстар-клас ад каваля Юрася ФУРСА. Намінацыя — «Захаванне беларускіх традыцый».

Кнігарня — ці не адзіная з крамаў, дзе жыў бы і жыў, як кажуць!
Але не ў той дзень... У той — ну хіба што спехам: забегчы — купіць паштоўкі (да дня «не святой Валянціны») і ўсё. Выбар вялікі — вочы разбягаюцца, і спыняюцца — на дзвюх крапальна-пяшчотных жырафах — вялікай і трохі меншай. З надпісам: «Ты і я».

ТЫ І Я. МЫ...

Каля пліты

Нехта цікаўны злічыў, колькі, прыкладна, часу (за жыццё) жанчына траціць на тое, каб знайсці нешта ў сумачцы.

Можа, злічаць калі і тое, колькі (месяцаў? тыдняў?) яна ж глядзіць у... патэльню.

...Цяпер там сырнікі. «Пасу», гэта значыць, сачу за тым, каб прапякліся і не падгарэлі, каб была скарыначка — прычым пэўнага колеру — для чаго час ад часу кідаюся да іх з відэльцам...

І, прыпадымаючы (рана, марна...) міжволі ўспамінаю мудрае... Паніч адзін (а ўжо малады, прыгожы) у сямейку вартую трапіў. На выданне там — аж трое дзяўчат. «Выбірай, — кажа бацька, — любую аддам». Хлопец ведае нават, каторую: вока выбрала ўжо! Але іншых крыўдзіць таксама не хочацца... Што ж рабіць? Падумаў ды і кажа: «Хай кожная з дзяўчат паставіць на пліту па чайніку. У якой з іх першым закіпіць, з той і пабяромся».

Пытанне на засыпку (для тых, хто не ведае): дык каторую ж ён узяў?

Адказ: самую малодшую. Таму што дзвюм старэйшым вельмі карцела замуж: яны ўвесь час мітусіліся, нерваваліся, падымалі накрыўку, каб паглядзець (кіпіць-не кіпіць?) і тым самым — выпускалі цяпло.

А малодшая была спакойнай.

Што важна, як высвятляецца — нават ля патэльні.

Двое

...З Ванем мы знаёмыя даўно, сустракаемся часта і размаўляем тады пра ўсё. Адзінае — ён ніколі, нічога не казаў пра жонку... Ну хіба незнарок? Што дачку калісь назваць хацеў Васілінай, Васілінкай, як нябожчыцу-маці. А яна не дазволіла. Што гадоў з пяць таму разам рашылі абнавіць кватэру. Разам выбралі дзверы — з натуральнай вольхі, са шклом. А замовіла жонка адна — зусім іншыя. Ёй спадабалася, што гэта — танней, да таго ж — з дастаўкай-устаноўкай. Дата яе ў паперах была запісана (умоўна — 20 снежня). Таму ён напярэдадні ўсе старыя дзверы (у тым ліку ў ванну, кухню і прыбіральню) паздымаў і завёз на дачу. Новыя ім прывезлі... толькі пасля святаў. А ўсё Навагоддзе...

На тыя ж граблі летась наступілі яшчэ раз, калі на заказ рашылі зрабіць мэблю для кухні. Ён апытаў досыць сур'ёзную фірму, да іх прыязджаў дызайнер — разам яны малявалі эскізы, разам лічылі кошт і суму задатку. А праз тыдзень жонка знайшла гатовы набор — па аб'яве на слупе, тут жа «праплаціла» і ўвечары ёй прывезлі...

Мужу заставалася зняць старыя шафкі і вывезці на лецішча, а новыя — павесіць-паставіць. Як гэта ні цяжка было, бо новая мэбля выглядала куды горш, чым тая, што звёз. Да таго ж чыста функцыянальна была вельмі нязручнай.

Затое — таннейшай!..

І каб грошай не было! А то...

З Ванем мы знаёмыя даўно, сустракаемся часта і размаўляем тады пра ўсё. Адзінае — ён ніколі, нічога не кажа пра жонку.

Але нават таго, што сказаў, ужо дастаткова, каб ведаць, чаму па вечарах ён так позна сядзіць на працы, чаму так ахвотна з'язджае ў камандзіроўкі — нават за блізкі свет, у суботу-нядзелю...

Не хочацца ісці дамоў, дзе з табою не вельмі лічацца. А значыць — не паважаюць?

Што да чаго

...З нявесткай суседзі рашылі жыць дружна. Чаго б ні каштавала!

Хоць каштавала шмат: каля трох тысяч долараў аддалі, каб зняць маладым асобнае жытло (на год. А далей мо неяк самі?..), каб абставіць самым неабходным, каб сказаць «жывіце» і потым — не назаляць, заходзіць — хіба што зрэдку...

І кожны раз з трывогай заўважаць, што ў хаце, мякка кажучы, не прыбрана, што халадзільнік пусты...

Але яны маўчалі (раней) і маўчаць цяпер... Хоць гэта і цяжка...

Трэцяга дня вось бацька не вытрымаў — над канапай у іх згледзеў узорыстую сетку з павуціны, пачухаў патыліцу, сказаў: «Хто яго ведае, можа гэта і прыемна — прачнуцца раніцай і такі вось «шэдэўр» над сабою ўбачыць? Ці, засынаючы, аўтара...»

— Да!.. Да! Ну, конечно! — тут жа залапатала нявестка. — Это действительно очень приятно, очень интересно!.. И знаете, я читала в толстых журналах, что паучки, паутина — это к деньгам...

А свёкру са свекрывёй здаецца — да разводу. І добра б можа цяпер — пакуль малечы няма, пакуль яна, як у тым анекдоце, не сказала: «Мама, а давай у хаце прыбяром. Дзе наш пыласос?» І не пачула: «Ідзіце па сцяжынцы...».

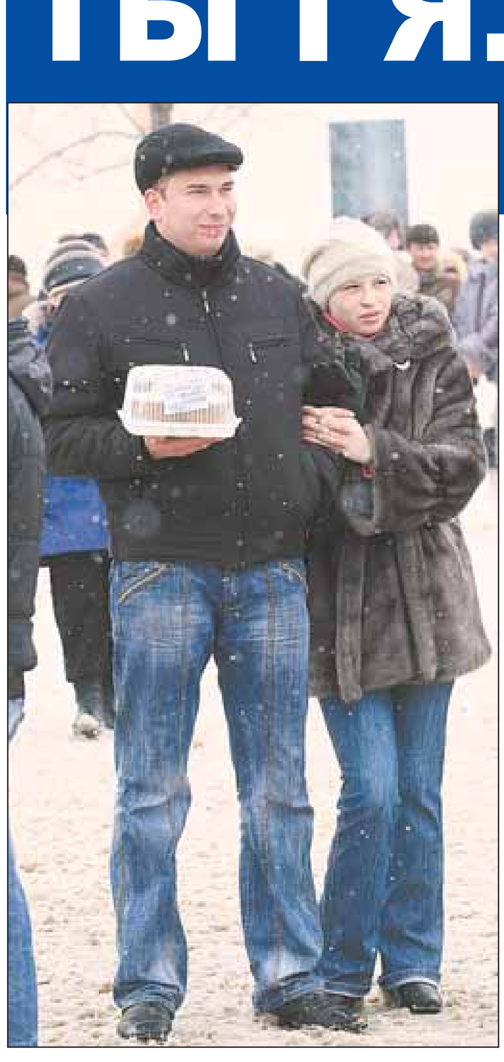

Трое ў лодцы

...Нічога (у сэнсе пярсцёнкаў, бранзалетаў, гадзіннікаў) не нашу на руках: жыву без... Хоць зрэдчас і кажу сабе, што так вось — нельга, трэба, як людзі, як нармальныя жанчыны. І тады нешта дастаю з адмысловай каробачкі — каб адзець, на тыдзень ці дзень...

— Ой, ты замуж выйшла? Віншую!.. — у адзін з такіх, згледзеўшы штосьць на пальцы, лапоча шапачная знаёмая. — І хто ж у вас на вёслах?

Сказаць (у тым ліку), што выйшла даўным-даўно, што ў нас дэмакратыя, я не паспяваю. Ды яна і не чакае: больш, чым лёгкая на язык, лапоча сама, што вось іхняй лодкай «рулюе» яна: як скажа, то так і будзе! Ва ўсім...

Як кажа і што з гэтага атрымліваецца, пры рэдкіх сустрэчах расказвае сама, даносяць знаёмыя, што човен іх, лёгка мяняе напрамкі: гэта значыць, «фірмы», дзе працуюць абое («бо трэба ж шукаць, дзе плацяць»?..) і прыватныя кватэры, дзе жывуць. Разам з імі, тымі кватэрамі, як пальчаткі мяняюцца — дзіцячыя садкі і школкі, куды ходзіць дачка («другое дзіця? Ды крый Божа!»), пазычаюцца значныя сумы грошай — у радні, у сяброў — і... не аддаюцца па прычынах больш, чым «уважлівых»: кшталту — у іх жа ўсё ёсць, навошта ім грошы, а нам — трэба... Вось атрымаем кватэру, купім машыну...

Атрымалі... Купілі...

Па апошніх звестках (дай Бог не праўдзівых!) мужа ў камандзіркі не стала, дачка (тая адзіная) вырасла, мякка кажучы, зусім не такой, як хацела маці.

Ні радні, ні сяброў няма...

Адхапіла

...Вяселле тое, як быццам учора было! Бо дужа ж гучнае!.. І ў ну вельмі прыгожай пары — абое высокія, стройныя... Асабліва ён — ну вачэй не адвесці.

— Шчаслівая, — услых зайздросціла маладой адна з яе шаферак (астатнія ўпотай). — Такога волата адхапіла! Такога прыгажунчыка кожны дзень будзе бачыць!

І не бяды, здавалася, што ён, той волат, як свіння напіўся — на сваім жа вяселлі.

...Было яно гадоў -наццаць назад.

Тых маладых і прыгожых цяпер не пазнаць. Таму што ў яго атэрасклероз, псарыяз, язва, стэнакардыя. І ці не самае страшнае — алкагалізм: каторы год ужо нідзе не працуе.

Што яна? Развялася. Даўно. Але размяняць кватэру, неяк раз'ехацца так і не змагла. Таму па-ранейшаму кожны дзень мае «шчасце» бачыць — «волата».

Вось такога.

Па ламінаце

...Установа, доўгі калідор — з дзясяткамі новых дзвярэй і крэслаў для «чакальнікаў», з новым ламінатам на падлозе. Ён светлы, ён бездакорна гладкі, бліскучы — ён ну ўсім, здаецца, харошы, пакуль...

Пакуль на яго, з нейкага кабінеціка, не выносіць лёгкую маладзічку на высокіх абцасах. Яна грукоча імі так, — ну ўсе вочы там: на зграбнай фігурцы ў шэранькім строгім касцюме, на хударлявым вастраносым тварыку, на (хай прабачыцца) тонкіх крывенькіх ножках. Такія жанчыны зазвычай хаваюць — пад нагавічкамі, пад доўгімі спадніцамі. Гэта — не, дэманструе. Маўляў, што ёсць, то ёсць! І «насіцца» павінна з форсам!

(У тыя імгненні — пад анекдот: «Харошая ў цябе жонка, — зайздросціць адзін вясковец другому. — Вось толькі ногі крывыя». «Такой бяды, — пасміхаецца ён, — добра будзе... На працу хадзіць»).

А куды яшчэ?

Пачатак і канец

Той «ліст» (таўшчынёй... сантыметраў з пяць) сустракала з жахам (як жа яго прачытаць?), — аказалася — лёгка, з радасцю: вучань 9-га класа (не так важна, якой школы) напісаў гісторыю жыцця сваёй сям'і — дзядоў, прадзедаў, прапрадзедаў. Само сабою — бацькоў.

Два ўрыўкі адтуль: «...Новая старонка майго радаводу — дзядзечка Міця. Ён працуе ў саўгасе. У яго вялікі жоўты трактар, які я магу адрозніць нават па гуку. Ён працуе на ім 15 гадоў без капітальнага рамонту... Аднойчы я бачыў, як сам галоўны інжынер па сельгасмашынах усяго раёна з дзядзькам Міцем вітаўся за руку. Мне было прыемна, што яго ведаюць і паважаюць на працы.

І ў доме ў нас з яго прыходам многае змянілася. Усюды адчуваецца сапраўдная мужчынская рука. Куды ні глянь — нешта прыемнае ад дзядзькі Міці.

Змянілася і мамачка. Яна ажно свеціцца шчасцем. Такой я яе ніколі не бачыў. Яны так любяць адно аднаго! Шкада толькі, што сустрэліся гэтак позна. Калі абаім па 40 гадоў. Але ж наперадзе можа быць яшчэ столькі!

Хай жа яны будуць шчаслівыя!

Нам з братам дзядзька Міця спадабаўся адразу. Цяпер мы адчуваем, што ў нас ёсць бацька. Так хочацца і назваць яго тата, але нешта стрымлівае. Што — не ведаю. Ведаю адно — татам я лічу яго, бо не той бацька, хто нарадзіў, а той, хто гадуе.

Які ж я шчаслівы, што ў мяне ёсць цяпер бацька, што ёсць каму прыйсці на бацькоўскі сход, і што на мой выпускны прыйдуць мама і тата, як ва ўсіх дзяцей, што нас ёсць каму пакатаць на трактары, павучыць вадзіць машыну, падказаць, дапамагчы...

Я люблю цябе, дзядзька Міця».

У іншым месцы: «Апошнім часам адбыліся сумныя падзеі: памёр наш любімы дзядулька... А ў канцы жніўня нас пакінуў дзядзька Міця. Зялёны змей мацней за нашу любоў да яго».

І (дадамо...) за павагу — людзей (у тым ліку — «самага галоўнага інжынера па сельгасмашынах»...

За 40 гадоў жыцця (з безліччу вялікіх і малых радасцяў), якое магло (!) быць.

Што важна...

Панядзелак (аўторак, серада...). Раніца. Чалавек (у сэнсе муж) сыходзіць на працу. Жонка сядзіць дома, гэта значыць, нешта гатуе, уключае пральную машыну, будзіць дзяцей, корміць, адпраўляе, прыбірае, прасуе...

І «паралельна» думае, што вось ён цяпер ужо дайшоў да прыпынку, у трамваі (калі пашчасціла сесці) пачытаў, пабачыў людзей (магчыма — знаёмых), на месцы — з добрай сотняй павітаўся, нешта пачуў, сказаў, зрабіў... Ён — безумоўна ж, важнае, істотнае, патрэбнае. Яна?

Простая мова

Дзень да вечара (і каторы ўжо?!) ціха пратупала, пратапталася па хаце. Каб потым кожнаму з сямейнікаў (калі б ён ні прыйшоў) адчыніць дзверы, каб кожнага (ці ўсіх) пасадзіць за стол, пакласці ў чыстую пасцель...

І дай Бог ніколі не пачуць, як муж, сабраўшыся з сябрамі, услых разважае, што без жанчын (і жонак!) яно, у прынцыпе, ну ніяк... Бо (у тым ліку) дзеці... Але і з імі, блін!.. Бо такія тупыя!..

Не вашымі «малітвамі»?

Ты і я. Мы

Двое — у ложку. Яна (не зусім здаровая) пытае:

— Слухай, а калі я памру, ты ж ажэнішся?

— Ну напэўна...

— І што — тая другая будзе ляжаць вось на гэтым месцы?!

— Ну... Не выкідваць жа ложак...

— І павесіць на сцяне сваё фота?

— Ну... Калі захоча.

— І будзе насіць маё футра, ездзіць па горадзе на маёй машыне?!

— Не... У яе правоў няма.

Гэта — анекдот. Зараз — быль.

Любаня ў той год хварэла — часта і цяжка: з бальніц не вылазіла. Але шторы новыя шыла: купіла тканіну, у нейкі вечар скроіла, выцягнула старую бабуліну машынку, узялася страчыць і ледзьве не кінула — строчка выходзіла нейкая няроўная, неахайная.

— Во, — паскардзілася мужу, — памру, ты новую ў дом прывядзеш... Паглядзіць і скажа: «Ну, што ў цябе за жонка была — шторы і тыя падрубіць не ўмела!».

Муж усміхнуўся ёй, пагладзіў па руцэ:

— А я ёй скажу, што вось гэта — адзіны недахоп твой быў, адзіная хіба.

...З гэтым, згадзіцеся, неяк лягчэй жыць.

І нават паміраць.

Валянціна ДОЎНАР.

Дзённік бландзінкі

МАЎЧАННЕ ЯК ВЫКЛІК

Пярэрванае маўчанне — адзін з вельмі распаўсюджаных казачных сюжэтаў.

Згадайце — герой можа атрымаць нешта важнае для яго, але толькі з умовай, што ён не будзе гаварыць нейкі час. Здавалася б, што прасцей? Але ж не!

Помню, у дзяцінстве ў мяне была нейкая паўнавуковая кніжка з казкамі, здаецца, Тыбета... Жудасная ўводка: чалавек ідзе па мясцовасці, і тут да яго прыстае мярцвяк, які, пагражаючы герою смерцю, патрабуе данесці яго труп да нейкага дрэва, каб прывязаць у мяшку... А дрэваў у той мясцовасці нямнога, таму трэба ісці далёка, ды яшчэ з умовай не гаварыць ні слова. Пры гэтым мярцвяк пачынае расказваць казку, а чалавек не павінен нічога прамаўляць, іначай вымушаны вярнуцца ў зыходны пункт. І што вы думаеце — гэты ср...ны мярцвяк кожнага разу правакаваў чалавека на якую-небудзь рэакцыю! І яны нахадзілі на цэлую кніжку казак...

Якія нявытрыманыя людзі, думаеш сам пра сябе. Ужо ты б адназначна ўтрымаўся, асабліва калі ёсць пагроза твайму жыццю. Але аднойчы ты страчваеш голас і разумееш — справа не ў тваёй рашучасці гаварыць ці не гаварыць, а ў тым, як да цябе ставяцца людзі. Праблема маўчання — гэта пытанне даверу ці недаверу.

Ты страчваеш голас і пішаш блізкім людзям запіскі — не пытайце мяне ні пра што, бо калі мучаць прасеўшыя галасавыя звязкі, то справа можа скончыцца кепска, у горшым выпадку хірургічным умяшаннем... Але твой зварот толькі правакуе новыя пытанні ці эмоцыі. Цябе як быццам шкадуюць, але прадаўжаюць правакаваць парушыць маўчанне — жэстамі, мімікай, нечаканымі пытаннямі. Ты пішаш і пішаш звароты «Не гаварыце са мной», а людзі ацэньваюць гэта як істэрыку ці лёгкае вар'яцтва. Ім здаецца, што яны абавязкова павінны выказаць сваё шкадаванне ўголас, разам з версіямі, чаму ты маўчыш.

Мучаешся, але прыходзіш да нечаканай высновы. Любоў — гэта ступень даверу. Калі чалавек любіць цябе — ён слепа і безагаворачна табе давярае. А гэта значыць, што ў тваёй сітуацыі «маўчанне альбо смерць» ён і для сябе выбера маўчанне.

ПРА ЭСКІМОСАЎ

У маёй сяброўкі — культурны шок. Яна рэдагуе кулінарную кнігу. Дакладней, падручнік па кулінарыі для дзяцей з адхіленнямі развіцця, прычым на беларускай мове.

Так як мне даводзілася чытаць падручнікі па гатаванні, я з веданнем справы спытала:

— Ну што, пункт нумар адзін — мыццё рук?

І ў яблычак! Аказалася, што напамін пра рукі ўзбагачаны ўдакладненнем пра неабходнасць вычышчаць бруд з-пад пазногцяў, бо менавіта там селяцца глісты. Што тут скажаш, bone appetite!

Але цікава тое, што большасць кулінарных тэрмінаў, тыпу пасіроўкі, маёй сяброўцы былі незнаёмыя. Спачатку мяне гэта здзівіла, але пасля згадала: я і сама іх ведаю выпадкова...

Па той прычыне, што ўсё сваё дзяцінства гартала і чытала культавае савецкае выданне «Кніга пра смачную і карысную ежу». Больш за тое, калі да нас у госці прыходзілі мае сяброўкі, яны таксама з задавальненнем гарталі менавіта гэтую кнігу. Прытым, што ў хаце было шмат мастацкіх альбомаў, у тым ліку і модны тады Бідструп. Але гарталі менавіта яе, любуючыся карцінкамі неіснуючых, як нам здавалася, прадуктаў — чорнай ікры, языка ў жэле, сяўругі...

Толькі цяпер зразумела, адкуль мая цікавасць да кулінарыі — я спрабую ўвасобіць тое, што ў дзіцячыя гады было для мяне толькі карцінкай, знакам без змесціва.

Неверагодна, колькі прадуктаў было ў маім дзяцінстве такім «пустым знакам»... Напрыклад, згадваю, як мая сяброўка абуралася тэкстам песні, якую мы ўсе тады проста ненавідзелі:

Прилетит вдруг волшебник
В голубом вертолете
И бесплатно покажет кино.
С днем рожденья поздравит
И, наверно, оставит
Мне в подарок пятьсот эскимо...

Гумар у тым, што ў маім дзяцінстве ўжо былі тэлевізары, і кіно можна было глядзець абсалютна бясплатна хоць цэлы дзень.

Зноў жа, што такое «эскімо», мала сабе хто ўяўляў. Бо якраз у маім дзяцінстве ўласна эскімо ў выглядзе цыліндра ўжо не было. Быў пламбір у шакаладзе на палачцы, але ён быў не цыліндрычным, а плоскім, і слова «эскімо» на ім не напісанае... Дык мая сяброўка лічыла, што пад словам эскімо маюць на ўвазе эскімосаў, жыхароў Поўначы. Паколькі маё ранняе дзяцінства праходзіла ў Маскве, дзе гэты гатунак марозіва ніколі не пераводзіўся, я спрабавала расказаць, што гэта і як выглядае. Але марна!

Песня так і засталася для яе суцэльным здзекам — чараўнік паказвае нешта непатрэбнае і пакідае ў падарунак нейкіх эскімосаў у колькасці 500 штук...

Прызнацца, ніколі не сустракала людзей, якія б любілі песню пра блакітны верталёт. Але вось што цікава, я пастаянна бачу людзей, якія чакаюць цуда, нават і не думаючы што-небудзь зрабіць для яго набліжэння.

Неверагодна, колькі людзей за апошні час гавораць мне сказы кшталту: «Эх, прыйшоў бы да мяне «Дачны адказ», пасадзіў бы кветкі на дачы!» Ці: «Ты не ведаеш, а ў наш горад прыязджае «Кватэрнае пытанне», калі ім напісаць? А то трэба шпалеры паклеіць...»

У людзей пастаяннае ўражанне, што ім зараз пазвоняць у дзверы і скажуць: «Вы выйгралі ў латарэю!» Хоць яны не парупіліся нават квітка купіць...

Адзінкі спрабуюць зрабіць нешта, каб свет вакол іх стаў больш гарманічным. Астатнія праводзяць час у бясплотных марах, у чаканні чараўніка і пяцісот эскімосаў, якія зараз прыйдуць і вырашаць усе пытанні — культурныя, эканамічныя, матрыманіяльныя...

СЭЛІНДЖЭР І БЕЛАРУСКАЯ АДУКАЦЫЯ

Гады тры таму прысутнічала пры размове маладых людзей шаснаццаці гадоў. Хлопец-беларус пытаецца ў дзяўчыны-амерыканкі:

— А ты любіш Сэлінджэра?

— А я яго не чытала...

— Слухай, дык яго ж нават у беларускай школе вывучаюць!

— А я не выбірала літаратуру ў якасці прадмета вывучэння...

У мяне тады быў шок, але прыемны — хоць нейкія перавагі ў нашай сістэме адукацыі!

Ганна КІСЛІЦЫНА.

А ЛАСЁЎ СТРАЛЯЮЦЬ

У Пружанскі РАУС звярнуўся галоўны паляўніцтвазнавец ГЛГУ «Пружанскі лясгас». Каля в. Бярозаўка невядомы браканьер застрэліў двух ласёў.

Страты, нанесеныя прыродзе, дасягаюць 12 млн 650 тыс. рублёў. Заведзена крымінальная справа.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ОАО «БЕЛХОЗТОРГ»

220005, г. Минск, ул. Платонова, 34

Основной вид деятельности: **оптовая торговля**

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2010 года

млн. руб.

АКТИВ	На начало отчетного года	На конец отчетного года
Внеоборотные активы	26955	27179
Оборотные активы	7508	10491
Баланс	34463	37670
ПАССИВ		
Источники собственных средств	28944	29827
Доходы и расходы		
Расчеты	5519	7843
Баланс	34463	37670

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ

Наименование показателей	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг (за минусом НДС, акцизов и иных аналогичных обязательных платежей)	44354	37339
Себестоимость реализованных товаров, работ, услуг	31332	27354
Расходы на реализацию	10340	8579
Прибыль (убыток) от реализации	2682	1406
Прибыль (убыток) от оперативных доходов и расходов	5	1
Прибыль (убыток) от внереализационных доходов и расходов	47	107
Прибыль (убыток) за отчетный период	2734	1514
Налоги и сборы, производимые из прибыли	1089	781
Расходы и платежи из прибыли	4	—
Сумма льготы по налогу на прибыль	—	—
Прибыль (убыток) к распределению	1641	733

Количество акционеров, всего: в том числе юридических лиц – 4, физических лиц – 491.

ИНФОРМАЦИЯ О ДИВИДЕНДАХ И АКЦИЯХ

Наименование показателей	Ед. изм.	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	млн. руб.	88	197
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	руб.	1117	2501
Обеспеченность акции имуществом Общества	тыс. руб.	367,6	378,8
Количество простых акций, находящихся на балансе Общества	шт.	—	—

УНП 100230626.

ОАО «БЕЛХОЗТОРГ»

ИЗВЕЩАЕТ СВОИХ АКЦИОНЕРОВ О ПРОВЕДЕНИИ 26 МАРТА 2010 г. ОЧЕРЕДНОГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности в 2009 г. и основных направлениях развития ОАО «Белхозторг» на 2010 г.
2. О работе Наблюдательного совета в 2009 г.
3. О результатах аудиторской проверки и проверки Ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Белхозторг» за 2009 г.
4. Утверждение годового баланса и отчета о прибылях и убытках за 2009 г.
5. О распределении прибыли, остающейся в распоряжении Общества на 2009 год и выплате дивидендов за 2009 г.
6. Утверждение направлений использования чистой прибыли, остающейся в распоряжении общества за 2010 г. и 1 кв. 2011 г. Периодичность выплат дивидендов в 2010 г.
7. Избрание нового состава Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
8. О вознаграждении членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. Об утверждении дополнений и изменений в Устав Общества.

Место проведения: **г. Минск, ул. Платонова, 34, актовый зал.**

Время регистрации участников собрания: **26 марта 2010 года с 13.00 до 14.45.**

Начало собрания **15.00.**

Для регистрации при себе иметь:
- акционеру Общества – паспорт;
- представителю акционера – паспорт и доверенность. УНП 100230626.

Погляд

І ЗНОЎ НОВЫ ПАВАРОТ

Некалькі спрэчных слоў і высноў з нагоды інаўгурацыі чацвёртага прэзідэнта Украіны

Леанід ЛАХМАНЕНКА

НЯМА канца шматлікім прагнозам і прадказанням на тэму, якім стане прэзідэнцтва Віктара Януковіча, наколькі кардынальна яно будзе адрозніваецца ад кіравання яго цёзкі Юшчанкі. Думаю, што палітычнага землятрусу не адбудзецца, новы прэзідэнт не пойдзе, як яго папярэднік, не тое што на рашучы разварот, а нават на рэзкі віраж. Бо гэта можа занесці дзяржаўную машыну наўзбочыну. Мы, хутчэй за ўсё, убачым у выкананні Януковіча і яго каманды даволі глыбокі паварот, станем сведкамі рэалізацыі палітыкі «залатой сярэдзіны». У сэнсе адносінаў са знешнім светам, у першую чаргу з Усходам і Захадам. Усход — гэта Расія і яе аднадумцы па Мытным саюзе, стварэнні адзінай эканамічнай прасторы, Захад — Еўрапейскі саюз, ЗША. І кожны з гэтых магутных лагераў будзе імкнуцца (і ўжо імкнецца) узяць пад сваё сяброўскае крыло гэту вялікую і пакуль яшчэ канчаткова не вырашыўшую свой далейшы шлях краіну. Для яе ў кожнага боку ёсць свае смачныя пернікі-прапановы, ад якіх ёй не хацелася б адмаўляцца.

Таму пасля інаўгурацыі задача новай прэзідэнцкай адміністрацыі не ў тым, як бы не памыліцца з выбарам гэтага самага галоўнага стратэгічнага партнёра, а ў выбары разумнага балансу адносінаў з асноўнымі партнёрамі. Юшчанка пяць гадоў таму зрабіў адназначную стаўку на Захад, і дзе цяпер гэты пясняр еўрапейскіх каштоўнасцяў і заходніх ліберальных падыходаў у эканоміцы? Дарэчы, Захад быў шчыра здзіўлены і расчараваны непрыстойна малым для сучасных еўрапейскіх палітычных лідараў рэйтынгам папулярнасці Юшчанкі ў канцы яго прэзідэнцкага тэрміну — усяго два працэнты! Своеасаблівы рэкорд апошніх дзесяцігоддзяў у Еўропе. Але паглядзіце, у якой яме апынулася пры Юшчанку краіна: трашчыць фінансавая сістэма, разбураная эканоміка, зашкальвае ўзровень карупцыі, а заўтрашні дзень выклікае трывогу ў большасці насельніцтва. Кажуць, што ў гэтым вялікая віна і ўрада на чале з Юліяй Цімашэнкай, у якой на першым месцы былі прэзідэнцкія амбіцыі, а не паўсядзённыя гаспадарчыя клопаты. Так, але ў свядомасці народа прэзідэнт за ўсё ў адказе ў дзяржаве, у тым ліку і за няўдалыя рашэнні чыноўнікаў высокага рангу. Такі наш славянскі менталітэт.

Разам з тым, стратэгічнае супрацоўніцтва з Еўрапейскім саюзам застанецца перспектыўным і вартым, падкрэслю, вялікай увагі знешнепалітычным вектарам Украіны. Тым больш, што ёй была ясна выказана сустрэчная зацікаўленасць. Яшчэ да абвяшчэння канчатковых вынікаў галасавання, даты працэдуры інаўгурацыі, у адрас Януковіча пасыпаліся віншаванні ад заходніх лідараў. Кіраўнік Еўракамісіі (яна выконвае функцыі ўрада ЕС) Жазэ Мануэль Барозу паабяцаў Украіне палітычную, эканамічную, фінансавую і тэхнічную падтрымку ЕС, у тым ліку і па лініі праграмы «Усходняе партнёрства». Першы прэзідэнт ЕС Херман ван Рампей выказаў надзею на хуткае завяршэнне перамоў паміж ЕС і Украінай аб заключэнні новага пагаднення і запрасіў Януковіча ў найбліжэйшы час наведаць з візітам Брусэль. Запрашэнне даслаў Януковічу і прэзідэнт Польшчы Лех Качыньскі, які запэўніў, што палякі будуць і надалей падтрымліваць еўрапейскія і еўраатлантычныя памкненні Украіны, яе намаганні на шляху рэформаў. Думаецца, гэта актыўнасць сведчыць аб тым, што на Захадзе вераць у здольнасць Януковіча забяспечыць стабільнасць у краіне і хочуць мець з ім справу.

Як таксама і ў Расіі. Праўда, у незалежнай Украіне склалася насцярожанае стаўленне да вялікага расійскага брата. Цяжка сказаць дакладна, хто ў гэтым больш вінаваты, хутчэй, абодва бакі. Юшчанка, напрыклад, не бачыў свайго важкага ўнёску ў пагаршэнні адносінаў з Расіяй. Паводле яго слоў, ён толькі па меры магчымасцяў імкнуўся стрымліваць «імперскія амбіцыі Масквы». І, здаецца, моцна перастараўся. Масква ў адказ рабіла часам даволі жорсткія захады. Але цяпер яна паводзіць сябе па-сяброўску, нават па-сваяцку, дарує пэўныя памылкі і агрэхі маладой украінскай дэмакратыі, заплюшчвае вочы на пэўныя парушэнні дамоўленасцяў. І не толькі таму, што для Расіі фігура Януковіча больш прымальная на пасадзе прэзідэнта, чым Цімашэнкі. Відаць, у доўгатэрміновых планах Крамля па адраджэнні былой палітычнай вагі і ўплыву Расіі ў вырашэнні глабальных міжнародных праблем, ператварэнні яе ў эканамічна магутную дзяржаву, а расійскі рубель у цвёрдую рэгіянальную фінансавую валюту, здольную ў будучыні кінуць выклік амерыканскаму долару і еўра, надзейнаму саюзу з Украінай адводзіцца далёка не апошняе месца. Адсюль і паслабленні ў «газавай» дыпламатыі. Напрыклад, украінскі «Нафтагаз» набывае ў «Газпрама» менш «блакітнага» паліва, чым прадугледжана кантрактам. За гэта «Газпрам» мае права накласці немалы штраф, але чамусьці абыходзіцца без санкцый. Іх не выкарыстоўваць, кажуць, папрасіў кіраўніцтва «Газпрама» сам расійскі прэзідэнт.

Думаецца, Януковіч у знак удзячнасці спусціць на тармазах шэраг найбольш спрэчных ініцыятыў і не заўсёды ўзважаных рашэнняў Юшчанкі, якія спрыялі ўзнікненню непаразуменняў і росту напружання ў адносінах з Масквой. У прыватнасці, верне, як і абяцаў, рускую мову ва ўсе сферы жыцця, зніме напружанасць вакол Чарнаморскага флоту, разбярэцца з так званай гераізацыяй Бандэры, не будзе фарсіраваць збліжэнне з ЕС, адмовіцца праз рэферэндум ад уступлення ў НАТА. І паралельна паспрабуе дамовіцца з Расіяй і ЕС аб новых умовах паставак і транзіту газу. Януковіч не хавае, што яму вельмі не падабаецца пракладка газаправодаў у абыход Украіны. На яго думку, пасля здачы ў эксплуатацыю Паўднёвай і Паўночнай труб- струменяў «Украіна стане нікому не патрэбнай». А таму, каб не выйшла так, «што цяпер нас і Расія, і Еўропа выкарыстаюць, а потым мы будзем не патрэбныя», новы прэзідэнт адразу пасля інаўгурацыі пачне перамовы аб гарантыях прапампоўкі гарантаваных аб'ёмаў газу на доўгатэрміновую перспектыву. Такім чынам, газам праверыць словы Масквы будаваць з Украінай трывалыя ўзаемавыгадныя адносіны.

А што сам новы прэзідэнт думае аб мэтах партнёрства Украіны? На гэту тэму ім сказана дастаткова. Мне, напрыклад, спадабалася думка, якую Януковіч неяк выказаў яшчэ задоўга да выбараў. Гэта агульнае меркаванне аб прыярытэтах і вектарах маладой украінскай дзяржавы. На яго погляд, для Украіны, якая з'яўляецца вялікай сям'ёй, галоўны інтарэс у тым, каб «быць заўсёды там, дзе выгадна, дзе лепш, дзе мы больш заробім». Украіне варта зарабляць «і там, і там, і там», — сказаў ён. І дадаў, што яго пазіцыя такая: Украіне трэба быць там, дзе лепей. Сказана проста і зразумела, як і належыць палітыку, які прайшоў праз усе выпрабаванні перадвыбарнай барацьбы. Іншымі словамі, Януковіч прытрымліваецца палітыкі «залатой сярэдзіны».

Будзем мець на ўвазе, што ў Кіеве на пасаду кіраўніка дзяржавы заступае палітык, узбагачаны ўласным жыццёвым досведам, які прайшоў шлях ад газазваршчыка да палітычнага дзеяча, лідара буйной партыі, пераможцы ў надзвычай цяжкай прэзідэнцкай гонцы. Далёка не ўсё гладка было ў час гэтага ўзыходжання. Дарэмна ворагі раскручвалі тэму дзвюх яго судзімасцяў. Ён не хаваў гэтыя факты ад народа, у яго біяграфіі ўказваецца, што ў 1967 і 1970 гадах быў незаконна асуджаны. Як і тое, што ў 1978 годзе прэзідыум Данецкага абласнога суда адмяніў абодва прысуды за адсутнасцю складу злачынства. Думаецца, гэтыя непрыемнасці толькі загартавалі характар будучага прэзідэнта. На вяршыню ўлады ён прыйшоў таксама і з вялікім досведам апазіцыйнай барацьбы, і, што, на мой погляд, вельмі важна ў цяперашняй Украіне, з веданнем негатыўнага досведу каманды Юшчанкі. Яго пралікі — выдатная школа вучобы на чужых памылках, своеасаблівы задачнік з правільнымі адказамі ў канцы кнігі.

Інаўгурацыя — зорны час кожнага палітыка. Гэта прыгожая, урачыстая і ўзнёслая цырымонія. Сёння Януковіч дэманструе народу і свету моцны дух і выдатную фізічную форму. Насуперак усім дзеянням і чорнаму піяру нядобразычліўцаў ён дайшоў да фіналу. Заўтра Віктару Фёдаравічу ўжо прыйдзецца дэманстраваць і дзяржаўную мудрасць, і здольнасць вырашаць практычныя заблытаныя і вострыя праблемы, і пастаянна мець на ўвазе, што за яго дзеяннямі ўважліва сочаць і аналізуюць кожны крок не менш таленавітыя палітыкі, якія ўжо спакваля рыхтуюцца да будучых прэзідэнцкіх выбараў.

ОАО «МИНСКИЙ ПРИБОРОСТРОИТЕЛЬНЫЙ ЗАВОД»

ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ

(объявление о первом аукционе в газете «Звязда» от 16.12.2009 г.):

Лот 1. Токарно-винторезный станок, 1963 г.в. Начальная цена 1 302 000 руб. с НДС.

Лот 2. Горизонтально-расточной станок, 1967 г.в. Начальная цена 8 965 000 бел. руб. с НДС.

Лот 3. Продольно-строгальный станок, 1966 г.в. Начальная цена 11 200 000 бел. руб. с НДС.

Лот 4. Фрезерный станок 6520 Ф3, 1978 г.в. Начальная цена 10 615 000 бел. руб. с НДС.

Место расположения предметов аукциона: г. Минск, пр. Независимости, 58.

Задаток в размере 5 % от начальной цены лота перечисляется на расчетный счет ОАО «Минский приборостроительный завод» № 3012000620011 в филиале ОАО «БПС-Банк» г. Минск, код 334, УНП 100363840. Порядок проведения торгов оговорен в условиях проведения аукциона.

Всю необходимую информацию, а также условия проведения аукциона можно получить по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 58. Контактный телефон 8(017) 293 94 33. Факс 293 94 40.

Аукцион состоится **4 марта 2010 г. в 13.00** по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 58. Заявления на участие и необходимые документы принимаются **по 3 марта 2010 г. до 16.00.** УНП 100363840.

Утерянные страховые полисы ЗСАО «БелИнгострах» добровольного страхования от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии ИС №№ 0345432, 0347912, 0347913, 0347914, 0358364, 0358366, 0358367, 0358368, 0358369, 0358370, 0362733, 0365328 считать недействительными.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

по продаже государственного имущества и права заключения договора аренды земельного участка

Наименование предмета аукциона	**Незавершенное законсервированное капитальное строение и право заключения договора аренды земельного участка**
Местонахождение недвижимого имущества	Брестская область, г. Иваново, ул. Карла Маркса, 117
Продавец недвижимого имущества	ГУ «Брестская областная государственная инспекция по семеноводству, карантину и защите растений», тел. (0162) 45 22 75
Сведения о предмете аукциона	Незавершенное строительством здание одноэтажное, кирпичное, площадь – 233,6 кв.м, готовность – 72 %, в т.ч. фундамент, стены и перегородки, перекрытие, кровля, полы – 100 %. Земельный участок площадью 0,0744 га использовать для размещения объектов по оказанию услуг, промышленности, общественного питания, торговли; срок аренды – 30 лет
Начальная цена предмета аукциона, руб.	87 081 354
Сумма задатка, руб.	8 708 000
Организатор аукциона	***Фонд «Брестоблимущество», г. Брест, ул. Ленина, 11, тел. (0162) 23 12 63, 20 87 85, www.brest-region.by***

Аукцион состоится **30 марта 2010 года в 11.00** по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облисполкома).

Для участия в аукционе представляются:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение с фондом «Брестоблимущество».

2. Заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на р/с 3642902530005 ГФ по Брестской области ОАО «Белинвестбанк», код 823, получатель платежа – фонд «Брестоблимущество», УНП 200020538; срок внесения суммы задатка – по 29 марта 2010 г. включительно.

3. Юридическим лицом Республики Беларусь или индивидуальным предпринимателем – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования.

4. Иностранным юридическим лицом – копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованные в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык.

5. Иностранным гражданином или лицом без гражданства – документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованный в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык.

6. Представителем заявителя (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель) – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, при необходимости легализованная в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену. Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан:

подписать протокол аукциона в день аукциона;

в течение 10 рабочих дней со дня принятия местным исполнительным комитетом решения о предоставлении земельного участка возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения; расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, государственной регистрацией в отношении этого участка; внести в местный бюджет плату за право заключения договора аренды земельного участка, после чего не позднее 2-х рабочих дней заключить с продавцом договор купли-продажи недвижимого имущества, а с местным исполнительным комитетом – договор аренды земельного участка.

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 405, 404, фонд «Брестоблимущество» с 8.30 до 17.30 по рабочим дням по 29 марта 2010 года включительно.

ОАО «СТРОЙТРЕСТ № 35»

сообщает о проведении очередного общего собрания акционеров, которое состоится 31 марта 2010 года в актовом зале здания, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Я. Коласа, 38.

Регистрация участников с 14.30 до 15.00.
Начало собрания — 15.30.

ПОВЕСТКА СОБРАНИЯ

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2009 г. и основных направлениях деятельности Общества на 2010 г.
2. О работе Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии в 2009 г.
3. Утверждение годового отчета и баланса Общества за 2009 г.
4. Утверждение распределения чистой прибыли и дивидендов по результатам деятельности Общества за 2009 г.
5. Утверждение порядка распределения прибыли в 2010 г. и I квартале 2011 г.
6. Утверждение регламента работы Общества с реестром владельцев ценных бумаг.
7. О предоставлении безвозмездной (спонсорской) помощи.
8. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. Определение размера вознаграждения членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
10. О предоставлении Наблюдательному совету права принятия решения по отдельным вопросам, не отнесенным уставом Общества к исключительной компетенции общего собрания.
11. О внесении дополнений в Устав Общества.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.

Справки по телефонам (8 017) 331 41 89, 280 52 76. УНП 100289278

Справаздача Міжнароднага дабрачыннага фонду «Праект дапамогі дзецям Чарнобыля» аб скарыстанні сваёй маёмасці за 2009 год

1. Колькасць заснавальнікаў фонду — 8.
2. Маёмасць (дамы, набытыя з мэтай заснавання дзіцячых дамоў сямейнага тыпу) — 363 205 000 беларускіх рублёў.
3. Грашовыя сродкі, паступіўшыя ад заснавальніка, у якасці замежнай дабрачыннай дапамогі — 198 913 еўра, 45 000 долараў.
4. Грашовыя сродкі, паступіўшыя ад грамадзян Рэспублікі Беларусь, — 355 000 беларускіх рублёў.
5. Агульная сума расходаў, панесеных фондам на дасягненне грамадска карысных мэтаў, адпавядаючых статуту — 721 872 818 беларускіх рублёў.
6. Прадпрымальніцкая дзейнасць фондам не вялася. УНП 805001004.

ОАО «МИНСКТОРГАВТОТРАНС»

извещает своих акционеров о проведении **30 марта 2010 г.** очередного общего собрания акционеров, которое состоится по адресу: г. Минск, пер. Солтыса, 5, Грузовой автомобильный парк № 3 ОАО «Минскторгавтотранс» (актовый зал).

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет генерального директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2009 год и о задачах на 2010 год.
2. Отчет о работе Наблюдательного совета в 2009 году.
3. Отчет Ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2009 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса и отчета о прибыли и убытках за 2009 год.
5. Утверждение направлений использования чистой прибыли, полученной в 2009 году и на 2010 год.
6. О преимущественном праве акционерного общества на приобретение собственных акций и передаче Наблюдательному совету полномочий, отнесенных к компетенции общего собрания.
7. Утверждение Регламента работы с реестром владельцев ценных бумаг.
8. Утверждение условий материального вознаграждения членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

Начало собрания **в 16.00.** Регистрация участников **с 15.00 до 15.50** по месту проведения собрания.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: **акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.**

С материалами по вопросам повестки дня можно ознакомиться по адресу: **г. Минск, ул. П. Бровки, 30, в рабочие дни с 9.00 до 16.30, начиная с 18 по 29 марта 2010 г., либо 30 марта 2010 г. по месту проведения собрания.** УНН 100217272

ОАО «МИНСКОБЛХЛЕБОПРОДУКТ»

извещает, что отчетно-выборное собрание акционеров состоится **30 марта 2010 года** по адресу: г. Борисов, ул. Заводская, 4. Начало собрания в 13.00. Регистрация акционеров с 12.00. При себе иметь следующие документы: акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.

Повестка дня:

1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2009 год и основные направления деятельности в 2010 году.
2. Отчет о работе Наблюдательного совета в 2009 году.
3. О результатах аудиторской проверки и проверки Ревизионной комиссии финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2009 год.
4. Утверждение годового отчета и баланса Общества.
5. О распределении прибыли, остающейся в распоряжении Общества за 2009 год. Утверждение дивидендов и сроки их выплаты.
6. О направлениях использования чистой прибыли на 2010 год и первый квартал 2011 года. Периодичность выплаты дивидендов в 2010 году.
7. Об оказании спонсорской помощи в 2010 году.
8. Утверждение размеров вознаграждений членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

Наблюдательный совет ОАО «Минскоблхлебопродукт».

УНП 600013173 **Тел. 224 19 17.**

ОТЧЕТ

Международного фонда развития сельских территорий об использовании своего имущества за 2009 год

Количество учредителей Международного фонда развития сельских территорий — 9, из них 8 — физические лица.

Информация о стоимости имущества Международного фонда развития сельских территорий (далее — Фонд):

- стоимость имущества, переданного учредителями при учреждении Фонда, составляет 43 650 000 белорусских рублей;
- поступления от мероприятий, проводимых в соответствии с уставом Фонда, составляют 205 594 973 белорусских рубля;
- поступлений из иных источников, не запрещенных законодательством, — 4 598 700 белорусских рублей;
- доходов от предпринимательской деятельности, осуществляемой Фондом, — 9 881 320 белорусских рублей.

Общая сумма расходов, понесенных фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в уставе Фонда, составила 195 746 898 белорусских рублей.

Фонд является участником потребительского кооператива «Республиканский микрофинансовый центр», решение правления, Протокол Правления фонда № 5 от 23 июля 2009 г.

Фонд не является учредителем унитарных предприятий, участником в иных хозяйственных обществах, юридических лицах и коммерческих организациях. УНП 805000817.

РУП «ВИТЕБСКИЙ ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ»

- **оценка имущества (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, вреда от залития, пожара и др.)**
- **организация и проведение аукционов**

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «БЕЛРЕМСТРОЙСВЯЗЬ»

- здание административно-хозяйственное, инв. № 200/С-42497, пл. 589,0 кв.м, по адресу: Витебск, ул. 4-я Заслонова, 4А, начальная цена продажи с учетом НДС 269 193 355 руб., для обслуживания здания выделен зем. участок пл. 0,0668 га.

Характеристика объекта в соответствии с техпаспортом: фунд. бетонный; наруж. и внутр. капстены кирпич; перегородки кирпич; перекрытия чердачные, междуэтажные – ж/б плиты; крыша рулонная; полы паркетные, бетонные, плитка; проемы оконные, дверные – простой работы; внутр. отделка – окраска, оклейка обоями; центральное отопление – чугунные радиаторы; водопровод – стальные трубы; электроосвещение – скрытая проводка; вентиляция в кап. стенах; канализация – чугунные трубы.

1. Аукцион состоится **30 марта 2010 в 12.00** по адресу: Витебск, ул. Свидинского, 4. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по 29.03.2010 (включительно) по адресу: Витебск, ул. Свидинского, 4. Заключительная регистрация участников 30.03.2010 с 11.30 до 12.00 по месту проведения аукциона.

2. Аукцион проводится в соответствии с действующим законодательством и Положением, разработанным в РУП «Витебский институт недвижимости и оценки». Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену.

3. Для участия в аукционе приглашаются юр.лица и физ.лица, подавшие в установленном порядке заявление с приложением следующих документов: заверенная банком копия платежного поручения о внесении задатка в размере 10 % стоимости лота; юр. лицом РБ или индивидуальным предпринимателем – копии учредительных документов и свидетельства о госрегистрации; иностранным юр. лицом – копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка д/быть подготовлена в течение 6 месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованные в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык; иностранным гражданином или лицом без гражданства – документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованный в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем заявителя (кроме случаев, когда юр.лицо представляет его руководитель) – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, при необходимости легализованная, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр.лица – документ, подтверждающий его полномочия.

4. Задаток перечисляется на расчетный счет № 3012215570013 в ГФ по Витебской области ОАО «Белинвестбанк» Витебска, код 701. Получатель – РУП «Витебский институт недвижимости и оценки», УНП 390343677.

5. Победитель возмещает затраты по организации и проведению аукциона, которые сообщаются участникам до начала проведения аукциона и подлежат уплате в течение 20 рабочих дней после проведения аукциона.

6. Победитель аукциона обязан заключить договор купли-продажи с Продавцом, не позднее 20 рабочих дней после проведения аукциона. Платежи за объект осуществляются согласно договору купли-продажи.

Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: 8 (0212) 435 435; 8 (029) 591 00 02; www.Ocenka.by.

МІНСК, НА ЯКІМ НЯМА ЗВЫЧАЙНАГА МІНСКА

Першы экзэмпляр унікальных паштовак пра «нечаканую» сталіцу Беларусі трапіў у рэдакцыю «Звязды»

ШТО трэба ведаць, каб зразумець чалавека? Недастаткова карыстацца толькі адной агульнай «знешняй» інфармацыяй кшталту колеру валасоў, скуры, росту — трэба адчуць ягоную душу. А гэта, безумоўна, і яго звычкі, і любімыя словы — карацей, усе тыя дробязі, што складаюць асобу чалавека. Так і горад: каб яго зразумець, трэба ў літаральным сэнсе парадніцца з ім, шмат шпацыраваць па адных і тых жа месцах, падмячаючы ўсё нейкія асаблівасці такога, здавалася б, даўно знаёмага места.

І адзінаццаць унікальных паштовак пра Мінск, якія сёння выйшлі ў друку, дазваляюць — дадуць магчымасць паглядзець на горад з зусім іншага ракурсу. Бо, вядома, шматлікія жыхары альбо проста госці сталіцы не маюць магчымасці доўга шпацыраваць па Мінску, спасцігаючы яго сутнасць, а таму шмат хто так і не разумее яго, абзываючы то «шэрым», то «чысценькай бядноты»... Аўтар жа, са свайго боку, прапаноўвае паглядзець вачыма карэннага мінчука-фатографа, прэзентуючы менавіта тыя дробязі, якія за 3 гады плённай працы ўдалося пакінуць на стужцы старога Zenit'у. Кажуць, дарэчы, што стужкавыя фотаапараты лепш перадаюць дух часу, чым тое, што прыпадае разам са светам на фотастужку: час там нібыта замаруджваецца — нешта падобнае мы назіраем і на мінскіх паштоўках, дзе крумкачы нібы павіслі ў паветры, а снег застыў над галавой «зданяў» з парасончыкамі»...

Між іншым, так! Гэта менавіта зімовыя фотакарткі з усёй шматлікасцю беларускай зімы: у адным годзе снегу амаль не бывае, а ў іншым (як у сёлетнім) з яго можна сапраўдныя снежныя замкі майстраваць. Дакладна з прычыны зімовасці сюжэтаў паштоўкі і выкананыя ў бела-сініх каляровых спектры. У дадатак фотаздымкі суправаджаюцца беларускім і англійскім тэкстамі, што дапамагае лепш пранікнуцца філасофіяй сталіцы.

А як вам прапанова аўтара ўсім ахвотным самастойна дадумаць дванаццатую цікавостку горада, уяўляючы сябе на месцы шукальніка дробязяў Мінска? Менавіта ад таго традыцыйная колькасць турыстычных фотакартак у дванаццаць паштовак была заменена на 11 асобнікаў з пакінутым белым квадратам пад нашу задуму...

І дасланы разам з іншымі фотапаштоўкамі свае каханым, сябрам ці знаёмым па пошце, карыстаючыся месцамі для марак ды вольнай прасторай на самой паштоўцы. Дакладна гэтым аўтар прапаноўвае адрадзіць старую беларускую традыцыю дасылаць адно аднаму паштоўкі з-за мяжы, з іншых гарадоў ці вёсак і без яе, бо як крапанульна пабачыць праз сто гадоў пажоўклы кавалачак кардона з вывявай жыцця мінулага стагоддзя з аўтографам: «Сяджу ля Свіслачы, цягнік толькі праз тры гадзіны — думаю пра Вас»!..

Дакладней даведацца пра Мінск, на якім няма звычайнага Мінска, а таксама пра далейшыя планы аўтара па стварэнні чатырох сезонных серый паштовак нечаканай сталіцы можна, завітаўшы ў інтэрнэце на старонку: kubl.livejournal.com

***P.S.** Сёння «Адзінаццаць мінскіх паштовак» ужо можна знайсці ў некаторых галерэях. Сярод іх мінскія «Галерэя «Ў», «Славутыя майстры», «Падземка» — падрабязней чытайце на сайце аўтара.*

Мікола ТАМАШЭВІЧ.

СКАНВОРД + СУДОКУ

Склаў Яўген ЛЯХАЎ.

- Напой на аснове рому (5 кампанентаў)
- Заплечная сумка, мяшок
- Спрошчаная карта, план мясцовасці
- Галоўны востраў Японіі
- Расплаўленая маса ўнутры Зямлі
- Асаблівая вершаваная форма з 15 радкоў
- Пункт харчавання з напоямі з зярнят кофе
- Рухавая змеепадобная рачная рыба
- Атмасферныя ападкі
- Штат на паўночным усходзе ЗША
- Млын з «рухавіком» ад руху паветра
- Работнік СМІ
- Месца злучэння тканіны
- Драўляная перакладзіна ў санях
- Вечназялёная расліна-дрэва з агававых
- Разбуральная катастрофа ў прыродзе
- Цестападобная маса ў кулінарыі, касметыцы
- Сузор'е Паўднёвага паўшар'я
- Чыгуначная несамаходная адзінка
- Ціхаакіянскі селядзец
- Паўднёвасібірскі алень
- Жураўель, т.зв. трубач
- Антыпод сімпатыі
- Англійская мера плошчы
- Самая халодная пара года
- Настаяцель мужчынскага манастыра ў каталікаў
- Замкнутая грамадская групоўка
- Агароджа, пераплеценая прутамі
- Бервяно для падважвання цяжару
- Форма і адзінка музычнага метра
- Абарыген поўначы Афрыкі
- Рака, левы прыток Дона
- Установа, дзе вырабляюць і прадаюць лякарствы
- Князь заходніх і паўднёвых славян у VII ст.
- Адм.-тэр. адзінка ў Грэцыі
- Дзяржава на паўдн. захадзе Азіі
- Хвароба: захворванне міндалін
- Тракцір, кабачок у Італіі і іншых краінах паўдн. Еўропы

Фрагмент твора амер. мастачкі Б. Фелiскі

Выкарыстаны твор франц. мастака Ж. Ш. Мейсанье

3						9		
9			4	2	1		7	
4		6		3		2		5
1						4		
				6				
		4						8
5		8		4		1		9
	4		9	1	3			7
		9						6

СУДОКУ. У квадраце 9×9 клетак размясціце лічбы ад 1 да 9 уключна такім чынам, каб у кожным радку, кожным слупку, у блоках 3×3 клеткі, абмежаваных тлустай лініяй, кожная лічба сустракалася толькі адзін раз, без паўтораў.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.08	17.38	10.30
Віцебск —	7.00	17.26	10.26
Магілёў —	6.58	17.28	10.30
Гомель —	6.52	17.27	10.35
Гродна —	7.22	17.54	10.32
Брэст —	7.20	17.57	10.37

Месяц

Поўня 28 лютага.
Месяц у сузор'і Рака.

Імяніны

***Пр.** Марыі, Аляксея, Антона, Мялеція, Яўгена.*

***К.** Анастасіі, Віктара, Цэзара, Яраслава.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

НАДВОР'Е на заўтра

...у суседзяў

ВАРШАВА +4..+6°С	КІЕЎ +1..+3°С	РЫГА 0..+2°С
ВІЛЬНЮС 0..+2°С	МАСКВА 0..+2°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ -2..0°С

Крынічка

«Цякла тут у лесу невялічка
Травой зарослая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 — № 7 (339)

Цыбуля-слізун

Яе яшчэ называюць жалезістай, таму што яна — чэмпіён сярод іншых раслін па ўтрыманні жалеза. У сувязі з тым, што на другім годзе гэты від цыбулі ўтварае высокія і тоўстыя стрэлкі, якія панікаюць да цвіцення, яе яшчэ называюць паніклай. Калі пачынаюць раскрывацца рыхлыя расонікі, пакрытыя чахламі, і зацвітаюць ліловa-ружовыя кветкі, стрэлкі выпростваюцца. У гэты час цыбуля-слізун выглядае вельмі прыбаўны. Калі ліст гэтай цыбулі надламаць, выдзяляецца слізь, таму так і называюць — слізун.

На адным месцы цыбуля-слізун можа расці 5 гадоў. Цыбуліны прымацоўваюцца да кораня па 1—2 штукі. Пры шматразовым выкарыстанні градкі гнёзды разрастаюцца і іх трэба абавязкова дзяліць і расаджваць, інакш цыбуля будзе драбнець.

Маладыя лісты цыбулі-слізуна маюць прыемны крышку востры смак са слабым адценнем і пахам часнаку. Іх рэкамендуюць для дыетычнага харчавання людзям, якія не любяць цыбулю-рэпку і часнок. У гэтай жа цыбулі ядомыя ўсе часткі расліны, акрамя стрэлак (яны жорсткія). Выкарыстоўваюць яе ў свежым выглядзе як прыправу для халадніка, салаты, а таксама падаюць да мясных і рыбных страў.

Лісты і цыбуліны змяшчаюць бялок, клятчатку, цукар. У іх шмат аскарбінавай кіслаты, караціну, іншых вітамінаў. Па ўтрыманні пажыўных рэчываў і вітамінаў гэтая цыбуля больш карысная, чым рэпка. Пры рэгулярным ужыванні яна павышае апетыт і паляпшае страваванне. Паколькі ў ёй шмат жалеза, рэкамендуецца пры малакроўі.

Размнажаюць цыбулю-слізун дзяленнем куста (ранняй вясной або ў жніўні), а таксама насеннем. Глебу трэба добра паліваць, таму што расліна любіць вільгаць, але на ўчастку не павінна быць застойнай вады. Глеба лепш нейтральная, добра ўгноеная і правапнаваная. Таксама неабходна захоўваць севазварот, хоць гэтая цыбуля практычна не пашкоджваецца хваробамі і, што асабліва, устойлівая да ілжывай мучністай расы (пераноспарозу).

Пры восеньскай сяўбе (пад зіму) у глебу ўносяць хлорысты калій і суперфасфат. Пры веснавой сяўбе (да сярэдзіны мая) у глебу дадаюць перагной. Насенне загортваюць на глыбіню 1 см.

Цыбуліны пры дзяленні гнёздаў рассаджваюць радамі на адлегласці 40 см адзін ад другога, а паміж цыбулінамі — 20 см. Догляд звычайны, але пры адсутнасці дажджу трэба абавязкова паліваць. Увосень лісты зрэзаць.

Цыбуля-слізун зімастойкая, яна добра пераносіць суровыя зімы без укрыцця. Вясной маладыя ўсходы вытрымліваюць замаразкі да мінус 5-6 градусаў. Яны адрастаюць у сярэдзіне красавіка—пачатку мая, значна хутчэй, чым іншая цыбуля. Калі накрыць пасевы плёнкай або спандбондам, то ўраджай можна зрэзаць тыдні на два раней.

Сад няспыннага цвіцення

Можна з упэўненасцю сказаць, што мара кожнага садавода-аматара — мець сад, які б цвіў з ранняй вясны да позняй восені і меў разнастайнасць фарбаў. Уяўляеце, як гэта прыгожа! А зрабіць гэта кожнаму пад сілу, толькі трэба падабраць такія кусты (менавіта пра іх будзе ісці размова), якія будуць цвісці адзін за другім. Вось тады ваш сад заўсёды будзе напоўнены яркімі фарбамі і разнастайным водарам.

Толькі што сышоў снег, прыгрэла сонейка, а ў садзе ўжо зззяе залаціста-жоўтая **фарзіцыя**. У залежнасці ад гатунку і віду, яна пачынае цвісці з канца красавіка да сярэдзіны мая на працягу 20—25 дзён. Арыгінальнае аблічча ў красавіку—пачатку мая надасць саду **арэшнік** сваімі далікатнымі завушніцамі, а бліжэй да восені аксамітавая лістота яго афарбуецца ў мяккі жоўты колер.

Май парадуе вас вясельна-белым цвіценнем **каліны** і **чарнаплоднай рабіны**. Іх цвіценне падхоплівае **магонія**, у якой дэкаратыўныя не толькі мядова-жоўтыя суквецці, але і лісты з бронзавым адценнем. Цвіценне **бэзу**, які асабліва багаты розным адценнем, працягваецца, у залежнасці ад віду, з мая да канца чэрвеня.

Прыход лета адзначаны цвіценнем **глогу** і **бузіны**. Што характэрна, іх плады застаюцца на кустах і пасля ападання лістоў, упрыгожваючы сад нават зімой і радуючы птушак. Раскошны баль **вегейлы** ў ружовых, ліловых і белых тонах дапаўняе белакрэмавае цвіценне **рабіны**.

У самыя гарачыя месяцы сад робіць урачыстым цвіценне **гартэнзіі** з яе шарападобнымі ружовымі, белымі і бледнажоўтымі суквеццямі. І, вядома, у гэты час ап'яняе сваім водарам **язмін** і **дэйцыя**.

У садзе, дзе правільна падабраныя кусты, нават восень не здаецца нам сумнай і шэрай, бо па-ранейшаму стракатым уборам сад упрыгожваюць, ужо пладамі і лістотай, **глог**, **бузіна**, **арэшнік**. Чырванеюць ягады каліны, выдзяляюцца сярод рознакаляровай лістоты чорныя ягады **аронії**. Яшчэ не адцвілі **спірэі**, якія ў залежнасці ад віду цвітуць з мая да верасня. Паўторна зацвітае **магонія**.

Усё лета сад упрыгожваюць дэкаратыўна-лісцёвыя формы розных гатункаў **барбарысу**, **арэшніку** і многія іншыя.

А чым жа разбавіць змрочныя фарбы кастрычніка? У гэты час жоўтымі стаяць **вербы**, пераліваюцца рознакаляровымі фарбамі лісты **барбарысу**. І ўжо на снезе кантраснымі плямамі выдзяляюцца карлікавыя формы **елак**, **туй**, **ядлоўцу**. А яны павінны прысутнічаць у садзе, хоць бы для разнастайнасці.

Расліна-гадзіннік

«У полі, на ўзлеску, каля дома, каля канаў, на пустцы расце цыкорыя. Чым яна карысная і як яе прымяняюць у народнай медыцыне» — просіць расказаць наш чытач з Добрушскага раёна Аляксандр СІЗЫ.

Гэта расліна-гадзіннік, якая чуйна рэагуе на зніжэнне ўзроўню святла. З раніцы, пад яркім сонцам, нябесна-блакітныя кветкі цыкорыі раскрытыя поўнасцю, але вось дзень набліжаецца да вечара, — куды падзеліся гэтыя прыгожыя кветкі? Зніклі. Нават калі няма гадзінніка, можна прыкінуць, што ўжо каля пяці гадзін вечара. А ў пахмурныя дні кветкі закрытыя ўвогуле.

Цыкорыя звычайная — шматгадовая травяністая расліна з мясістым коранем і прамастаячым сцяблом, вышынёй 30—120 см. Кветкі язычковыя, з блакітным, радзей ружовым або белым венчыкам. Цвіце з ліпеня да верасня. Добры меданос. Дае многа нектару і пылку.

Яшчэ Авіцэна прымяняў гэтую расліну пры лячэнні расстройстваў страўнікава-кішачнага тракта, пры ліхаманцы, ванітах, запаленні вачэй. Адвар кораня ў выглядзе павязкі рэкамендаваў прыкладваць на суставы пры падагры і на месцы ўкусаў скарпіёнаў, вос, змей.

Адвар дзікарослай цыкорыі валодае супрацьмікробнымі і вяжучымі ўласцівасцямі. Корань цыкорыі прымяняюць пры захворванні печані і пры жаўтусе, як жаўцягонны сродак, пры камянях у жоўцевым пузыры, пры павелічэнні селязёнкі, нырак і як сродак, які паляпшае абмен рэчываў у арганізме. Адвар выкарыстоўваюць пры агульным упадку сілаў, пры дыябеце, а таксама як сродак, што паляпшае састаў крыві.

Прымяняецца ў выглядзе адвару і настойкі ўнутр. Вонкава — пры экзэме, ветраной воспе, пры пухлінах і застарэлых ранах у выглядзе абціранняў спіртавой настойкай і абмыванняў адварам кораня.

Карані цыкорыі выкарыстоўваюцца для прыгатавання сурагатнай кавы, а таксама ў якасці прымесі да натуральнай кавы. Карані цыкорыі — добрая сыравіна для вытворчасці спірту. Прыкаранёвыя лісты культурнай цыкорыі ў свежым выглядзе можна выкарыстоўваць пры прыгатаванні салаты.

Соль раслінам не вораг

Звычайная кухонная соль у дачнай справе — неацэнная памочніца. Пры ўнясенні яе ў глебу ва ўмеранай колькасці яна карысная для раслін.

Гэта і зразумела: трапляючы ў глебу, соль робіцца каталізатарам, гэта значыць, дапамагае лепш і хутчэй растварыцца і засвоіцца пажыўным рэчывам з глебы.

У даўніну пад пладовыя дрэвы сыпалі па 100—200 г солі, але, каб яна не нашкодзіла раслінам, рабілі гэта зімой. Можна «падсаліць» зямельку і вясной, незадоўга да пасеву ці пасадкі. Да надыходу вегетацыйнага перыяду соль паспявае растварыцца і размеркавацца ў глебе.

Ёсць расліна, якая летам проста, скажам так, абажае соль — гэта буракі. Яны паглынаюць з глебы шмат калію, а соль ім у гэтым дапамагае. У выніку невялікая дабаўка натрыю да калію значна павышае ўраджайнасць і ўтрыманне цукру ў караняплодах.

Праводзіць «падкормку» трэба два разы: першы, калі расліна будзе ў фазе 5-8 сапраўдных лістоў, другі — праз 2 тыдні. 30—50 г солі растварыць у 10 л вады, гэтага хопіць на 10 квадратных метраў.

3 гісторыі кветак

Кветкі вырошчвалі яшчэ ў далёкай старажытнасці. На востраве Крыт знойдзены выявы ружаў, датаваныя 3000 г. да н.э.

А ў пірамідах Старажытнага Егіпта знойдзена насенне і лісты фікуса, фінікавай пальмы і іншых дэкаратыўных раслін.

У Старажытнай Іудзеі асабліва любілі ружу і белую лілею (вядома, што ў наваколлі Іерусаліма ў Саламона была даліна ружаў), а нарцыс і мірт служылі эмблемай міру.

У садах Ірана, якія называліся парадызы, разам з дэкаратыўнымі і пладовымі дрэвамі і кустамі вырошчвалі кветкі — цюльпаны, гіяцынты, нарцысы, фіялкі, макі і іншыя. Але ў асаблівай пашане былі, вядома, ружы. Іран у старажытнасці паэты называлі Гюлістан (гюл — ружа), гэта значыць краіна ружаў.

Многія з нашых любімых кветак выйлі вядомыя і старажытным народам. З цягам часу кветкі пачалі распаўсюджвацца і ў Еўропе. Сёння звесткі пра сады Старажытнай Грэцыі чэрпаюцца з «Іліяды» і «Адысеі».

Сартаванне насення

Для сяўбы неабходна выкарыстоўваць найбольш жыццяздольнае насенне. Адбор такога насення можна правесці, выкарыстоўваючы 3-5-працэнтны раствор кухоннай солі (30—50 г на 1 л вады).

Насенне тамата, морквы або іншай культуры высыпаюць у раствор невялічкімі партыямі і памешваюць, пакуль не знікнуць пузыркі паветра, і на працягу 1-1,5 хвіліны яму даюць намокнуць і расслаіцца. Насенне, якое ўсплыло, непрыдатнае для сяўбы — яно непаўнавартаснае, усходы, калі і з'явяцца, то будуць кволыя, нежыццяздольныя. А з насення, якое асела на дно пасудзіны, акуратна зліваюць раствор, двойчы прамываюць пад сцёкавай вадой і прасушваюць.

Насенне агуркоў звычайна сартуюць у чыстай вадзе, калі папярэдне для абеззаражвання іх не прагравалі. Трэба нагадаць, што насенне, якое прадаюць крамы «Сортнасеннеагародніна», ужо праверанае.

Як захоўваць зрэзаныя кветкі

Зрэзаныя кветкі прыгожыя, але недаўгавечныя, а каб прадоўжыць іх жыццё, трэба засвоіць некалькі карысных парад.

Перш за ўсё гэта датычыцца часу і тэхнікі зрэзвання. Напрыклад, півоні лепш зразаць у фазе бутона — потым яны добра распускаюцца і доўга не губляюць сваёй дэкаратыўнасці. У цюльпанаў трэба выдаліць пыльнікі, таму што пасля апладнення кветкі вельмі хутка вянуць.

Кветкі, вядома ж, лепш зразаць раніцай, калі яны пругкія і насычаны вільгаццю, або познім вечарам. Зрэзаныя ўдзень у гарачае надвор'е кветкі хутка губляюць пругкасць і ў вадзе доўга не стаяць. У пахмурнае надвор'е зразаць кветкі можна і ўдзень. Але гэтага не варта рабіць у дождж або адразу пасля дажджу ці паліву, таму што пялёсткі кветак цямнеюць і псуюцца ад вільгаці.

Расліны з мяккімі сцёбламі зразаюць вострым нажом наўскос (даўжыня зрэзу не менш чым 1-2 см). Расліны са шчыльнымі сцёбламі рэжуць секатарам, а сцёблы некаторых кветак, напрыклад хрызантэм, лепш ламаць. Карыстацца нажніцамі не варта, бо яны сціскаюць праводныя сасуды, з-за чаго змяншаецца паступленне вады ў расліну.

Зразаць кветкі трэба над пупышкай, каб вада па праводных сасудах лепш пранікала ў сцёблы.

У кожнага віду раслін зрэзванне праводзяць у пэўную фазу развіцця кветкі. Недаразвітая кветка ў вадзе не распускаецца, а калі яна блізкая да фазы поўнага развіцця, то хутка завяне.

Каб аднавіць свежасць кветак, сцёблы апускаюць у ваду пакаёвай тэмпературы, вострым нажом абнаўляюць зрэз, расшчапляюць яго па даўжыні пад вадой і пакідаюць кветкі на 2 гадзіны ў цёмным халаднаватым месцы ў вадзе.

У кветак, якія моцна завялі, папярэдне падразаюць сцёблы пад вадой, загортваюць у паперу кветкі і лісты, затым канцы сцёблаў на 2-3 см апускаюць у гарачую (80—95 градусаў) ваду на 1,5-2 хвіліны. Пасля гэтага кветкі ставяць у глыбокую вазу ў халодную ваду, дзе яны хутка аднаўляюць сваю пругкасць і свежасць.

Некаторыя кветкі (цюльпаны, нарцысы) хутка вянуць, калі пры пераносцы іх не трымаць кветкамі ўніз, — са сцябла выцякае сок.

Аднавіць пругкасць кветак можна, калі патрымаць іх у вадзе 2 гадзіны альбо асвяжыць зрэзы ў кветак (зноў жа іх крыху падрэзаўшы ў вадзе).

Тэмпература вады для зрэзаных летам кветак з адкрытага грунту павінна быць не ніжэйшай, чым 8 градусаў, для зімовых кветак — 12—18 градусаў.

Працягласць захаванасці зрэзаных кветак ў вадзе розная. Так, нарцысы, зрэзаныя ў бутонах, жывуць 5-8 дзён. Трымаюць іх у халоднай падсалоджанай вадзе (10 г цукру на 1 л вады). Сцёблы заціскаюць гумкай.

Тэрмін жыцця цюльпанаў, зрэзаных тады, калі бутоны поўнасцю пафарбаваныя і пачынаюць адкрывацца, у залежнасці ад садовай групы і гатунку складае 5—11 дзён. Працягласць жыцця хрызантэм можна павялічыць, калі кветкі, якія завялі, паставіць у гарачую ваду і трымаць у ёй, пакуль яна не астыне.

Далёка не ўсе кветкі можна ставіць у адну вазу. Нарцысы, напрыклад, калі іх не вытрымаць суткі асобна, атруцяць жыццё цюльпанам слізістымі выдзяленнямі. Па гэтай жа прычыне не складаюць букета з ландышаў, цюльпанаў і незабудак. Праўда, бывае і наадварот, калі дзякуючы сумяшчальнасці можна захаваць кветкі. Так, напрыклад, цюльпаны будуць доўга жыць у вазе, калі з імі знаходзяцца адна-дзве кіпарысныя кветкі.

Герберы вызначаюцца яркасцю і разнастайнасцю афарбоўкі. Яны доўга захоўваюць сваю дэкаратыўнасць у букетах.

Букет хрызантэм дробнакветкавых складаюць пасля таго, як кветкі поўнасцю раскрыюцца.

Астры зразаюць, калі кветкі раскрыюцца напалову. У вадзе яны захоўваюць свежы выгляд каля 10 дзён.

25 лютага

Дзве даты

1920 год — нарадзіўся Пятро Прыходзька, вядомы беларускі паэт і перакладчык. Працаваў у часопісе «Беларусь», газетах «Звязда», «Літаратура і мастацтва», у выдавецтвах. Прайшоў Вялікую Айчынную вайну з першага да апошняга дня. Першы верш у 1937 годзе надрукаваў у газеце «Чырвоная змена». Аўтар паэтычных зборнікаў «Салдаты міру», «Ранак над Эльбай», «Калінавыя зоры», «Голас сэрца», «Вішнёвы агонь» і іншых.

1956 год — Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў на XX з'ездзе КПСС зачытаў сакрэтны даклад «Аб пераадоленні культу асобы і яго наступстваў». Пасля гэтага былі рэабілітаваны сотні тысяч грамадзян краіны, якія бязвінна загінулі або правялі многія гады ў турмах і лагерах.

Цытата дня:

«А ўсё ж несправядліва, што на абдумванне даецца адно жыццё».

Генадзь МАЛКІН.

Рытуальнае адзенне для памерлага: парады і рэгламентацыі

Згодна з рэгламентацыямі, нябожчыка апраналі ва ўсё новае. Такое адзенне можна было апрануць толькі адзін раз для таго, каб схадзіць у храм і «асвянціць» яго. Калі не было новай вопраткі, апраналі ў рэчы, якія ўжываліся, але абавязкова ў чыстыя. Галоўная ўмова: каб гэта было адзенне гэтага ж чалавека

- Катэгарычна забаранялася, каб у вопратцы памерлага хоць бы фрагментарна прысутнічаў чырвоны колер — гэта магло пацягнуць за сабою яшчэ адну смерць «кроўнага» сваяка.
- Калі чалавек яшчэ пры жыцці прасіў надзець на яго пасля смерці тую або іншую рэч, яго жаданне павінна быць выканана.
- Вайскоўца, як правіла, апраналі ў казённае адзенне.
- Памерлую незамужняй маладзіцу апраналі ў шлюбны ўбор.
- Як маладзіцы, так і хлопцу на безыменны палец правай рукі надзявалі заручальны пярсцёнак, між тым, як жанатаму мужчыну, так і замужняй жанчыне пярсцёнкі не надзявалі. Калі паміраў муж, яго пярсцёнак пакідалі жонцы (і наадварот, заручальны пярсцёнак жонкі захоўваўся ў мужа), а ўжо пасля яе (яго) смерці абодва пярсцёнкі клалі ў труну, «каб разлучаная пара сустрэлася на тым свеце і пазнала адно аднаго па заручальных пярсцёнках».
- На памерлага абавязкова надзявалі крыж, нават у тым выпадку, калі нябожчык яго не насіў, на лоб клалі «вянок» (папяровы) з выявамі Ісуса Хрыста, Божай Маці, Іаана Прадцечы.
- У рукі памерламу ўкладвалі крыж або невялікі абраз, насовачку (каб было чым выціраць слёзы на Страшным судзе).
- У некаторых мясцовасцях існаваў звычай: калі чалавек памёр на Вялікдзень, у левую руку яму клалі велікоднае яйка.
- У труну нябожчыка неабходна пакласці тыя рэчы, якія суправаджалі яго пры жыцці працяглы час: акуляры, расчоску, грабеньчык (для жанчыны), партсігар, і да т. п.
- Але трэба ведаць: ніякія пабочныя прадметы не павінны апынуцца ў труне.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнемся!

Фатаграфія жонкі ў партаманеце нагадвае пра тое, што на яе месцы магло быць значна больш грошай...

☺

Два мядзведзі размаўляюць:
— Я ўчора кагосьці з'еў, каго, не ведаю — спінка чорная, пуза белае, лапкі брудныя ...
— А, дык гэта дачнік.

☺

Як сустрэнеш 23 лютага, так 8 Сакавіка і правядзеш.

☺

Проста прагульваючыся вечарамі па алімпійскай вёсцы, Мікалай Валуеў заваяваў медалёў больш, чым уся зборная Расіі.

☺

Васіль прыходзіць дадому ў чатыры гадзіны ночы п'яны ўшчэнт са сваім сябрам Янкам. Жонка Васіля адчыняе дзверы і кажа:

— Вася, ты калі прыходзіш дадому, ды яшчэ ў такім стане!? Усё, ты пакараны: месяц без сэксу!.. І ты, Янка, таксама...

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 48 38 82, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Передрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.310. Індэкс 63850. Зак. № 935. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12